

Norsk idrettsindeks

Resultater for Vestland i 2017
(Sogn og Fjordane og Hordaland)

SVENJA DOREEN RONCOSSEK OG BÅRD KLEPPE

TF-notat nr. 38/2018

Tittel: Norsk idrettsindeks
Undertittel: Resultater for Vestland i 2017 (Sogn og Fjordane og Hordaland)
TF-notat nr.: 38/2018
Forfatter(e): Svenja Doreen Roncossek og Bård Kleppe
Dato: 11. februar 2019
ISBN: 978-82-336-0192-8
ISSN: 1891-053X
Pris: 150,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforskning.no)
Framsidedfoto: Photo by Toa Heftiba on Unsplash
Prosjekt: Norsk idrettsindeks, fylkesrapporter
Prosjektnr.: 20170940
Prosjektleder: Bård Kleppe
Oppdragsgiver(e): Sogn og Fjordane fylkeskommune, Hordaland fylkeskommune

Spørsmål om dette notatet kan rettes til:

Telemarksforskning
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf.: +47 35 06 15 00
Epost: post@tmforsk.no
www.telemarksforskning.no

Norsk idrettsindeks er en årlig oversikt over idrettsnivået i norske kommuner. Norsk idrettsindeks og rapportserien utarbeides av Telemarksforskning med finansiering fra interne midler og fra oppdragsgiver.

Telemarksforskning er et selvstendig, regionalt forankret forskningsinstitutt med kunder og prosjekter over hele Norge. Instituttet har ca. 30 forskere fordelt på tre fagområder som jobber på oppdrag for Norges Forskningsråd, departementer, direktorater, fylker, kommuner, regionråd, bedrifter og organisasjoner over hele landet.

Telemarksforskning har sammen med Høgskolen i Sørøst-Norge i en årrekke vært et sentralt miljø for kulturpolitisk forskning. Instituttet har i dag åtte forskere som jobber med kulturpolitisk forskning på heltid. Sammen med Høgskolen i Sørøst-Norge arrangerer Telemarksforskning blant annet den årlige konferansen Kulturrikets tilstand.

Prosjektleder for Norsk idrettsindeks er forsker Bård Kleppe. Henvendelser kan rettes til ham på telefon 911 97 543 eller epost kleppe@tmforsk.no.

Forord

Norsk idrettsindeks er en årlig oversikt over idrettsaktivitet og anleggsdekning i norske kommuner, regioner og fylker. Norsk idrettsindeks bygger videre på det arbeidet Telemarksforskning har gjort på kulturfeltet med Norsk kulturindeks.

Indeksen er basert på tall fra idrettsregistreringen til Norges Idrettsforbund og anleggsdata fra anleggsregisteret. I Norsk idrettsindeks ser vi spesielt på sammenhengen mellom idrettsaktivitet og anleggskapasitet. Rapporten inneholder også annen relevant statistikk om lokal idrett og idrettspolitik. I denne rapporten presenterer vi resultater og detaljer for Vestland (Sogn og Fjordane og Hordaland), utvalgte sammenlignbare fylker og landsgjennomsnittet.

Norsk idrettsindeks er utviklet av Bård Kleppe, Brynjulv Eika og Gunn Kristin Aasen Leikvoll i samarbeid med en ekstern referansegruppe bestående av følgende personer: Geir Johannesen og Torstein Busland (NIF), Jan Ove Tangen (Høgskolen i Sørøst-Norge), Sondre Fjellidalen (Telemark idrettskrets), Therese Surdal Lahus (Telemark fylkeskommune) og Ole Bjørn Steinmoen. Vi takker den eksterne referansegruppa for gode og verdifulle innspill i arbeidet med å utvikle indeksen.

Bø, 11. februar 2019

Bård Kleppe

Prosjektleder

Innhold

1. Innledning og metode.....	7
1.1 Aktivitet.....	7
1.2 Anlegg.....	8
1.2.1 Bruken av anleggsregisteret.....	8
1.2.2 Klassifisering i anleggstyper.....	9
1.2.3 Verdsetting av anleggstyper i anleggspoeng.....	10
2. Kommunene i Vestland.....	13
3. Idrettsfylket Vestland.....	15
3.1 Aktiviteten.....	15
3.2 Idrettsanleggene.....	20
3.3 Eierskap til idrettsanleggene.....	24
4. Fotball.....	25
4.1 Aktivitet.....	25
4.2 Fotballanlegg.....	28
4.3 Eierskap til fotballanleggene.....	32
5. Ski.....	33
5.1 Aktivitet.....	33
5.2 Skianlegg.....	36
6. Hallidrett.....	39
6.1 Håndball – aktivitet.....	39
6.2 Turn og gym – aktivitet.....	42
6.3 Kampsport – aktivitet.....	44
6.4 Annen ballsport – aktivitet.....	46
6.5 Anlegg – Hallidrett.....	49
6.6 Eierskap til hallidrettsanleggene.....	52
7. Svømming.....	53
7.1 Aktivitet.....	53
7.2 Svømmeanlegg.....	56
8. Skøyter.....	59

8.1	Aktivitet.....	59
8.2	Skøyteanlegg.....	61
9.	Golf.....	62
9.1	Aktivitet.....	62
9.2	Golfanlegg	65
10.	Frøidrett.....	67
10.1	Aktivitet	67
10.2	Frøidrettsanlegg.....	70
11.	Orientering og friluftsport.....	72
11.1	Aktivitet	72
11.2	Kart og friluftsanlegg.....	74
12.	Tennis	74
12.1	Aktivitet	75
12.2	Tennisanlegg.....	76
13.	Sykkel.....	77
14.	Diverse idrett.....	79
15.	Hest, luft, vann og motor.....	81
15.1	Hestesport	81
15.2	Luftsport	83
15.3	Vannsport.....	84
15.4	Motorsport.....	86
16.	Friluftsliv.....	87
16.1	Medlemmer i friluftslivsorganisasjoner.....	87
16.2	Friluftsanlegg.....	91
17.	Sysselsatte innen idrett	92
18.	Kommunale utgifter til idrett.....	93
19.	Tilfredshet.....	97
20.	Oppsummering	100

1. Innledning og metode

Norsk idrettsindeks er en oversikt over idrettsaktivitet og idrettsanlegg i Norge presentert på lokalt nivå. I tillegg viser indeksen forholdet mellom aktiviteten og anleggene. I denne rapporten presenterer vi en rekke tall for idretten i det kommende fylket Vestland. Vi presenterer tall for alle kommunene i det kommende fylke, samt fylkestall for Hordaland og Sogn og Fjordane separat, hele landet og utvalgte fylker. Utvalgte fylker er i denne rapporten blitt valgt ut i samråd med oppdragsgiver og omfatter: Akershus, Trøndelag og Rogaland.

En sentral problemstilling i den norske idrettspolitikken er utvikling og prioritering av idrettsanlegg. En rekke faktorer skal hensyntas når idrettsanlegg skal bygges: Folkehelsen, breddeidrettens behov, toppidrettens behov, aktivitet for barn med mer. I tillegg vil prioriteringene være av geografisk karakter knyttet til hvor anlegg skal bygges samtidig som prioriteringer må gjøres mellom de ulike særidrettene og deres behov. Denne rapporten behandler særlig de to sistnevnte problemstillingene.

I og med at flesteparten av idrettsanleggene i Norge er åpne både for den organiserte idretten, men også for befolkningen mer generelt, er det relevant å studere anleggskapasiteten både i lys av det totale befolkningstallet og i lys av den organiserte aktiviteten. I denne rapporten har vi derfor valgt å analysere anleggsdekning sett i forhold til innbyggertall samt den organiserte aktiviteten slik den framkommer av Norges Idrettsforbunds aktivitetsregistrering.

En viktig målsetting med Norsk idrettsindeks er å vise forholdet mellom anlegg og aktivitet. Derfor har vi kategorisert og gruppert idrettene på en slik måte at de korresponderer til anlegg tilrettelagt for idrettens aktivitet. Samlekategorien «Hallidrett» inkluderer for eksempel en rekke idretter hvis aktivitet primært foregår i ulike flerbrukshaller. En slik gruppering «går ikke alltid opp». I noen tilfeller brukes anlegg på tvers av en rekke aktivitetstyper, i andre sammenhenger er tilrettelegging ikke primært knyttet til anlegg (slik eksemplet er med sykkelporten). En oversikt over gruppering av anlegg og tilhørende idretter følger i tabellen etter dette innledningskapittelet.

Når vi i denne rapporten beskriver anleggssituasjonen i fylker og kommuner, er det viktig å påpeke de svakheter en slik beregning har. Statistikk og matematiske beregninger følger «de store talls lov», dermed vil tallene bli mer usikre jo færre observasjoner vi har. I denne sammenhengen kan få observasjoner skyldes små kommuner, små idretter, få anlegg eller en kombinasjon av dette. For de minste idrettene har vi derfor bevisst valgt å ikke presentere statistikk som viser forholdet mellom anlegg og aktivitet. Men også for de større idrettene der vi presenterer denne sammenhengen, kan det skjule seg observasjoner som er så små at det er problematisk å se anleggssituasjonen i lys av befolkningstall eller aktivitet. Denne rapporten må derfor leses med et kritisk blikk med hensyn til dette.

Vi skal i det følgende se litt nærmere på hvilke datakilder vi bruker og hvordan vi håndterer disse.

1.1 Aktivitet

Aktivitetstallene i Norsk idrettsindeks er hentet fra idrettsregistreringen som alle klubber tilknyttet Norges idrettsforbund gjennomfører årlig. Antallet aktive er registrert i kommunen der idrettslaget har aktivitet, og ikke på utøverens bosted. Registreringen danner grunnlaget for den lokale fordelingen av aktivitetsmidler, dermed

ligger det klare incentiver for klubbene til å foreta denne registreringen. Disse incentivene kan samtidig representere en utfordring ved at klubber kan profitere på en overrapportering av aktiviteten. Hvorvidt dette er tilfellet, vet vi lite om. Idrettsforbundet har lenge jobbet for at like prinsipper skal ligge til grunn for denne rapporteringen.

Idrettsregistreringen er svært detaljert. Hver sær-idrettsgruppe innenfor hvert idrettslag i landet rapporterer antall aktive idrettslagsmedlemmer kjønnsfordelt i aldergruppene 0-5, 6-12, 13-19, 20-26 og 26 år og eldre. I vår oversikt presenterer vi primært samlede aktivitetstall (> 6 år) samt aktivitetstall for barn (6-12 år) og for ungdom (13-19 år). Idrettsregistreringen åpner for at man kan rapportere aktivitet på en rekke ulike idretter. Idrettene vi presenterer aktivitet for i Norsk idrettsindeks samsvarer i stor grad med særforbundene underlagt NIF. Vi deler inn aktiviteten enten etter særforbund eller andre grupperinger som er hensiktsmessig.

I følge idrettsregistreringen til Norges idrettsforbund finner vi 1,6 millioner aktive idrettsutøvere i Norge i 2017. Tallene i idrettsregistreringen er ikke registrert på individnivå, derfor vet vi ikke hvor mange personer som er aktive i flere idretter og dermed ikke hvor mange enkeltindivider som skjuler seg bak disse tallene. I alderen 6-12 år er for eksempel antall aktive registrert i idrettsregistreringen høyere enn antallet innbyggere i denne alderskategorien, noe som skyldes at det i tidlig skolealder er svært vanlig å prøve ut flere idretter samtidig. Vi har heller ikke oversikt over hvor mye aktivitet den enkelte legger ned i form av treningstimer.

1.2 Anlegg

Anleggsregisteret ble opprettet i 1992, og opplysninger om anlegg for idrett og friluftsliv har fortløpende blitt registrert inn siden da. Registeret forvaltes av Kulturdepartementet og inneholder informasjon om idretts- og friluftslivsanlegg i Norge samt hvilke tilskudd av spillemidler som er gitt til de forskjellige anleggene. Anleggsregisteret er tilgjengelig online på www.anleggsregisteret.no. Her kan man søke og finne alle anlegg i landet slik de er registrert. Norsk idrettsindeks tar utgangspunkt i dette registeret. Det skal derfor være enkelt å søke opp hvilke anlegg som omtales i Norsk idrettsindeks.

Selv om anleggsregisteret inneholder en rekke anlegg med mye detaljert informasjon, vet vi at det kan være mangelfullt enkelte steder. Det er kommunenes ansvar å holde registeret oppdatert. Vi ber derfor om at feil meldes til den kommunen anlegget er lokalisert, slik at disse blir rettet opp.

1.2.1 Bruken av anleggsregisteret

I motsetning til idrettsregistreringen er bruken av anleggsregisteret mer krevende. Registeret, slik det foreligger i dag, er ikke umiddelbart tilrettelagt for systematisering. Vi vil derfor si litt om den systematiseringen og den rensingen vi har foretatt.

Det første vi har gjort er å fjerne anlegg som ikke er i drift. Disse er inkludert i anleggsregisteret, men vi ser ingen grunn til å inkludere dem i vår oversikt. I tillegg har vi fjernet anlegg vi anser ikke å ha direkte aktivitetsverdi. Sistnevnte er alle typer kulturanlegg (bibliotek, regionale kulturbygg, museum m.m.) samt idrettsanlegg som ikke er direkte knyttet til selve aktiviteten, slik som tidtakerutstyr, garasjer/lager, klubbhus, garderobebygg, sekretariat, sanitæranlegg etc. Dette er et viktig supplement til aktiviteten, men vil ikke ha verdi i seg selv. Til sist har vi foretatt en manuell gjennomgang av de største og mest verdifulle anleggstypene og justert anleggstype eller fjernet enkelte anlegg der det dreier seg om åpenbare feilregistreringer.

Oppsummert er anleggsregisteret håndtert slik (tall for hele landet i 2017, antall anlegg):

Rådata anleggsregister, hentet fra anleggsregisteret.no	73 222
- anlegg som ikke har status «eksisterende»	16 624
- anlegg klassifisert som «undefinert»	687
- anlegg uten direkte aktivitetsverdi	6 945
- manuell gjennomgang, fjerning av åpenbare feilregistreringer	119
Anleggsregister brukt i Norsk idrettsindeks	48 847

1.2.2 Klassifisering i anleggstyper

Anleggene i anleggsregisteret er kategorisert i ulike anleggstyper, f.eks. skatepark, ishall, fleridrettshall, fotballbane eller orienteringskart. For mange av disse anleggstypene er inndelingen tilstrekkelig. Anleggstypene forteller oss hvor store anleggene er, hvilket gir grunnlag for å gi ulik verdi til anleggstypene. For andre anleggstyper er ikke begrepene som benyttes like presise, og det kan være behov for en mer finmasket inndeling. For flere av anleggstypene finnes det måldata (f.eks. lengde, bredde, høyde, antall). Disse har vi anvendt i flere tilfeller for å splitte opp anleggstypene i mer presise inndelinger. Dette gjelder f.eks. «Trenings-/konkurranserbasseng (inne)» som er splittet i «Svømmebasseng 25m» og «Svømmebasseng 50m».

Tabellen under viser hvilke anleggstyper vi har splittet opp.

Anleggstype fra anleggsregisteret	Splittet i nye anleggstyper:	Måldata benyttet:
«Fleridrettshall»	«Fleridrettshall liten» «Fleridrettshall normal» «Fleridrettshall dobbel» «Fleridrettshall trippel»	Lengde 20m Lengde 42m Lengde/bredde 40m/45m Lengde/bredde 70m/45m
«Trenings-/konkurranserbasseng (inne)»	«Opplæringsbasseng» «Svømmebasseng 25 meter» «Svømmebasseng 50 meter»	Lengde < 25m
«Fotball gressbane» «Fotball grusbane»	«Fotballbane 11er» «Fotballbane 7er»	Lengde >= 90 m
«Fotball kunstgressbane»	«Fotball kunstgress 11er» «Fotball kunstgress 7er» «Fotball kunstgress 5er/tr.felt»	Lengde >= 90 m Lengde >= 55 m
«Fotballhall»	«Fotballhall liten» «Fotballhall medium» «Fotballhall storhall»	Lengde 60m Lengde 100m
«Golfbane»	«Golfbane 6 hull» «Golfbane 9 hull» «Golfbane 18 hull»	Antall hull
«Hoppbakke»	«Hoppbakke u 75 m» «Hoppbakke 75+ m»	K-punkt
«Tennisbane»	«Tennisbaner 1-4» «Tennisbaner 5+»	Antall baner
«Tennishall»	«Tennishall 1-2» «Tennishall 3+»	Antall baner

Vi har kun splittet opp anleggstyper der datakvaliteten er god for den aktuelle målinformasjonen, dvs. at den i stor grad er oppgitt. De anlegg som da mangler denne informasjonen har fått laveste klassifisering, slik at f.eks. tennisanlegg der antall baner ikke er oppgitt har blitt klassifisert som «Tennisbane 1-4».

Tilsvarende som det har vært behov for splitte opp enkelte anleggstyper, har det også vært nødvendig å slå sammen anleggstyper i en grovere inndeling. Flere av anleggstypene er mindre anlegg som betjener samme type Norsk idrettsindeks. Resultater for Vestland i 2017.

aktivitet eller anlegg som det er svært få av. Eksempelvis er anleggstypene «Nærmiljøkart», «Orienteringskart», «Skiorienteringskart», «Turkart» og «Andre kart» slått sammen til anleggstypen «Kart».

Anleggsregisterets 136 anleggstyper er etter vår bearbeiding redusert til 104 anleggstyper i vår indeks. 93 av disse har fått *anleggspoeng*.

1.2.3 Verdsetting av anleggstyper i anleggspoeng

For å vurdere anleggssituasjonen i den enkelte kommune eller innenfor den enkelte idrett, trenger vi å differensiere mellom de ulike anleggenes kapasitet og kvalitet. En stor kunstgressbane (11er) har for eksempel en større kapasitet og dermed en høyere idrettslig kvalitet enn en mindre kunstgressbane (7er). Tilsvarende kan en liten kunstgressbane (7er) vurderes til å ha høyere idrettslig kvalitet enn en stor gressbane (11er), ikke minst på grunn av potensielt større brukstid. For å oppnå den ønskede differensiering har vi valgt å vekte de ulike anleggstypene med et gitt antall anleggspoeng. Vi skal redegjøre kort for de ulike hensynene som ligger til grunn for vektingen i Norsk idrettsindeks. Utgangspunktet for vår vekting er den vektingen som presenteres i notatet *Kriterier for fordeling av spillemidler til idrettsanlegg*, en rapport utgitt av Kulturdepartementet i 2010. Her har man imidlertid begrenset seg til å vekte 16 ulike anleggstyper. I Norsk idrettsindeks har vi vektet alle de ulike anleggstypene med anleggspoeng. Videre har vi studert spillemiddeltildelingen for de ulike anleggstypene, nettokostnaden for de ulike anleggstypene samt tilskuddsrammene for spillemiddeltildeling slik disse er definert i *Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet* som gis ut av Kulturdepartementet hvert år. Med disse hensynene til grunn har prosjektgruppa på Telemarksforskning i samarbeid med en ekstern referansegruppe kommet fram til poenggivingen. Nedenfor følger en oversikt over hvilke kategorier (grupperinger) av idretter vi benytter, samt hvilke anlegg og aktiviteter vi har inkludert under disse. Tallene i parentes bak anleggene viser anleggspoeng vi har vektet anleggene med.

Fotball		Ski		Skøyter	
Anlegg	Aktivitet	Anlegg	Aktivitet	Anlegg	Aktivitet
Fotball gress 11er (30)	Fotball	Hoppbakke 75+ (80)	Ski	Hurtigløpshall (140)	Skøyter
Fotball gress 7er (15)		Hoppbakke u75 (30)	Skiskyting	Hurtigløpsbane, ute (80)	Ishockey
Fotball grus 11er (15)		Langrennsanlegg (10)	Snowboard	Ishall (140)	Bandy
Fotball grus 7er (5)		Skiskytteranlegg (20)	Aking og bob	Bandybane, ute (80)	
Fotball kunstgress 11er (120)		Alpinbakke (25)		Ishockeybane, ute (50)	
Fotball kunstgress 7er (60)		Skitrekk (10)		Mindre isflate, ute (30)	
Fotball kunstgress 5er eller treningsfelt (30)		Freestyle- og snowboardanlegg (10)			
Fotball storhall 11er (180)		Tur-/skiløype (2)			
Fotball medium (100)		Akebakke (2)			
Fotball liten (40)		Skileikanlegg (2)			
Ballbinge (15)		Hundekjøringsanlegg (2)			

Golf	
Anlegg	Aktivitet
Golfbane 18 hull (120)	Golf
Golfbane 9 hull (70)	
Golfbane 6 hull (30)	
Korthullsbane (20)	
Driving range (10)	
Minigolfbane (0)	

Tennis	
Anlegg	Aktivitet
Bordtennishall (30)	Bordtennis
Bordtennisbord, ute (5)	Squash
Squashanlegg (20)	Tennis
Tennishall 1-2 baner (40)	
Tennishall 3+ baner (80)	
Tennisbane 1-4 baner (5)	
Tennisbane 5+ baner (10)	
Plasthall (10)	

Hallidrett	
Anlegg	Aktivitet
Fleridrettshall trippel (260)	Håndball
Fleridrettshall dobbel (180)	Håndball
Fleridrettshall normal (100)	Badminton
Fleridrettshall liten (40)	Basket
Fleraktivitetssal (10)	Innebandy
Turnhall (60)	Volleyball
Kampidrettsanlegg (20)	Annen ballsport
Sandhåndballbane (2)	Boksing
Sandvolleyballbane (2)	Kickboksing
	Bryting
	Fekting
	Kampsport
	Judo
	Kampsport
	Gymnastikk og turn
	Gymnastikk og turn
	Styrkeløft
	Vektløfting
	Vekt- og styrkeløft

Svømming	
Anlegg	Aktivitet
Svømmebasseng 50m (300)	Svømming
Svømmebasseng 25m (140)	Dykking
Opplæringsbasseng (inne) (60)	
Svømmeanlegg ute (10)	
Stupeanlegg inne (30)	
Stupeanlegg ute (5)	

Friidrett	
Anlegg	Aktivitet
Friidrettshall (120)	Friidrett
Friidrettsstadion kunststoff (70)	Dua-/Triathlon
Friidrettsstadion grus (10)	
Friidrett treningsanlegg ute (10)	

Diverse idrett	
Anlegg	Aktivitet
Bowlinghall (30)	Bowling
Biljardhall (0)	Base-/softball
Baseballanlegg (30)	Curling
Curlinghall (40)	Cricket
Cricketpitch (15)	Amerikanske
Rulleskøytebane (10)	Biljard
Skatepark (5)	Fleridretter
Skatehall (10)	Paintball
Diskgolfanlegg (5)	Dans
Flerbruksområde (ute) (2)	Rugby
Liten balløkke/-bane (2)	
Hinderløype (2)	
BMX-anlegg (2)	
Terrensykkelløype (2)	
Velodrom (ute) (10)	
Samiske idrettsanlegg (15)	
Trimpark (2)	

Sykkel	
Anlegg	Aktivitet
	Sykel

Orientering/friluftsliv	
Anlegg	Aktivitet
Klatre-/buldrevegg inne (10)	Klatreklubb
Klatre-/buldrevegg ute (10)	Casting
Castinganlegg (10)	Orientering
Kart (1)	Hundekjøring
Flytebrygge (0)	
Tursti (0)	
Turvei (0)	
Badeplass (0)	
Friluftsområde (0)	
Turhytte (0)	
Hundekjøringsanlegg (10)	

Hest	
Anlegg	Aktivitet
Ridehall (60)	Ridning
Ridebane / sti (20)	
Stall (0)	
Travbane (0)	
Galoppbane (0)	

Luft	
Anlegg	Aktivitet
Avgangs- og landingsanlegg (50)	Luftsport

Båtsport	
Anlegg	Aktivitet
Seilanlegg (20)	Seiling
Ro-/padleanlegg (20)	Padling
Vannsportsanlegg (10)	Roing
Båthus (10)	Vannski/-brett
Småbåthavn (10)	

Motorsport	
Anlegg	Aktivitet
Motorsportanlegg (25)	Motorsport
	Båtmotorsport

2. Kommunene i Vestland

Denne rapporten tar for seg idrettsaktivitet og anleggsdekning for kommunene i det kommende fylket Vestland. Her presenterer vi noen utvalgte nøkkelfakta om kommunene.

Når vi sammenligner kommuner i Norsk idrettsindeks, gir det mest mening å se på kommuner med tilnærmet likt innbyggertall og lik geografisk plassering når det gjelder sentralitet. For eksempel kan det være relevant å sammenligne nabokommuner eller kommuner som har om lag lik avstand til en større by eller et regionsenter. Geografisk plassering vil også spille en rolle for hvilke idretter det er mulig å drive med i kommunen. En fjellkommune kan ha ypperlige forhold for ski og alpint og mange aktive i anleggene på grunn av hytteturisme, mens en kystkommune har fordeler for de som vil drive med seiling og annen vannsport.

Kommunene har ulike forutsetninger for å gi innbyggerne et godt idrettstilbud. Dette handler likevel til syvende og sist om politiske prioriteringer. Kommuneøkonomi og prioritering av idrett har innvirkning på anleggssituasjonen i kommunen.

På neste side har vi hentet ut noen relevante nøkkeltall om kommunene i Vestland for 2017. Som vi skal komme tilbake til senere, finner vi store variasjoner i utgifter til både idrett og kommunale idrettsbygg og -anlegg. Eidfjord (3556), Høyanger (3022), Aurland (2804) og Fedje (2528) bruker alle over 2000 kroner per innbygger på idrett. I alt bruker 21 av 59 kommuner i Vestland mer på idrettsbygg og -anlegg enn landsgjennomsnittet. Vi ser videre at det er mange kommuner i det nye fylket med lavt innbyggertall.

Tabell 1: Utvalgte nøkkelfakta om kommunene i Vestland for 2017. Kilde: SSB/Kostrå.

Kommune- nummer	Navn	Folke- mengde	Arbeids- markeds- integrasjon (%)	Netto- utpendling (%)	Netto drifts- utgifter til idrett per innb.	Netto drifts- utgifter til idretts- bygg/ -anlegg per innb.	Netto drifts- utgifter til idrett i alt per innb.	Andel netto drifts- utgifter (idrett i alt) av totale nettodrifts- utgifter	Lengde (km) av planlagt maskinpre- parerte skiløyper (derav med kommunal ansvar)	Lengde (km) av turveier, turstier og løyper, sommer- bruk (derav med kommunal ansvar)
Landsgjs.		12 460	0	14	192	515	707	1,0	38,8 (7,4)	61,8 (10,7)
Vestlandsgjs.		10 682	-6	15	199	569	768	1,0	7,4 (2,5)	57 (9,2)
<i>Hordlandsgjs.</i>		<i>15 756</i>	<i>0,4</i>	<i>20,6</i>	<i>231</i>	<i>531</i>	<i>762</i>	<i>1,0</i>	<i>3,4 (2,5)</i>	<i>52,5 (12,2)</i>
<i>Sogn og Fjordanesgjs.</i>		<i>4 241</i>	<i>-14</i>	<i>8,6</i>	<i>160</i>	<i>617</i>	<i>777</i>	<i>1,0</i>	<i>12,5 (2,5)</i>	<i>62,6 (5,3)</i>
1201	Bergen	278 556	-29,1	-13,6	209	727	936	1,8	26 (26)	337 (26)
1247	Askøy	28 821	21,3	43,3	150	241	390	0,7		
1246	Fjell	25 204	36,9	13,4	93	257	350	0,7	0 (0)	110 (0)
1243	Os	20 152	7,6	40,2	177	491	669	1,9	0 (0)	170 (0)
1221	Stord	18 821	-22,2	-1,3	148	323	471	0,9	11 (0)	-1 (0)
1263	Lindås	15 731	24,8	11,2	79	384	463	0,8		
1235	Voss	14 514	-34,5	3,8	210	113	323	0,5		
1224	Kvinnherad	13 241	-38,8	13,1	198	11	210	0,3		
1432	Førde	13 009	-10,3	-32,0	76	34	110	0,2		
1401	Flora	11 999	-32,1	9,0	113	734	846	1,3	5 (0)	85 (0)
1219	Bømlo	11 806	-27,7	16,3	157	22	180	0,3		
1238	Kvam	8 423	-31,7	10,8	300	603	903	1,4		
1253	Osterøy	8 026	-4,6	31,4	124	127	251	0,4	7 (0)	118 (0)
1256	Meland	8 021	45,1	43,3	246	0	246	0,4		
1420	Sogndal	7 941	-4,1	-6,8	142	77	219	0,4		
1449	Stryn	7 218	-34,1	1,2	214	209	423	0,7	180 (55)	400 (55)
1245	Sund	7 058	26,2	47,3	413	0	413	0,7		
1228	Odda	7 025	-32,0	-4,6	493	681	1 174	1,7		
1443	Eid	6 064	-20,8	6,4	247	290	537	0,9		
1439	Vågsøy	6 031	-30,2	-6,2	1	492	493	0,8		
1445	Gløppen	5 783	-27,3	5,9	209	932	1 141	1,6		
1216	Sveio	5 656	25,9	47,7	221	331	552	0,9	5 (0)	45 (0)
1424	Årdal	5 363	-40,2	-2,2	23	1 237	1 260	1,8		
1244	Austevoll	5 156	-30,2	-7,7	216	322	538	0,8		
1426	Luster	5 151	-13,0	22,2	352	1 488	1 840	2,5	87 (0)	500 (0)
1260	Radøy	5 128	15,8	39,9	89	297	386	0,6		
1259	Øygarden	4 913	26,3	27,1	301	1 330	1 630	2,0	0 (0)	55 (0)
1416	Høyanger	4 190	-22,2	14,2	631	2 392	3 022	4,2		
1211	Etne	4 135	-8,2	19,2	58	205	263	0,4		
1251	Vaksdal	4 123	4,8	32,7	14	892	906	1,4	5 (0)	80 (0)
1241	Fusa	3 895	-2,9	-1,5	458	569	1 027	1,5		
1438	Bremanger	3 847	-33,2	9,2	113	215	328	0,4		
1231	Ullensvang	3 377	-8,1	25,6	157	465	622	0,9		
1222	Fitjar	3 189	4,3	24,4	254	0	254	0,4		
1428	Askvoll	3 065	-20,9	21,7	-115	42	-73	-0,1		
1431	Jølster	3 049	12,1	37,5	153	0	153	0,2		
1430	Gaular	2 966	30,1	34,4	160	115	275	0,4	0 (0)	0 (0)
1264	Austrheim	2 884	37,0	17,8	0	1 495	1 495	2,1		
1429	Fjaler	2 862	-9,8	-1,0	177	489	667	1,0	8 (0)	190 (0)
1433	Naustdal	2 848	24,3	56,1	77	218	295	0,5	22 (0)	130 (0)
1223	Tysnes	2 847	-12,7	15,7	61	507	568	0,9	1 (0)	156 (0)
1441	Selje	2 791	-19,2	17,6	18	0	18	0,0		
1417	Vik	2 722	-35,6	8,0	687	0	687	0,8	8 (0)	155 (0)
1242	Sam- nanger	2 488	19,0	51,1	37	255	293	0,4		
1411	Gulen	2 371	-5,1	-7,3	0	3	3	0,0	0 (0)	110 (0)
1419	Leikanger	2 332	21,8	-43,6	79	1 000	1 078	1,7	10 (10)	7 (10)
1422	Lærdal	2 159	-8,2	7,5	0	612	612	0,8		
1421	Aurland	1 787	-24,2	5,0	11	2 794	2 804	2,9	4 (0)	50 (0)
1266	Masfjorden	1 710	8,8	29,2	211	821	1 032	1,2		
1413	Hyllestad	1 438	-6,7	4,6	0	312	312	0,4		
1418	Balestrand	1 288	-17,1	20,7	348	675	1 023	1,3		
1444	Hornindal	1 198	6,8	30,7	-25	921	896	1,3	26 (26)	337 (26)
1233	Ulvik	1 131	-0,7	23,4	39	1 700	1 739	1,9		
1227	Jondal	1 108	-10,7	24,0	334	0	334	0,4	0 (0)	110 (0)
1234	Granvin	933	11,8	35,1	57	0	57	0,1	0 (0)	170 (0)
1232	Eidfjord	921	-21,1	24,0	1 900	1 456	3 356	2,7	11 (0)	-1 (0)
1412	Solund	794	-37,0	10,6	466	762	1 228	1,3		
1265	Fedje	587	-5,7	16,1	0	2 528	2 528	2,4		
1252	Modalen	383	17,4	-19,4	204	373	577	0,4		

3. Idrettsfylket Vestland

I dette kapittelet presenterer vi de overordnede trekkene for idretten i Vestland.

3.1 Aktiviteten

I følge idrettsregistreringen til Norges idrettsforbund var det 185 623 aktive idrettsutøvere i 2017 i Vestland, hvorav 42 % av disse var kvinner og 58 % menn. Tallene i idrettsregistreringen er ikke registrert på individnivå, derfor vet vi ikke hvor mange personer som er aktive i flere idretter og dermed ikke hvor mange unike personer som er aktive i fylket.

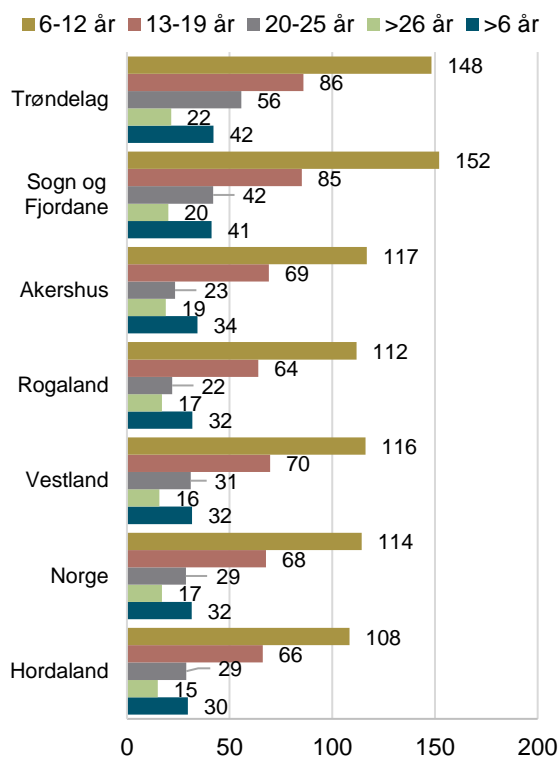
Dersom vi deler antallet aktive på antall innbyggere, finner vi det vi har valgt å kalle *aktivitetsandelen*. Vi finner at aktivitetsandelen i Vestland for alle over 6 år er 32 %. Dette er på linje med landsgjennomsnittet (32 %). Aktiviteten er høyere i Sogn og Fjordane (41 %) en i Hordaland (30 %).

Blant barn (6-12 år) finner vi 63 669 aktive i Vestland. Deler vi dette på antall innbyggere i samme aldersgruppe får vi 116 %. Noen barn er altså registrert flere ganger. Slik dobbeltregistrering vitner trolig om en høy aktivitetsgrad blant dem det gjelder, og at de dermed er aktive i flere idretter. Aktivitetsnivået blant barn i Vestland ligger noe over landsgjennomsnittet (114). Sogn og Fjordane har høyere andel (152) enn Hordaland (108).

Blant ungdom (13-19 år) finner vi 38 584 aktive i Vestland. Dette tilsvarer 70 % av innbyggertallet i samme aldersgruppe, en aktivitetsandel som rett i overkant av gjennomsnittet for hele landet (59 %).

Det er store variasjoner i aktivitetsnivå mellom kommunene i fylket. Gloppen og Vik har størst aktivitetsandel for kvinner, med en aktivitetsandel på 65 %. Gloppen har størst aktivitetsnivå for menn, med en aktivitetsandel på 83 %.

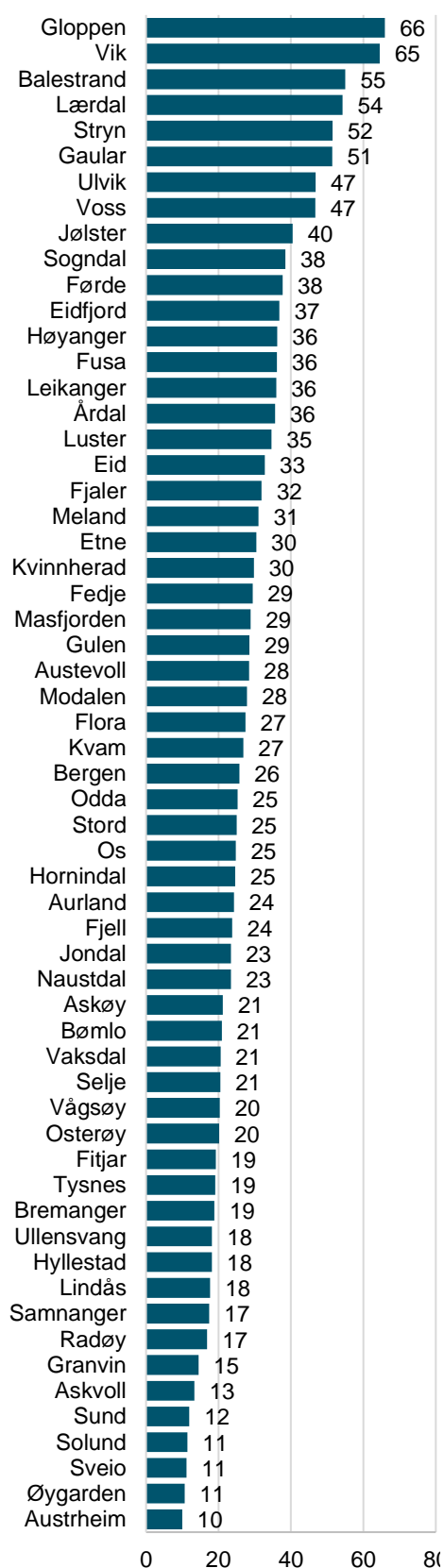
I barneidretten finner vi også store forskjeller. Her har Vik og Årdal høyest aktivitet. Disse har registrert aktivitetsandel med om lag 250 %, noe som tilsvarer 2,5 idrettsaktiviteter per barn. Dette er mer enn dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet

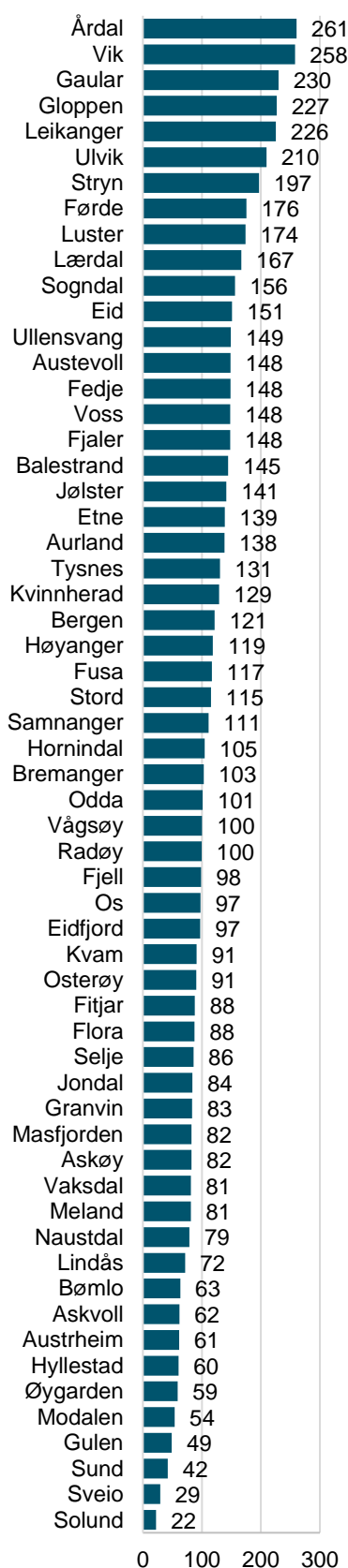
Figur 1: Aktivitetsandelen (%) idrettsutøvere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

28 kommuner i Vestland ligger over landsgjennomsnittet på 114 % for aktivitet i barneidrett. I Vik, Årdal, Gaular, Leikanger, Gloppen, Ulvik og Stryn går både jenter og gutter på mer enn to aktiviteter i snitt.

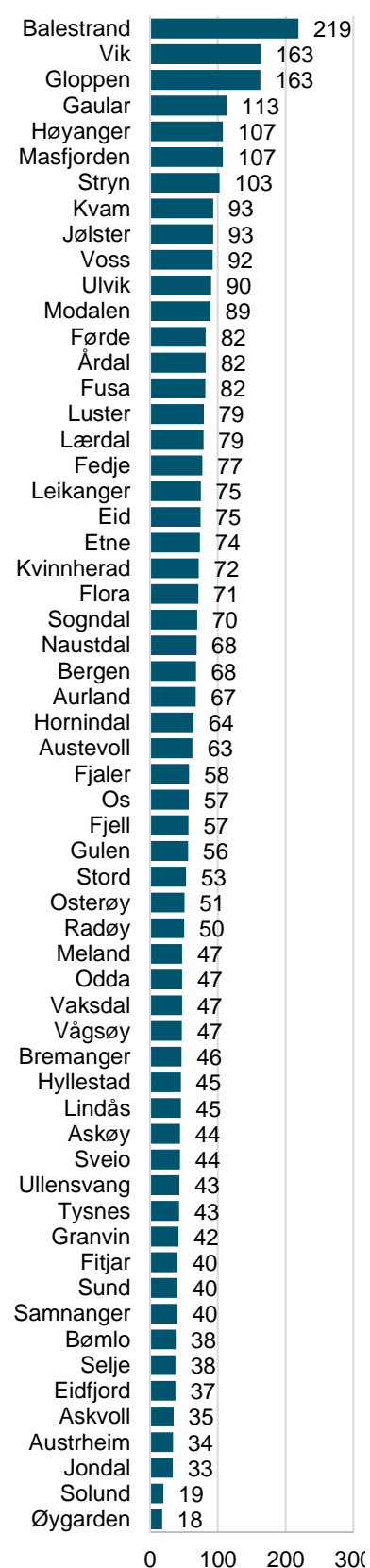
Aktivitetsandelen blant ungdom er høyest i Balestrand, Vik og Gloppen der ungdom i snitt er aktive i mer enn 1,5 aktiviteter. Landsgjennomsnittet er på 68 %. 24 av fylkets 59 kommuner ligger over snittet.

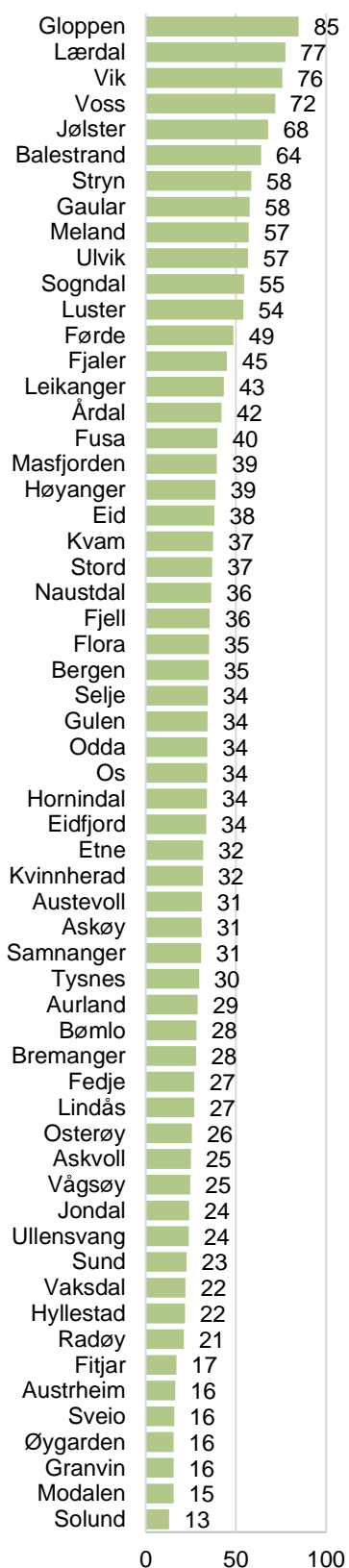
Figur 2: Aktivitetsandelen (%) for kvinnelige idrettsutøvere (> 6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

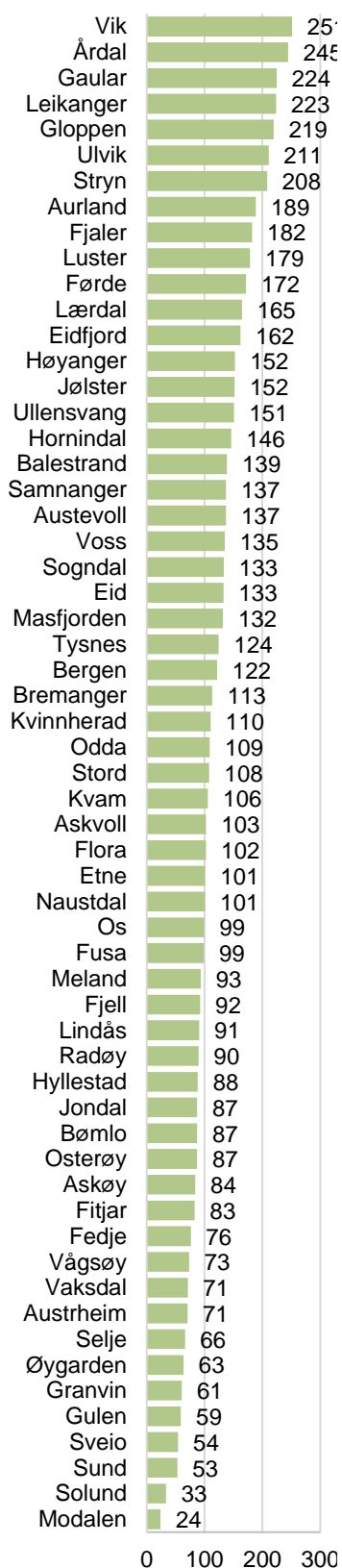
Figur 3: Aktivitetsandelen (%) for kvinnelige idrettsutøvere (6-12 år) i kommunene i Vestland i 2017.

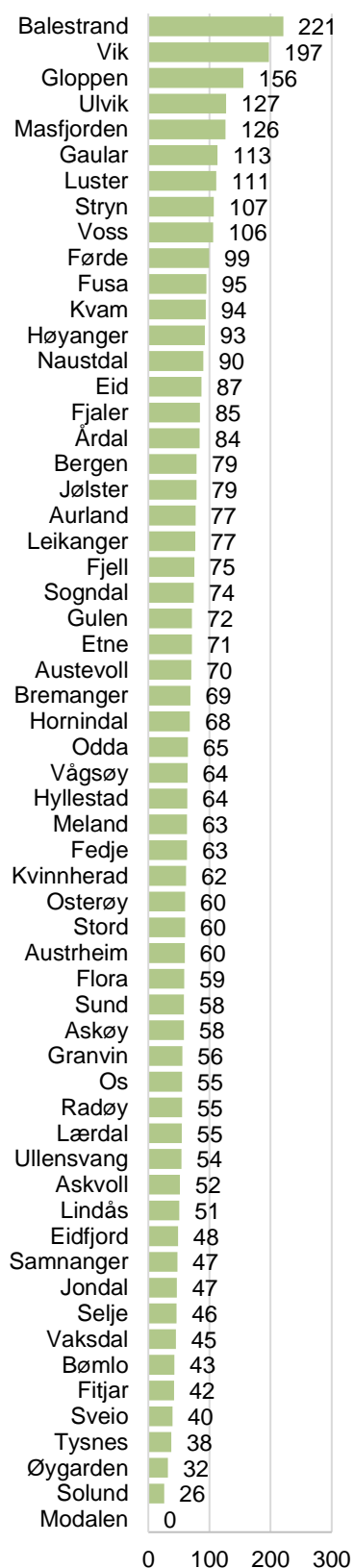
Figur 4: Aktivitetsandelen (%) for kvinnelige idrettsutøvere (13-19 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Figur 5: Aktivitetsandelen (%) for mannlige idrettsutøvere (> 6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

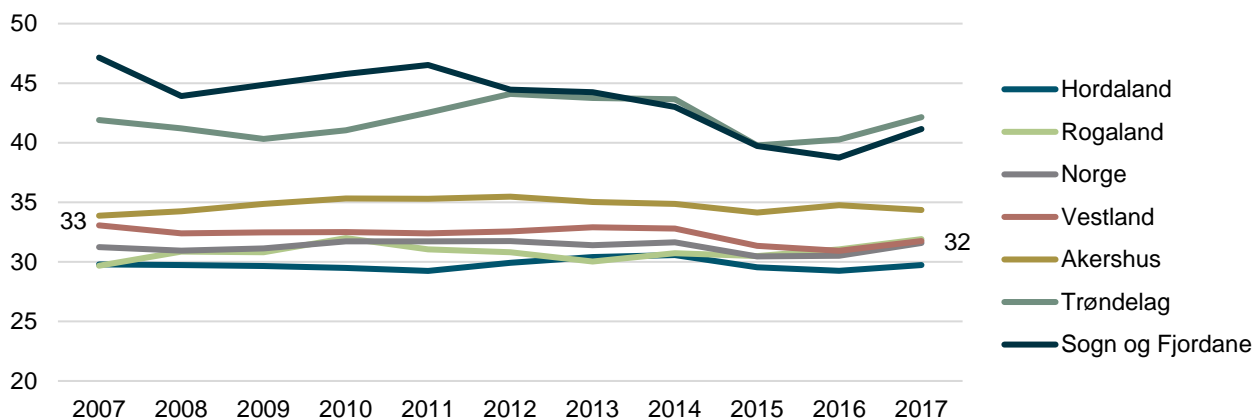
Figur 6: Aktivitetsandelen (%) for mannlige idrettsutøvere (6-12 år) i kommunene i Vestland i 2017.

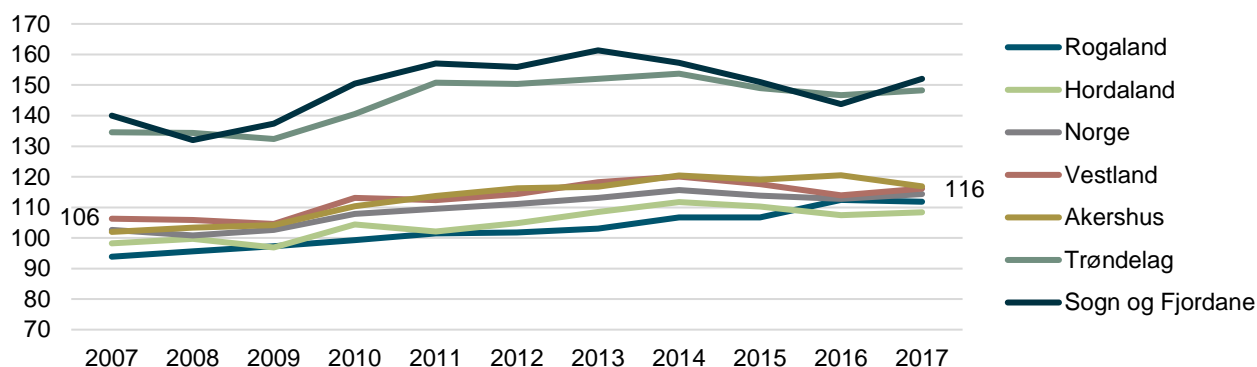
Figur 7: Aktivitetsandelen (%) for mannlige idrettsutøvere (13-19 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Ser vi på utvikling over tid, finner vi at aktivitetsandelen totalt sett har sunket med 4 % i perioden fra 2008 til 2017 i Vestland. Utvikling i aktivitetsandelen i Vestland fra 2008 til 2017 har dermed vært noe svakere enn utvikling i landet (+1,1). Dette skyldes primært en nedgang i Sogn og Fjordane. Når det gjelder barn, har aktivitetsandelen i Vestland økt med 9 %, mens landet for øvrig har hatt en vekst på 11 %.

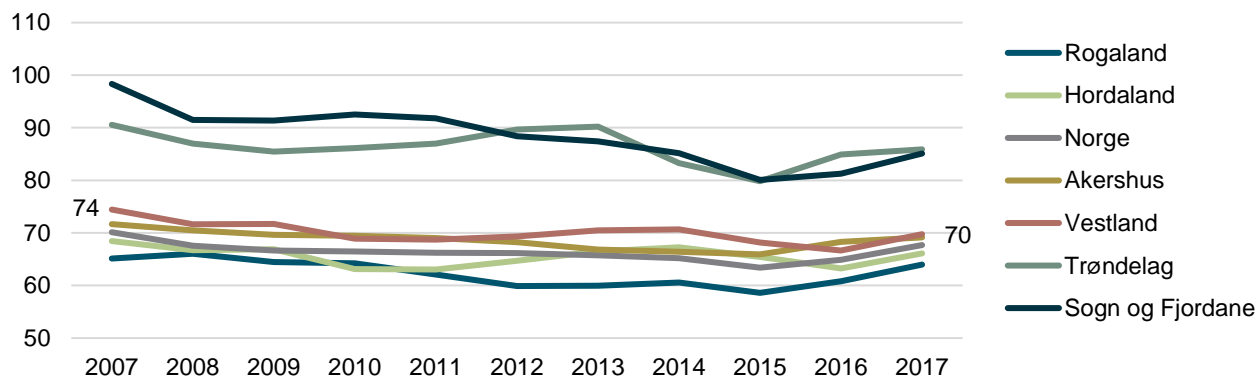
I ungdomsgruppa (13-19 år) er den generelle trenden nedgang i aktiviteten. Nedgangen har vært litt sterkere i Vestland enn på landsbasis. Vi finner en nedgang på 6 % for Vestland mot en 3,5 % nedgang på landsbasis

Figur 8: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen alle idretter (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

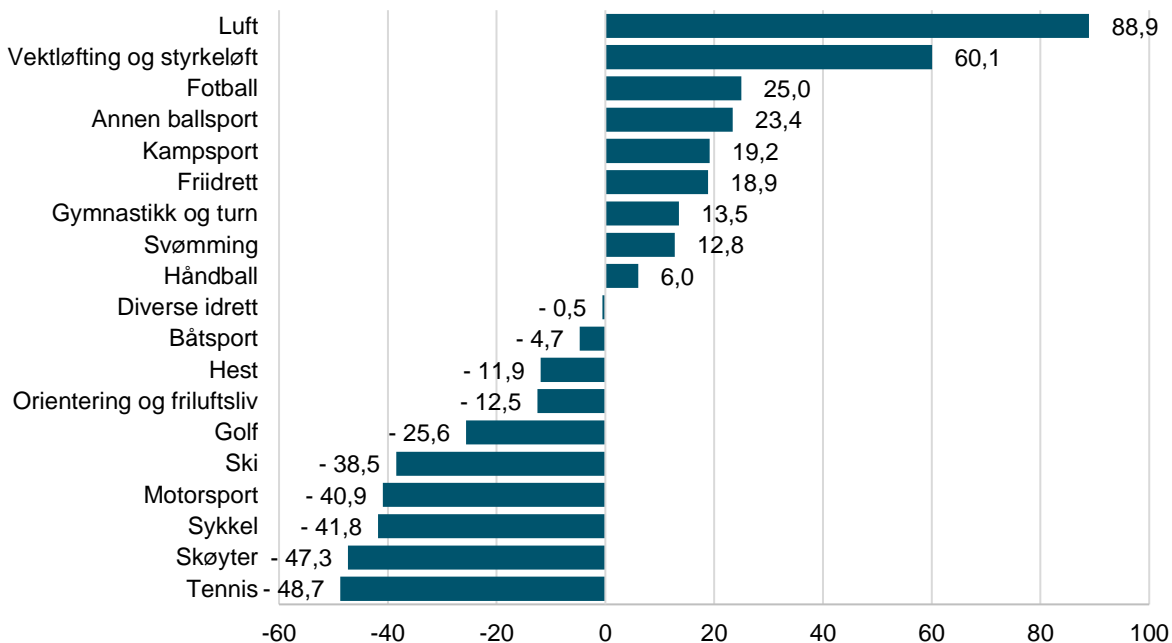

Figur 9: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen alle idretter (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

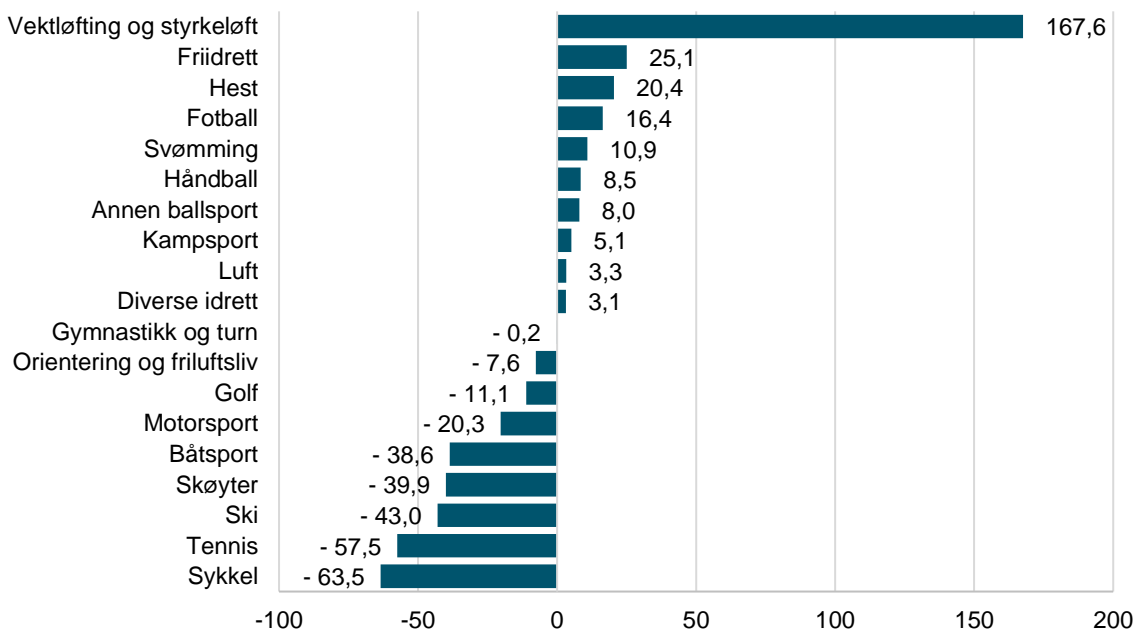

Figur 10: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen alle idretter (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Når vi studerer sammensetningen av ulike idretter i Vestland basert på idrettsregistreringen, finner vi at aktiviteten i noen idretter er lavere enn landsgjennomsnittet, mens andre idretter har et høyere aktivitetsnivå enn landsgjennomsnittet. I figur 8 og figur 9 viser vi aktivitetsprofilen for de ulike idrettene for henholdsvis total aktivitet og aktivitet blant barn (6-12 år). Luftsport, Vekt- og styrkeløft er blant aktivitetene det *relativt sett* er langt mer av i Vestland enn i resten av landet. Aktiviteten blant barn følger dels de samme trendene, her er vekt- og styrkeløft representert med en betydelig høyere aktivitetsandel enn på landsbasis. Skisporten er forholdsvis svakt representert i Vestland, med få aktive både blant barn og i de eldre aldersgruppene, mens fotball står sterkere.

Figur 11: Aktivitetsprofil for Vestland. Aktivitetsandelen innen ulike idretter (> 6 år) i forhold til landsgjennomsnitt oppgitt i %. Landsgjennomsnittet = 0.

Figur 12: Aktivitetsprofil for Vestland. Aktivitetsandelen innen ulike idretter (6-12 år) i forhold til landsgjennomsnitt oppgitt i %. Landsgjennomsnittet = 0.

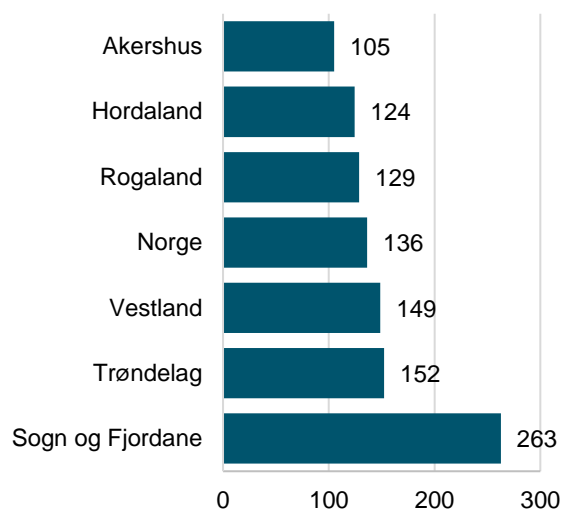
3.2 Idrettsanleggene

For å vurdere anleggssituasjonen i kommunene bruker vi anleggspoeng per 1000 innbyggere og anleggspoeng per aktive som en indikator. Vi vil likevel påpeke at det er andre faktorer som også vil spille inn her, ikke minst den geografiske strukturen. En sentralisert kommune vil ha stordriftsfordeler knyttet til at hvert anlegg kan romme mer aktivitet. Tilsvarende vil desentraliserte kommuner eller kommuner med store avstander være avhengig av flere anlegg dersom innbyggerne skal ha tilfredsstillende anlegg lokalt der de bor. Slike forhold spiller definitivt inn når det gjelder Vestland.

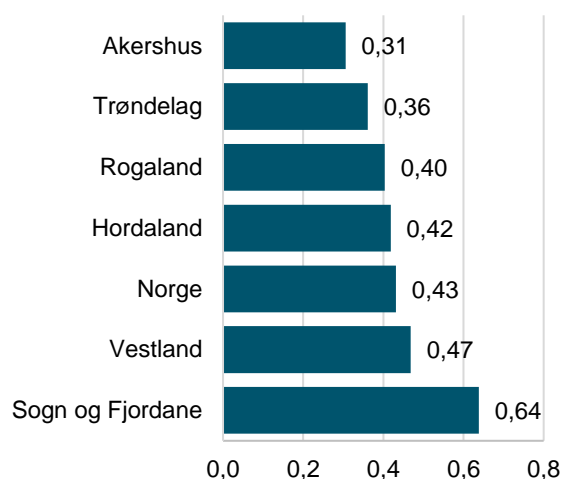
I figur 10 ser vi at målt i antall anleggspoeng per 1000 innbyggere ligger Vestland 9 % over landsgjennomsnittet. Sogn og Fjordane har nesten dobbelt så mange anleggspoeng per innbygger som Hordaland.

Anleggssituasjonen sett i forhold til innbyggertallet tar ikke hensyn til aktiviteten innen idretten. Relaterer vi anleggssituasjonen opp mot aktivitet får vi et bilde av hvordan anleggskapasiteten blir utnyttet.

Ser vi på anleggspoeng per aktive, finner vi at anleggssituasjonen i Vestland er 9 % over landsgjennomsnittet. Også har er situasjonen bedre i Sogn og Fjordane, dog ikke så mye. Som vi skal se på neste side, er variasjoner mellom store og små kommuner viktigere enn variasjoner mellom fylkene.

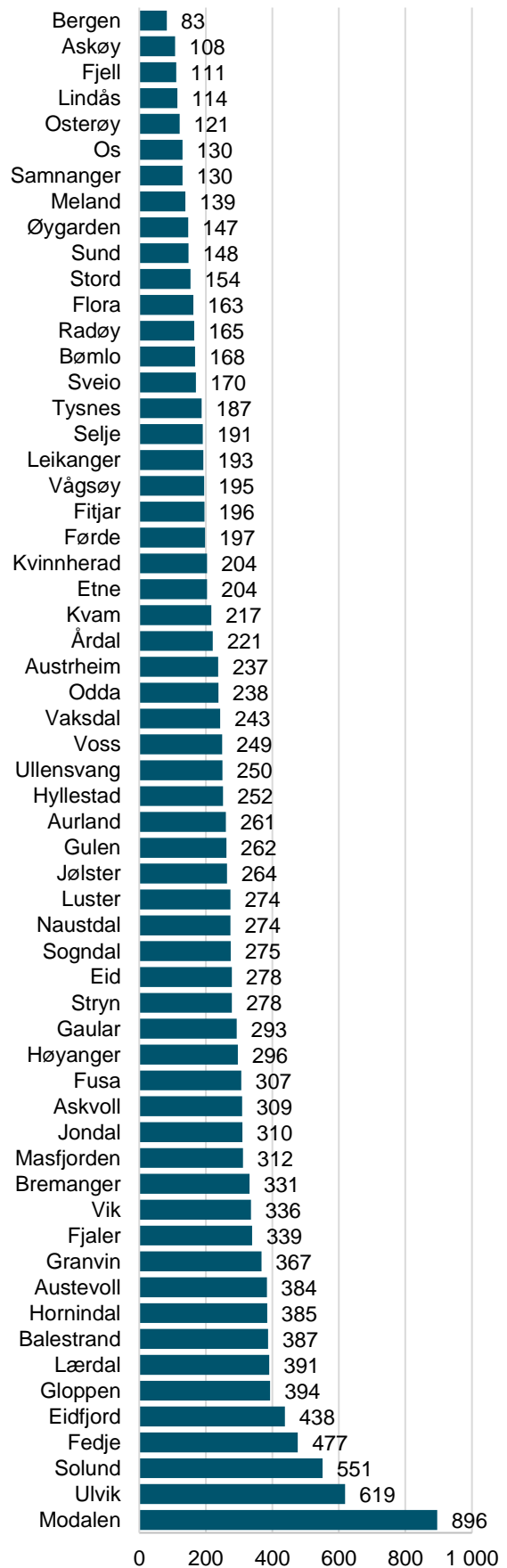

Figur 13: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. 2017.

Figur 14: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. 2017.

Ser vi på de ulike kommunene finner vi noe variasjon kommunene imellom når det gjelder anleggssituasjonen. Dersom vi studerer anlegg i forhold til innbyggertall, ser vi at kommunen som scorer høyest er Modalen. Den scoren kan til en viss grad forklares ut fra nettopp folketallet, fordi det kreves et visst nivå med anlegg for at folk skal ha et reelt anleggstilbud. Anleggsdekningen per innbygger blir ofte større i kommuner med forholdsvis få innbyggere. De aller fleste kommuner i Vestland har en høyere anleggsscore enn landsgjennomsnittet per 1000 innbyggere. Samnanger, Os, Osterøy, Lindås, Fjell, Askøy og Bergen har en lavere anleggsscore per 1000 innbyggere enn landsgjennomsnittet.

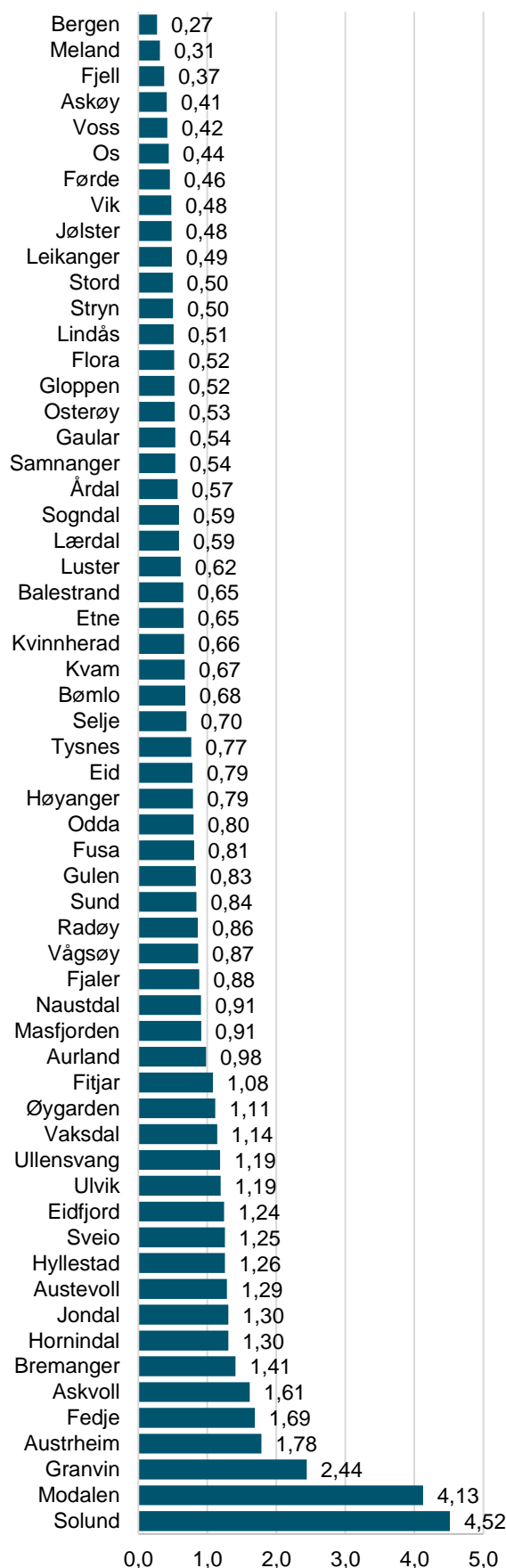

Figur 15: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for kommunene i Vestland, 2017.

Når vi studerer anleggspoeng per aktive for kommunene i fylket, finner vi at noen av kommunene som hadde svært høy aktivitet, ikke har tilsvarende anleggskapasitet. Dette gjelder blant annet Vik, Voss, Jølster og Meland hvor aktiviteten er høy, men der kommunene får en lav score på vår oversikt.

Den mest folkerike kommunen, Bergen, er i denne oversikten en av kommunene som har færrest anleggspoeng per aktive. Kommunene som Stord, Os, Voss, Kvinnherad, Førde, Flora og Bømlo har en høyere anleggsscore enn landsgjennomsnittet samtidig med at disse kommunene har flere enn 10 000 innbyggere.

Noen av de mindre kommunene, som Granvin, Solund og Modalen, får en høy score når vi måler anleggskapasitet opp mot aktivitet. Solund har den lavest organiserte aktiviteten av kommunene i Vestland, men best anleggskapasitet til å dekke opp for denne aktiviteten.

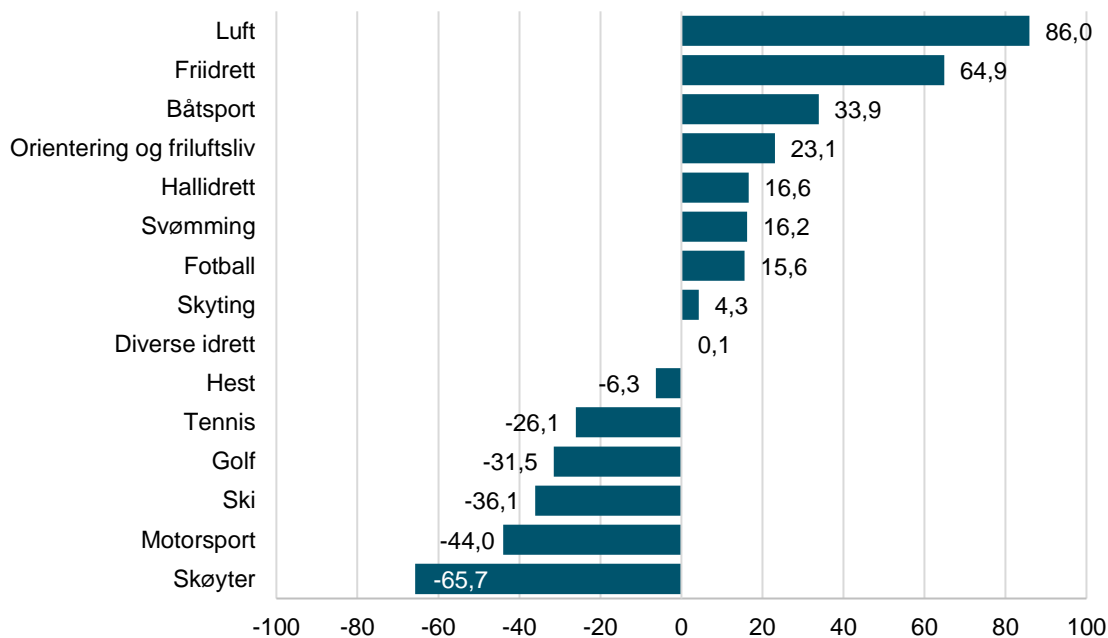

Figur 16: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for kommunene i Vestland. 2017

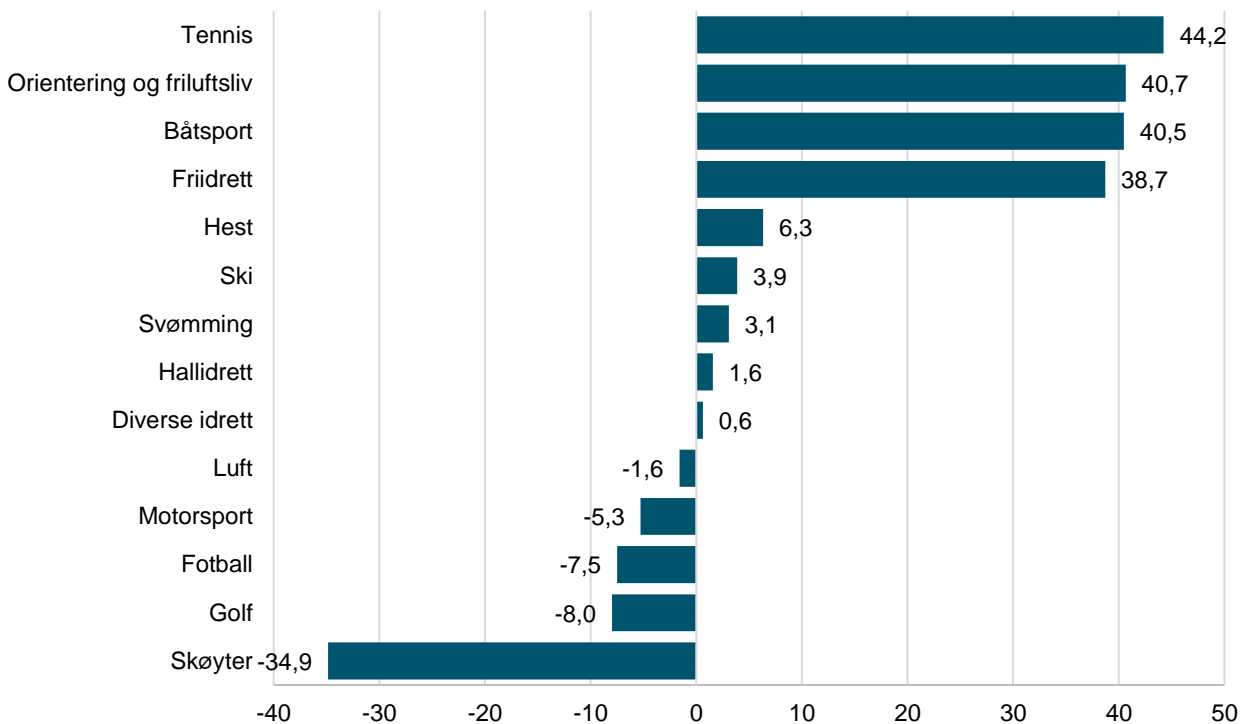
I figur 17 og figur 18 presenterer vi anleggsprofiler for Vestland. Den første figuren viser anleggspoeng per 1000 innbyggere i ulike idretter som prosent i forhold til landsgjennomsnittet, mens den andre figuren viser tilsvarende men som anleggspoeng per antall aktive.

Figurene viser hvordan anleggssituasjonen er for de ulike idrettene i fylket i forhold til landsgjennomsnittet.

Vi ser av figurene at anleggssituasjonen i Vestland i forhold til landsgjennomsnittet er klart best for luftsport, friidrett, båtsport og orientering og friluftsliv, både i forhold til antall innbyggere og antall aktive.

Figur 17: Anleggsprofil for Vestland. Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) i ulike idretter som prosent i forhold til landsgjennomsnittet. 2017.

Figur 18: Anleggsprofil for Vestland. Anleggspoeng per aktive (> 6 år) i ulike idretter som prosent i forhold til landsgjennomsnittet. 2017.

3.3 Eierskap til idrettsanleggene

Hvem eier så idrettsanleggene? Anleggsregisteret inneholder informasjon om hvem som eier anleggene i form av et tekstfelt med navnet på eier. Det er imidlertid ingen oversikt over type eierskap (kommunalt, idrettslig, privat etc.). I arbeidet med Norsk idrettsindeks har vi derfor analysert tekstfeltet og klassifisert eierskapet i 9 ulike klassifiseringer:

Statlig: Direkte statlig eierskap, Forsvaret, høyskoler og universitet

Fylkeskommune: Fylkeskommunalt eierskap, videregående skoler m.m.

Kommune: Direkte kommunalt eierskap samt KF (kommunale foretak), IKS (interkommunale selskap)

Idrettslag: Direkte idrettslig eierskap gjennom klubber, idrettslag, kretser og forbund

Skytterlag: Skytterlag-/organisasjoner (ikke organisert i Norges Idrettsforbund)

Naturorganisasjon: Jeger- og fiskeforeninger, turlag, naturvernorganisasjoner, båtforeninger, Røde Kors o.l.

Velforening: Borettslag, grendelag, løypelag, foreninger o.l.

Selskap: Alle selskapsformer (AS, ANS etc.) bortsett fra KF og IKS som er definert som kommunalt

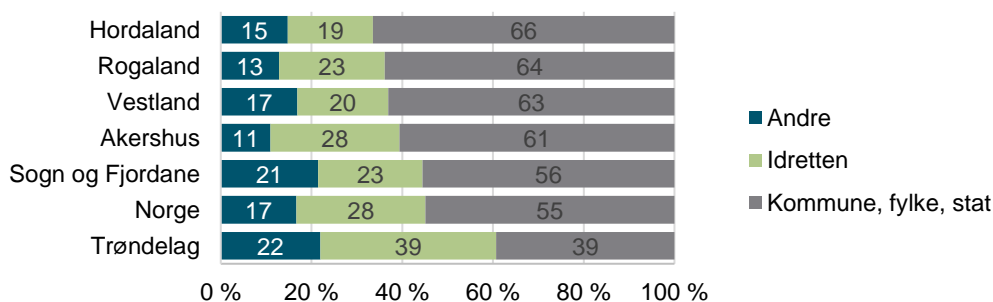
Andre: Alle som ikke får treff på noen av kategoriene. For en stor del er dette selskap/næringsliv der organisasjonsform ikke er oppgitt men også organisasjoner og privatpersoner, samt anlegg med ukjent/ikke oppgitt eier

Tabellen under viser hvordan eierskapet til idrettsanleggene fordeler seg. Anleggene er vektet med anleggspoeng. Vi ser at Vestland har et kommunalt eierskap på 60 %. Dette er høyere enn landsgjennomsnittet. Når det gjelder idrettslig eierskap, ligger Vestland på 20 %, noe som er 8 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet. Det er 1,1 % statlig eierskap og 1,6 % fylkeskommunalt eierskap i fylket. Dette er ganske likt med landsgjennomsnittet (henholdsvis 0,8% statlig eierskap og 1,4 % fylkeskommunalt eierskap).

Tabell 2: Totale anleggspoeng fordelt på eiertype i % i Vestland, fylkene i utvalget og hele landet i 2017.

Sted	Kommune	Idrettslag	Selskap	Andre	Velforening	Skytterlag	Fylkes-kommune	Natur-organisasjon	Statlig
Norge	53	28	7,1	5,4	1,6	1,6	1,4	1,0	0,8
Vestland	60	20	5,9	5,7	2,4	1,6	1,6	1,2	1,1
Hordaland	64	19	4,4	6,3	2,1	1,3	1,5	0,7	1,5
Sogn og Fjordane	54	23	9,3	4,4	3,2	2,3	1,8	2,2	0,2
Akershus	59	28	4,0	3,1	2,2	0,9	1,0	0,7	0,5
Rogaland	61	23	5,6	5,0	0,8	0,7	1,9	0,8	0,7
Trøndelag	37	39	10,5	6,5	1,7	2,6	2,2	0,7	0,3

Dersom vi grupperer kategoriene til *offentlig* (stat, fylke og kommune), *idrettslag* (idrett inklusiv skytterlagene) og *andre* fordeler eierskapet seg som vist i figuren under. Sammenligner vi med hele landet ser vi at det høye kommunale eierskapet i Vestland samsvarer med et høy offentlig eierskap. Hordaland har et noe større offentlig eierskap enn Sogn og Fjordane.

Figur 19: Totale anleggspoeng fordelt på offentlig, idrettslig og privat/annet eierskap i % i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

4. Fotball

Fotball er den største idretten i Norge målt i antall utøvere. Idrettsregistreringen viser at det i 2017 var 373 311 aktive spillere i alderen over 6 år i landet, 69,8 % av disse var menn.

4.1 Aktivitet

Idrettsregistreringen for 2017 viste at det i Vestland var 55 764 aktive fotballspillere fra 6 år og oppover. Av disse er 31 % kvinner og 69 % menn. De 55 764 aktive utgjør en aktivitetsandel på 9,5 % av det totale innbyggertallet (> 6 år) i Vestland, mens aktivitetsandelen for hele landet er 7,6 %. Aktivitetsandelene er høyere i Sogn og Fjordane enn i Hordaland, men begge fylkene ligger over landsnittet.

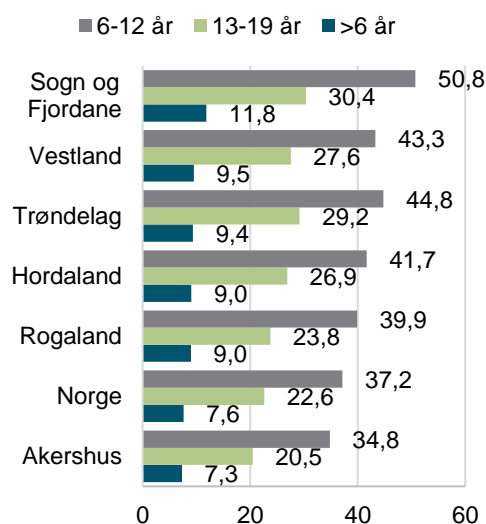
I barnefotballen, det vil si aldersgruppen 6-12 år, ble det registrert 23 737 aktive barn. Dette er 43 % av alle barn i denne aldersgruppen, høyere enn landsgjennomsnittet (37%).

Deltagelsen synker i aldersgruppen 13-19. Her finner vi 15 284 aktive i fylket. Dette utgjør en aktivitetsandel på 28 % av ungdommen på samme alder. Her ligger også Vestland over landsgjennomsnittet.

Aktivitetsandelen for hver enkelt kommune i Vestland varierer. Kommunen med størst aktivitetsandel er Sogndal (20 %), Fjaler og Jølster (17 %).

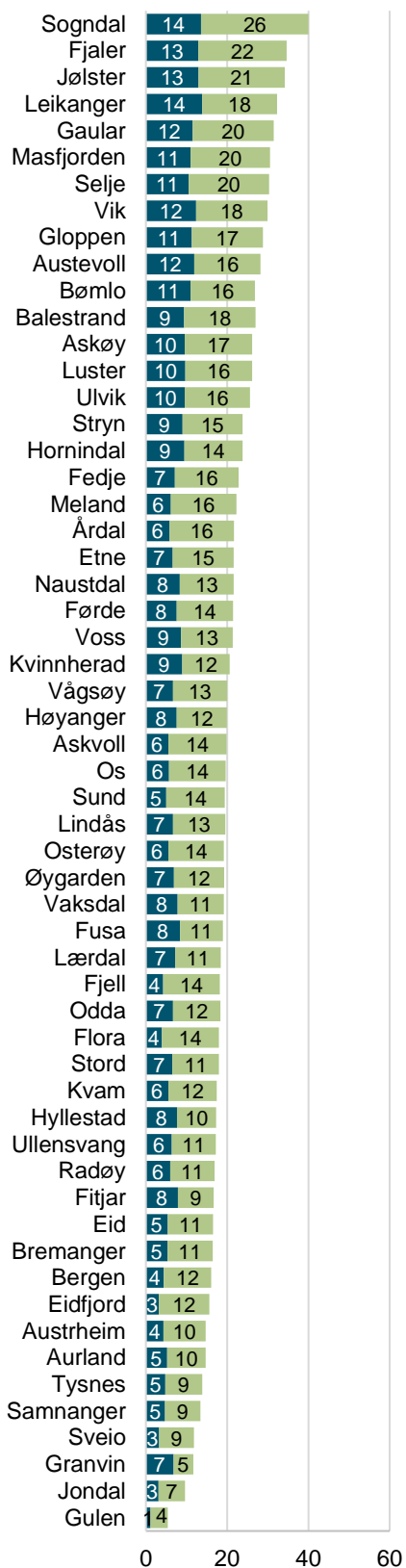
I aldersgruppen 6-12 år har Leikanger, Austevoll, Gaular og Vik den høyeste aktivitetsandelen med en aktivitetsandel over 70 %.

I aldersgruppen 13-19 år er aktivitetsandelen størst i Masfjord (68 %), Balestrand (64 %) og Ulvik (56 %).

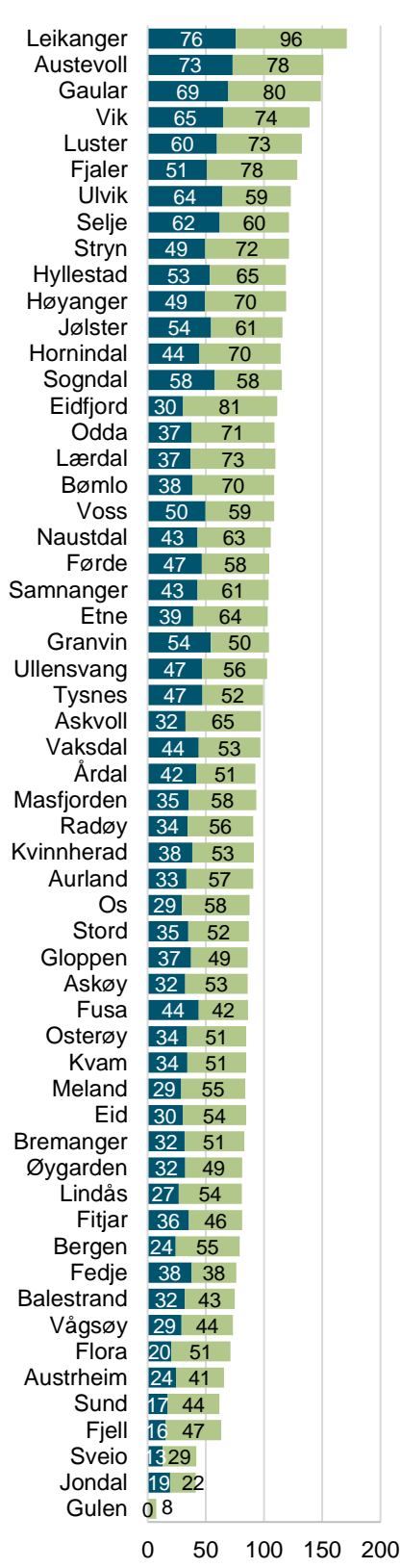

Figur 20: Aktivitetsandelen (%) for fotballspillere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

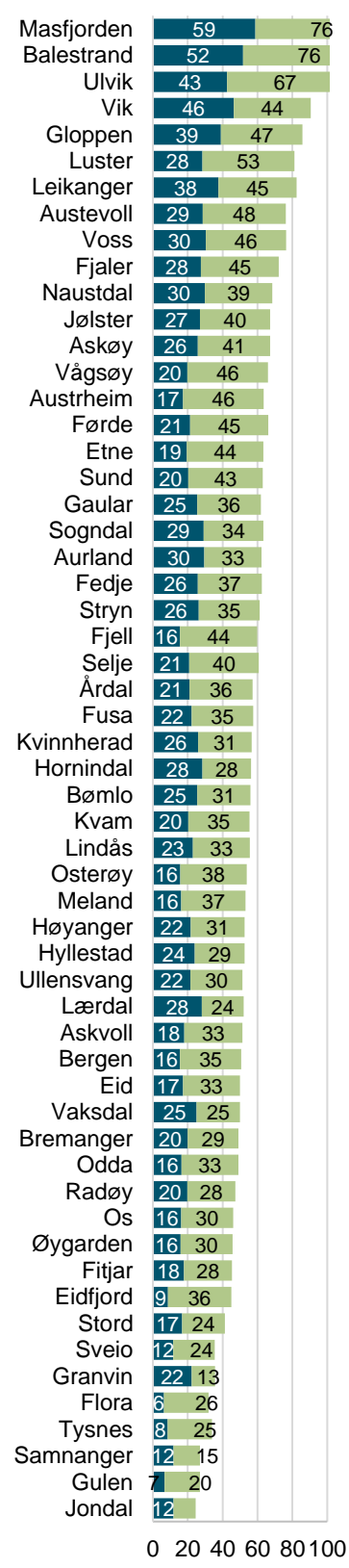
De ti største fotballklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Fana Fotball (1360), Gneist, IL - fotball (1338), Arna-Bjørnar Allianse Idrettslag - fotball (1298), Førde IL - fotball (1261), Bjarg, IL - fotball (1052), Nordhordland BK - fotball (1018), FK Fyllingsdalen - fotball (977), Sotra Sportsklubb - fotball (973), Sogndal IL - fotball (935), Bergen Nord, FK - Fotball - fotball (889). I alt er det 251 fotballklubber registrert i vårt datagrunnlag.

Figur 21: Aktivitetsandelen (%) for fotballspillere (> 6 år) i kommunene i Vestland i 2017 fordelt på menn (grønn) og kvinner (blå).

Figur 22: Aktivitetsandelen (%) for fotballspillere (6-12 år) i kommunene i Vestland i 2017 fordelt på menn (grønn) og kvinner (blå).

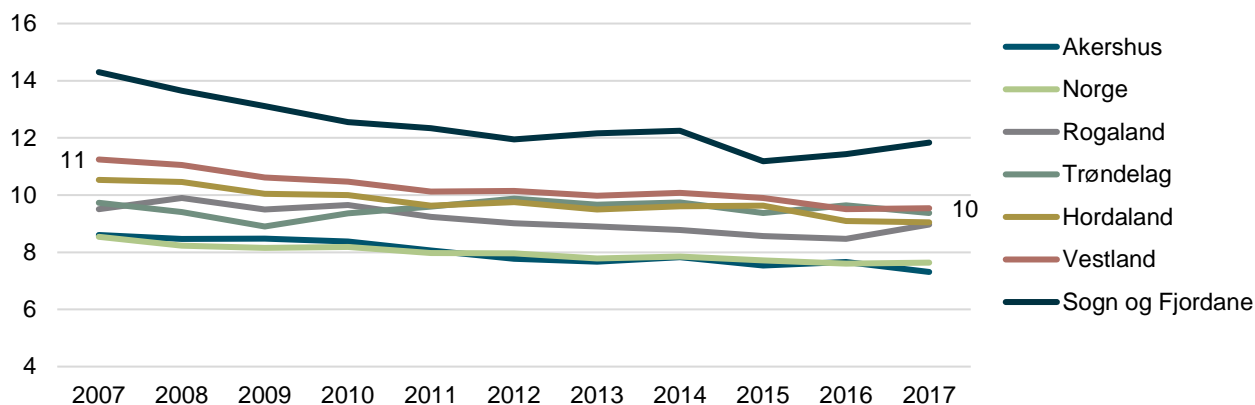

Figur 23: Aktivitetsandelen (%) for fotballspillere (13-19 år) i kommunene i Vestland i 2017 fordelt på menn (grønn) og kvinner (blå).

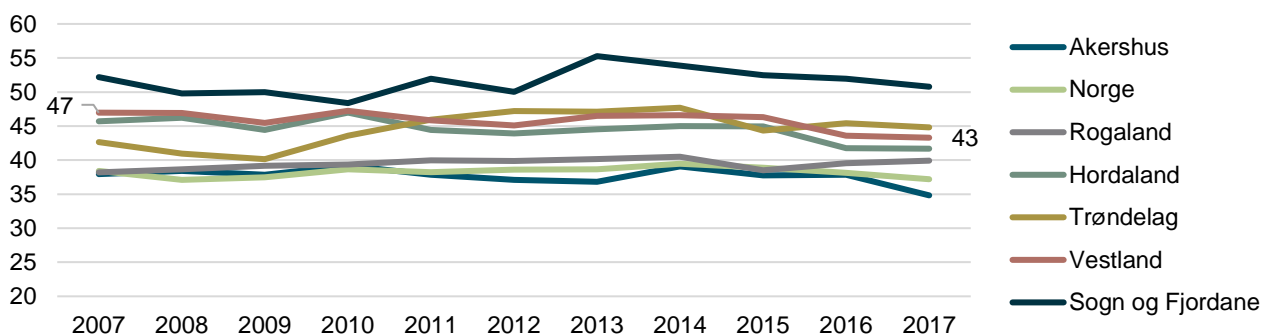
Dersom vi følger utviklingen i fotballen i Vestland fra 2008 til 2017, ser vi at antall aktive har sunket med 15 % i perioden. Aktivitetsandelen har variert noe fra 2008 til 2017, men har en generell nedgang. Landet ellers hadde en nedgang på 12 % i samme perioden.

Figur 25 viser utviklingen i barnefotballen. Her har aktivitetsandel for Vestland hatt en nedgang på 8 % fra 2008-2017. For hele landet er nedgangen på 3 % i samme periode.

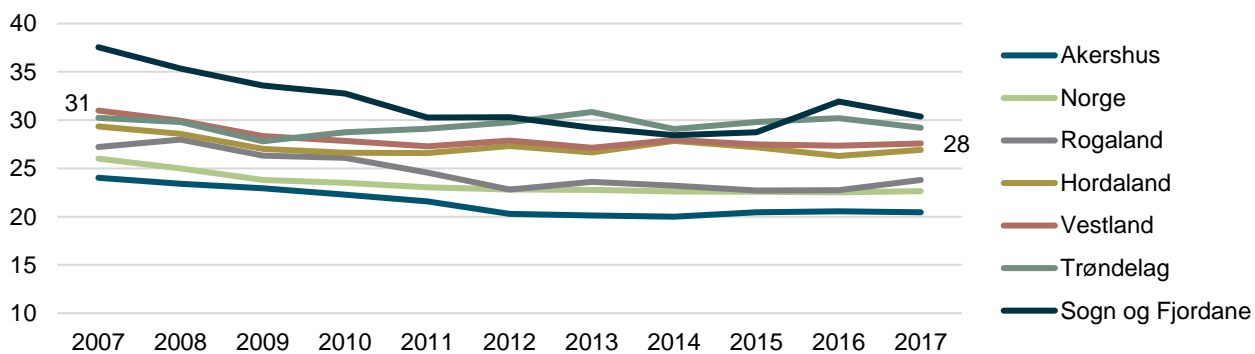
Figur 26 viser utviklingen i ungdomsfotballen, 13-19 år. Her følger Vestland den generelle nedgangen på landsbasis. Vestland har hatt en reduksjon i aktivitetsandelen blant ungdom på 11 % mellom 2008 og 2017. Landet for øvrig hadde en nedgang på 13 % i samme periode. Det siste året er imidlertid mer positivt.

Figur 24: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for fotballspillere (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 25: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for fotballspillere (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 26: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for fotballspillere (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

4.2 Fotballanlegg

Fotballanlegg finner vi over hele landet. I denne sammenhengen har vi inkludert gressbaner, grusbaner, kunstgressbaner, fotballhaller og ballbinger. Disse er igjen delt inn på størrelse, primært etter 7er- eller 11er-baner. Anleggsregisteret gir oss ikke oversikt over hvorvidt banen er en 11er- eller 7er-bane, men vi vet målene på banen. Vi har derfor definert baner med lengde over 90 meter som 11er-baner. Ballbinger legger også til rette for andre ballaktiviteter, men vi har valgt å plassere disse her.

Anleggsoversikten for Vestland viser at det er 6 treningshaller, 249 kunstgressbaner, 93 gressbaner og 118 grusbaner og 368 ballbinger. Ballbinger finner vi i alle kommuner. Kunstgressbaner finner vi i alle kommunene bortsett fra Eidfjord, Samnanger, Ulvik og Aurland

Idrettsanlegg i Norge

I rapporten Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet (Rafoss og Breivik 2017) beskriver forfatterne anleggsbruken i Norge. 6,4 % av befolkningen over 15 år bruker fotballanlegg en eller flere ganger i uken, mens 18,5 % har brukt et slikt anlegg. 10 % av menn og 2,8 % av kvinner er aktive brukere. Bruken avtar med alderen. Bruken av fotballanlegg har vært relativt stabil siden årtusenskiftet.

Tabell 3: Antall fotballanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og hele landet i 2017.

Sted	Storhall 11er	Fotballhall medium	Fotballhall liten	Kunstgress 11er	Kunstgress 7er	Kunstgress 5er/tr.felt	Gress 11er	Gress 7er	Grus 11er	Grus 7er	Ballbinger	Total
Norge	19	51	5	1064	355	183	1402	268	768	447	1847	6409
Vestland	3	3		170	53	26	84	9	68	50	368	834
Trøndelag	1	5		97	38	37	171	20	80	58	143	650
Hordaland	2	1		131	41	18	42	5	50	39	256	585
Rogaland	2	3		116	25	14	92	11	57	38	200	558
Akershus	1	4	1	97	33	24	97	44	51	39	130	521
Sogn og Fjordane	1	2		39	12	8	42	4	18	11	112	249

Det er stor forskjell på kvaliteten og kapasiteten på ulike anlegg. Gressbaner har god kvalitet, men tåler lite slitasje. Grusbaner tåler mye slitasje, men er mindre eget for fotball. Kunstgressbaner kombinerer kvalitet og kapasitet.

For å kunne si noe om anleggssituasjonen har vi derfor gitt de ulike anleggene ulike vekter. Prinsippene for vektingen er omtalt i metodedelene. Vektingen av fotballanlegg vises i tabellen nedenfor.

Anleggspoeng for fotballanlegg per 1000 innbyggere er i Vestland 16% høyere enn landsgjennomsnittet. Det er langt flere anleggspoeng per innbygger i Sogn og Fjordane enn i Hordaland.

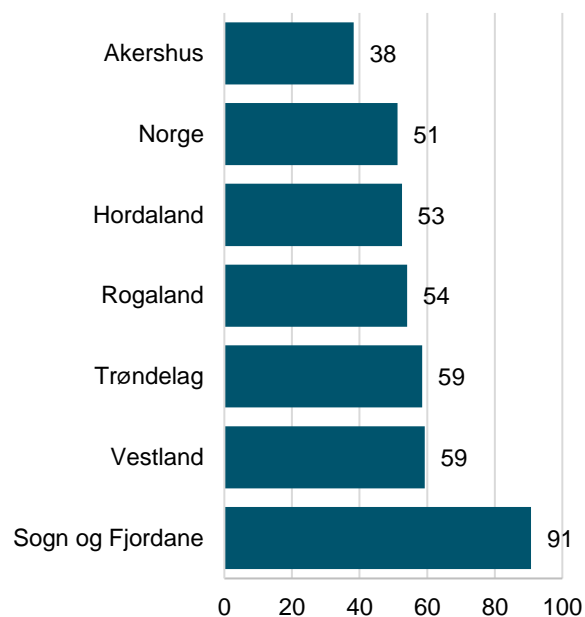
Det kan synes som om Vestland har en god anleggssituasjon innen fotballen, men like fullt er det åpenbart at demografiske forhold påvirker scoren til Vestland på en slik rangering.

Anleggssituasjonen sett i forhold til innbyggertallet tar ikke hensyn til aktiviteten innen idretten. Relaterer vi anleggssituasjonen opp mot aktivitet får vi et bilde av hvordan anleggskapasiteten blir utnyttet.

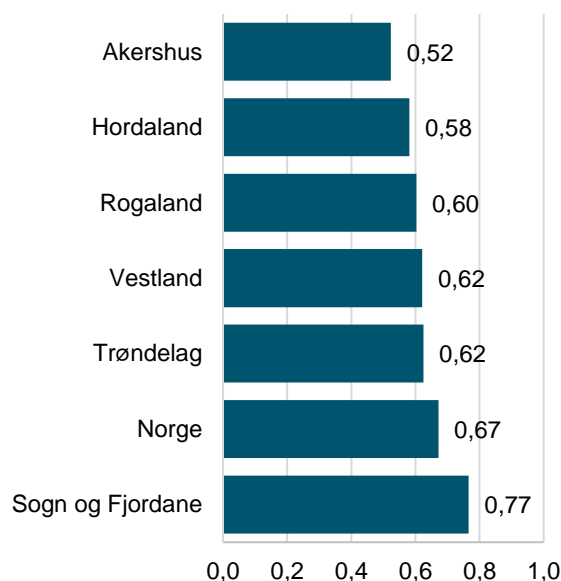
Når vi ser på anleggspoeng per aktive innen fotball for Vestland, finner vi at anleggssituasjonen i Vestland ikke er like bra som når vi målte per 1000 innbyggere. Antall anleggspoeng per aktive i Vestland er 7 % under landsgjennomsnittet.

Tabell 4: Vekting per anleggstype, fotball.

Anleggstype	Vekting
Fotballhall storhall 11er	180
Fotballbane kunstgress 11er	120
Fotballhall medium	100
Fotballbane kunstgress 7er	60
Fotballhall liten	40
Fotballbane gress 11er	30
Fotballbane kunstgress 5er/tr.felt	30
Fotballbane gress 7er	15
Ballbinge	15
Fotballbane grus 11er	15
Fotballbane grus 7er	5

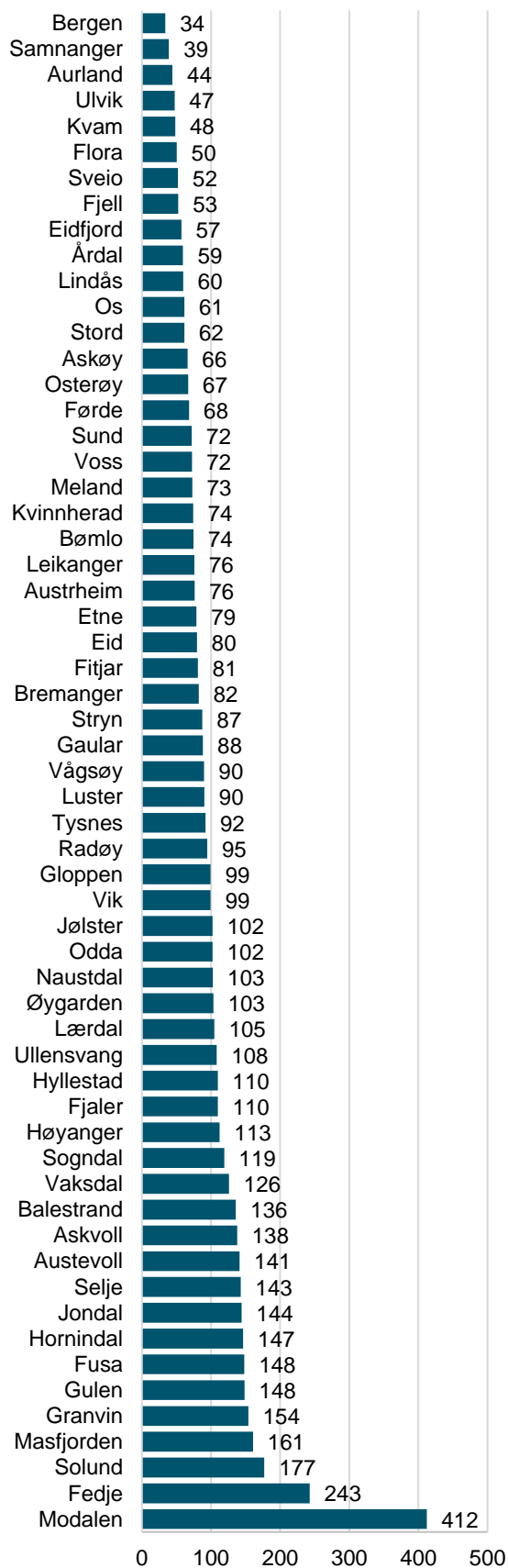

Figur 27: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Fotball 2017.

Figur 28: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for Vestland, utvalgte fylker og hele landet. Fotball 2017.

Ser vi på de enkelte kommunene, finner vi at anleggssituasjonen gitt folketallet er best i Modalen, Fedje, Solund, Masfjorden og Granvin. Dette er alle små kommuner med færre enn 1500 innbyggere. Det er kun Flora, Kvam, Ulvik, Aurland, Samnanger og Bergen som kommer dårligere ut enn landsgjennomsnittet.

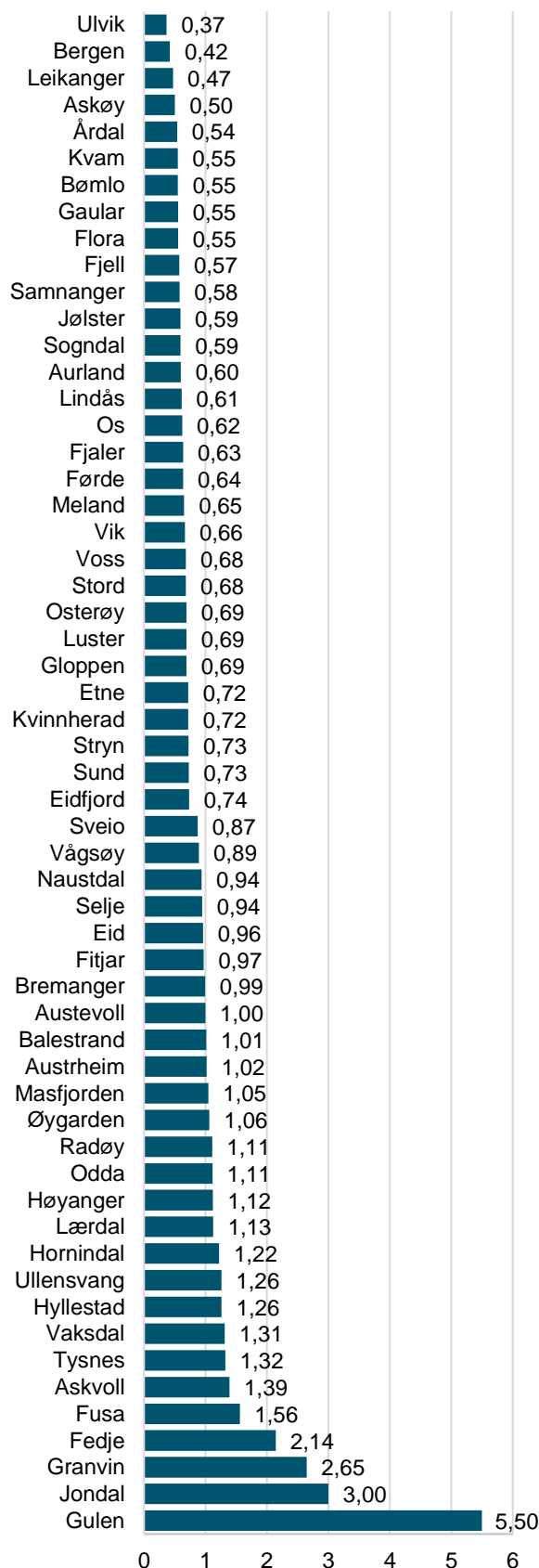
Figur 29: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for kommunene i Vestland. Fotball 2017

Anleggssituasjonen sett i forhold til innbyggertallet tar ikke hensyn til aktiviteten innen idretten. Relaterer vi anleggssituasjonen opp mot aktivitet får vi et bilde av hvordan anleggskapasiteten blir utnyttet.

Gulen, Jondal, Granvin, Fedje, Fusa og Askvoll står fram som gode anleggskommuner når vi ser anleggssituasjonen i relasjon til antall aktive. Dette skyldes imidlertid at flere av disse kommunene har få registrerte aktive i 2017 innen fotball.

36 av de 59 kommunene i Vestland ligger over snittet for landet, som er på 0,67. Av kommunene som scorer over landsgjennomsnittet når vi ser på anleggssituasjonen i relasjon til antall aktive er det særlig Hornindal og Masfjord som også har en forholdsvis høy aktivitetsandel. Scoren i de fleste andre kommuner med høy anleggskapasitet per antall aktive tyder på at de har anleggskapasitet til å kunne øke aktivitetsandelen.

I den nederste enden finner vi Askøy, Leikanger, Bergen og Ulvik. Disse kommunene kommer relativt svakt ut med en score som er under landsgjennomsnittet.

Figur 30: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for kommunene i Vestland. Fotball 2017.

4.3 Eierskap til fotballanleggene

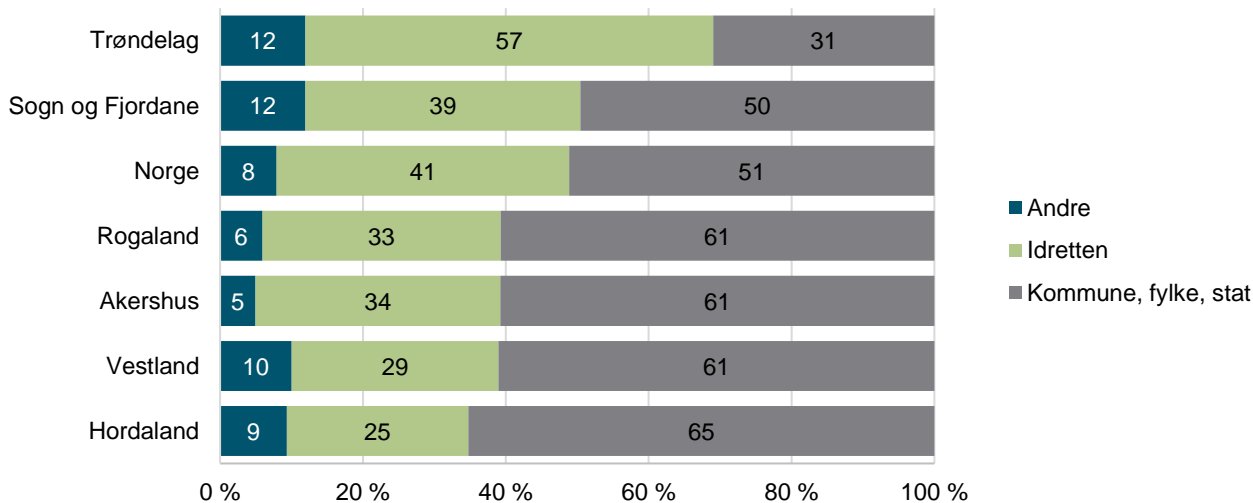
Hvem eier så fotballanleggene? Basert på informasjon om anleggseier fra anleggsregisteret har vi klassifisert eierskapet i type eierskap. For detaljinformasjon om hva som ligger bak de ulike eiertyperne, se kapittel 2.3.

Tabellen under viser hvordan eierskapet til fotballanleggene fordeler seg. Anleggene er vektet med anleggspoeng. Vi ser at kommunene og idretten eier så å si alle fotballanleggene i fylket. Når det gjelder fordelingen mellom kommunalt og idrettslig eierskap, har Vestland en lavere del idrettslig eierskap sett i forhold til landet (-9 prosentpoeng), men en større del kommunalt eierskap som resten av landet (+ 10 prosentpoeng). 6 % av fotballanleggene i fylket eies av andre aktører, selskaper og velforeninger, mens resten av fotballanleggene (2,9 %) er i fylkeskommunalt eller statlig eierskap.

Tabell 5: Totale anleggspoeng fordelt på eiertype i % i Vestland, fylkene i utvalget og hele landet i 2017.

Sted	Kommune	Idrettslag	Andre	Selskap	Velforening	Fylkeskommune	Statlig	Skytterlag	Naturorganisasjon
Norge	50	41	3,0	3,1	1,8	0,4	0,4	0,002	0,006
Vestland	60	29	4,0	2,4	3,6	0,2	0,9		
Hordaland	64	25	4,4	1,7	3,2	0,2	1,1		
Sogn og Fjordane	49	39	2,9	4,3	4,8	0,1	0,3		
Akershus	60	34	1,0	2,0	2,0	0,4	0,2		
Rogaland	58	33	2,8	2,4	0,8	1,5	0,8		
Trøndelag	30	57	5,4	4,6	2,0	0,6	0,2		

Grupperer vi eierskapet til *offentlig* (stat, fylke og kommune), *idrettslag* og *andre* (alle andre eiertyper) fordeler eierskapet seg som vist i figuren under.

Figur 31: Totale anleggspoeng, fotball, fordelt på offentlig, idrettslig og privat/annet eierskap i % i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

5. Ski

I denne kategorien har vi inkludert ski, skiskyting, snowboard, bob og aking. Totalt var det 153 684 utøvere på landsbasis i 2017, hvorav 58 % var menn. Vi finner store geografiske variasjoner i aktiviteten.

5.1 Aktivitet

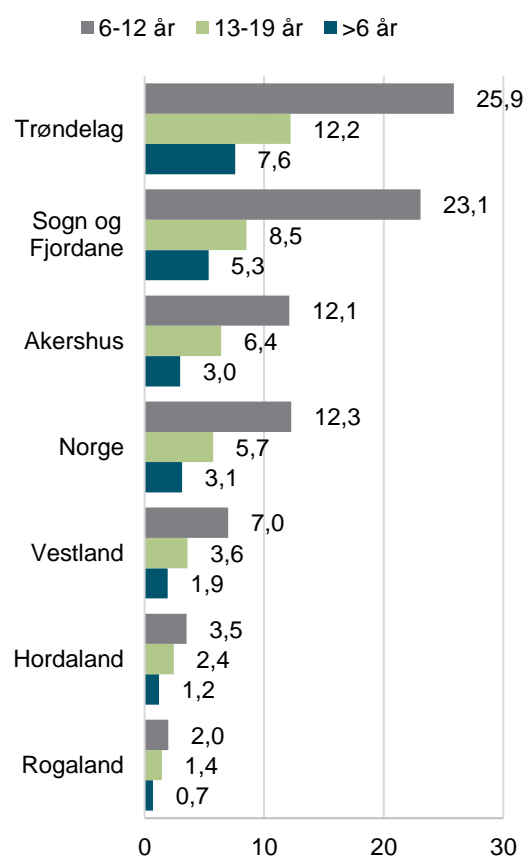
I følge idrettsregistreringen for 2017 var det 11 302 aktive utøvere i kategorien ski i Vestland i 2017. Dette utgjør 3,1 % av befolkningen, en aktivitetsandel som er 38 % under landsgjennomsnittet (Figur 32). Totalt er 41 % av de aktive kvinner og 59 % er menn.

Av disse var 3 834 aktive i alderen 6-12 år. Aktivitetsandelen i denne gruppen er 7 %, hvilket er 43 % lavere enn landsgjennomsnittet.

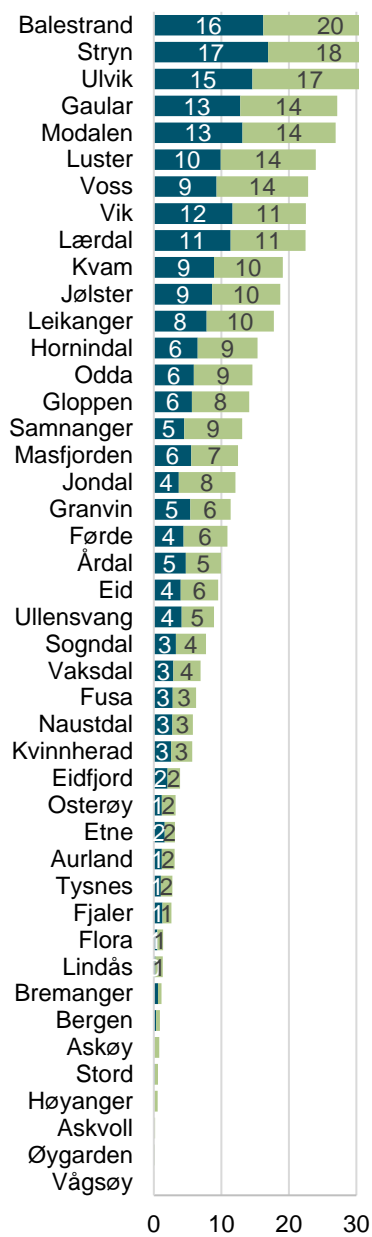
Deltagelsen i aldersgruppen blant ungdom (13-19) er også betydelig lavere enn landsgjennomsnittet (-71 %). Her finner vi 1991 aktive i fylket tilsvarende en aktivitetsandel på 3,6 % av de totale ungdommene i denne aldersgruppa.

Den samlede skiaktiviteten for hver enkelt kommune i Vestland varierer fra 0 % til 18 %. Størst aktivitet finner vi i Balestrand (18 %) og Stryn (17,5 %). Aktivitetsandelen blant barn i alderen 6-12 år og ungdom i alderen 13-19 år er størst i Ulvik, Luter og Leikanger der aktivitetsandelen er over 50 %.

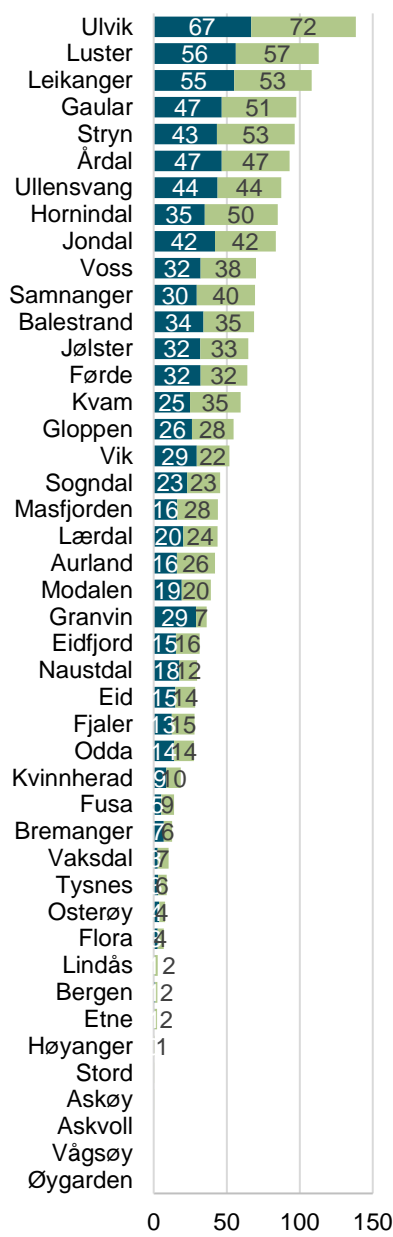
De ti største skiklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Kvam Langrenn- og Skiskyttarklubb - langrenn (465), Førde IL - langrenn (444), Fana IL - langrenn (412), Markane IL - langrenn (355), IL Korlevoll - Odda - langrenn (326), Lærdal IL - langrenn (226), IL Bjørn - langrenn (214), Førde IL - alpint (201), Balestrand IL - langrenn (190), Vargar IL - langrenn (186). I alt er det 168 skiklubber registrert i vårt datagrunnlag.

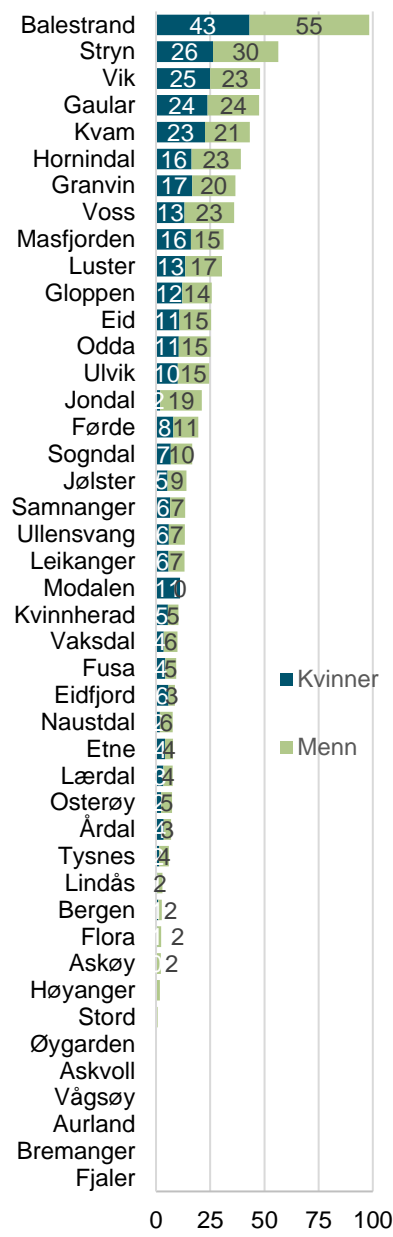
Figur 32: Aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Figur 33: Aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski (> 6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Figur 34: Aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski (6-12 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Figur 35: Aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski (13-19 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Aktivitetsandelen i Norge har sunket med 15 % innen ski i perioden 2008 til 2017 mens aktivitetsandelen i Vestland har sunket med 26 %.

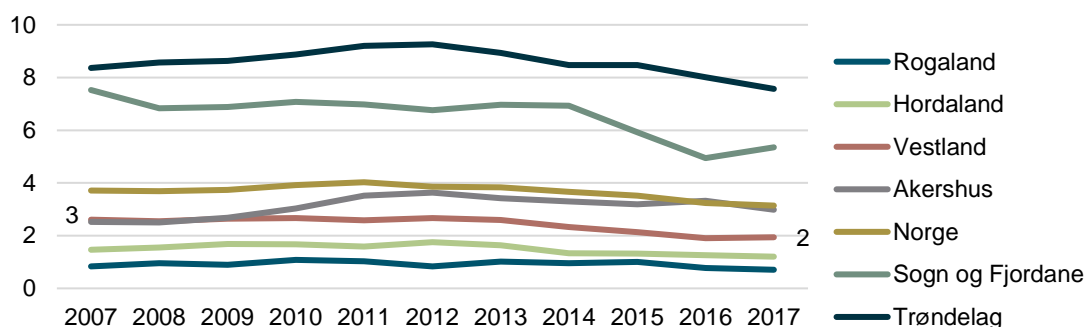
For aldersgruppen 6-12 år har det vært en mer negativ utvikling i skiaktiviteten. På landsbasis har det vært en nedgang på 19%. Aktivitetsandelen i Vestland har sunket med 17 % i perioden fra 2008 til 2017.

Aktivitetsandelen blant ungdom (13-19 år) har sunket med hele 24 % når vi ser perioden 2008 til 2017 under ett. Til sammenligning har aktivitetsandelen for hele landet hatt en nedgang på 7 %.

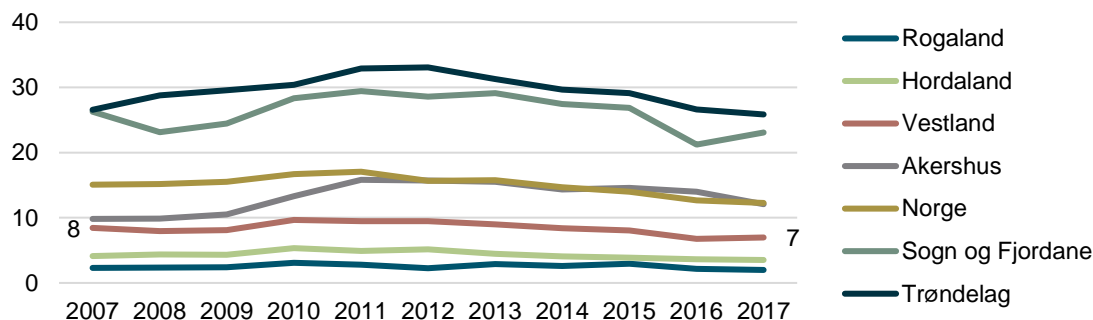
Blant kommunene skiller Balestrand, Kvam, Kvinnherad, Stord, Eidfjord og Ullensvang seg ut med en vekst på over 50%, mens hele 27 kommuner har hatt en nedgang i aktivitetsandelen.

I barneidretten har både Kvinnherad, Samnanger og Førde hatt kraftig økninger med mer enn en fordobling i aktivitetsandelen. 10 andre kommuner har hatt vekst.

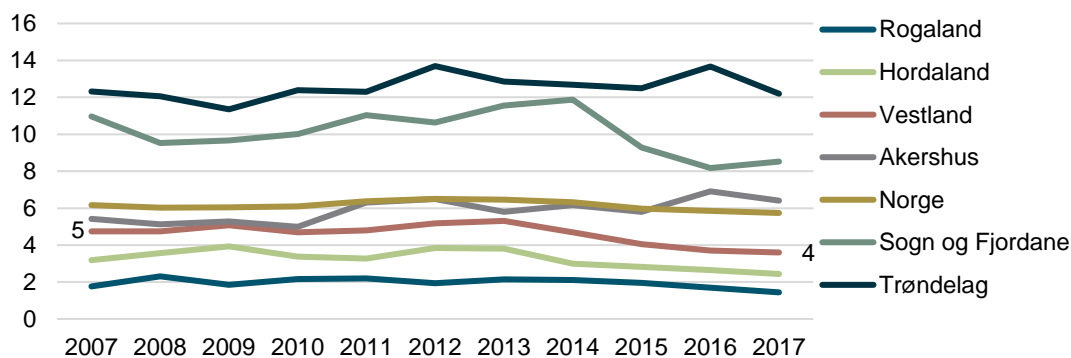
Blant ungdommer har veksten vært størst i Bjerkreim Kvinnherad, Eidfjord, Masfjorden, Lindås, Naustdal og Balestrand.

Figur 36: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 37: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 38: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for utøvere i kategorien ski (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

5.2 Skianlegg

I kategorien *ski* har vi inkludert hoppbakker, langrennsarenaer og skiløyper, alpinanlegg, skitrek, snowboardanlegg, skiskytteranlegg og akebakker. Anleggsoversikten for Vestland viser at det til sammen er 376 skianlegg i fylket. Voss, Stryn og Eid har hver over 10 anlegg og kommer best ut i fylket.

Tabell 6: Antall skianlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og hele landet i 2017.

Sted	Tur-/skiløype	Langrennsanlegg	Ski-skytteranlegg	Skileik-anlegg	Akebakke	Alpinbakke	Freestyle- og snowboardanlegg	Hoppbakke u75	Hoppbakke 75+	Total
Norge	2839	599	166	589	143	586	50	605	27	5604
Trøndelag	313	78	32	68	6	64	5	84	6	656
Akershus	292	28	10	42	8	49	5	55	1	490
Vestland	174	36	16	30	10	54	14	40	2	376
<i>Sogn og Fjordane</i>	102	21	7	22	1	32	1	21	1	208
<i>Hordaland</i>	72	15	9	8	9	22	13	19	1	168
Rogaland	43	4	3	5	12	6		2		75

Idrettsanlegg i Norge

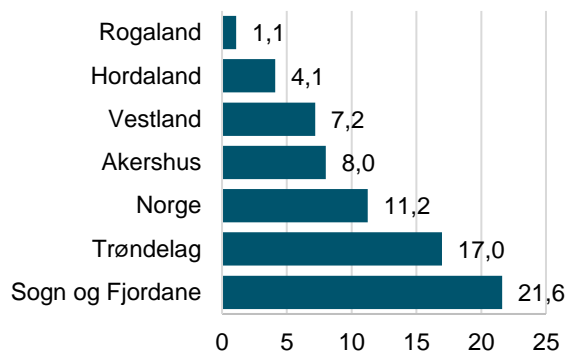
Ifølge Rafoss og Breivik (2017) er det få som bruker alpinanlegg ofte: 2,7 % av de spurte bruker alpinanlegg en gang i uka eller mer under sesongen. En stor andel av befolkningen bruker alpinanlegg sporadisk. Når det gjelder lysløyper, finner Rafoss og Breivik (2017) at drøye 15 % bruker lysløyper regelmessig. Det er liten aldersforskjell i bruk, og små forskjeller i bruken blant menn og kvinner. En liten forskjell registreres i bruken etter fylte 40 år: Menn har svakt økende bruk med økende alder, mens kvinner bruker lysløyper mindre dess eldre de blir.

Antall anleggspoeng per 1000 innbyggere innen ski viser at Vestland ligger 36 % under landsgjennomsnittet. Situasjonen i Sogn og Fjordane er langt bedre enn situasjonen i Hordaland, men her påvirker Bergen situasjonen mye. Det er også viktig å påpeke at vintersportssteder med mye turisme vil slå sterkt ut i denne sammenheng.

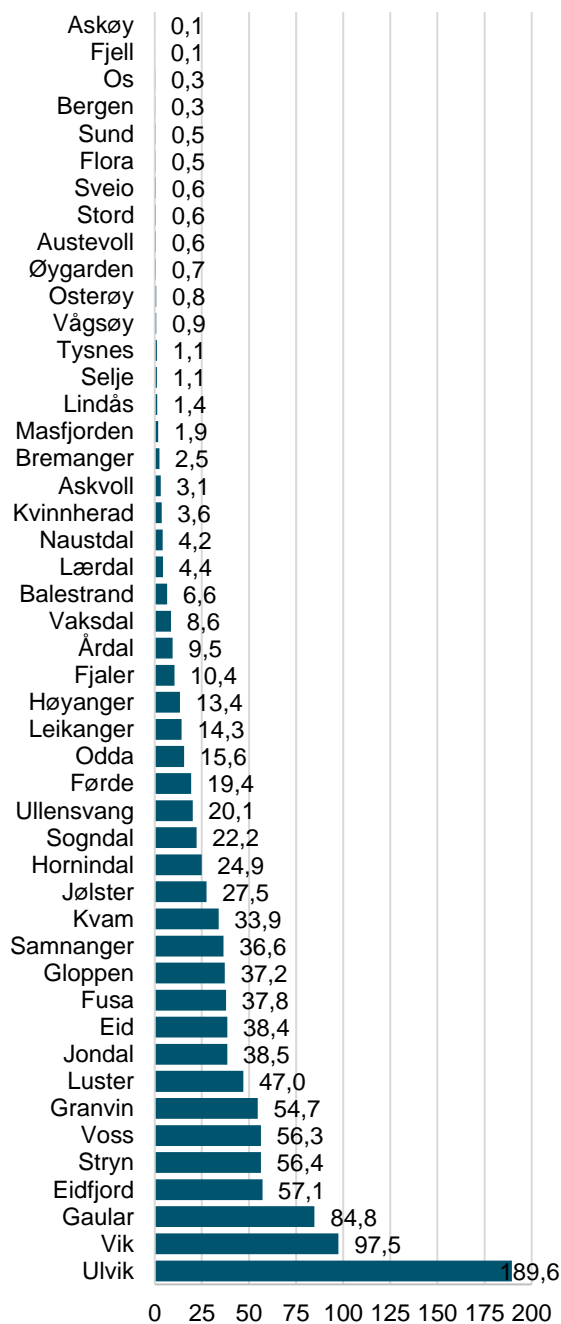
Ser vi på de ulike kommunene, finner vi store forskjeller hva gjelder anleggssituasjonen. Ulvik, Vik, Gaular, Eidfjord, Stryn, Voss, Granvin og Luster skiller seg i særlig stor grad ut med en høy anleggsdekning på over fem ganger mer enn landsgjennomsnittet.

Tabell 7: Vekting per anleggstype, ski.

Anleggstype	Vekting
Hoppbakke 75+	80
Hoppbakke u75	30
Alpinbakke	25
Skiskytteranlegg	20
Freestyle- og snowboardanlegg	15
Langrennsanlegg	10
Tur-/skiløype	3
Skileikanlegg	2
Akebakke	2

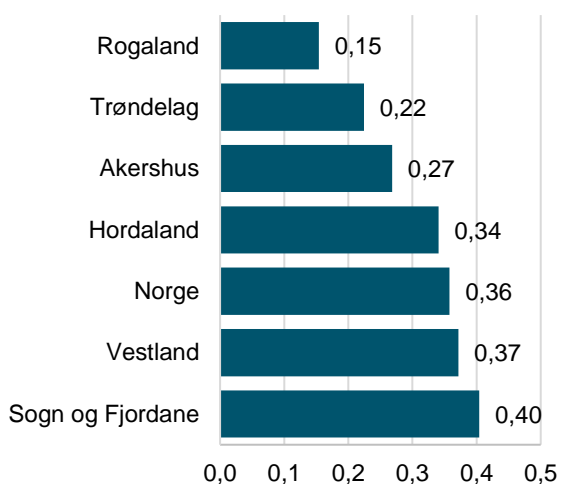
Figur 39: Anleggspoeng per 1000 innbyggere for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Kategorien ski 2017.

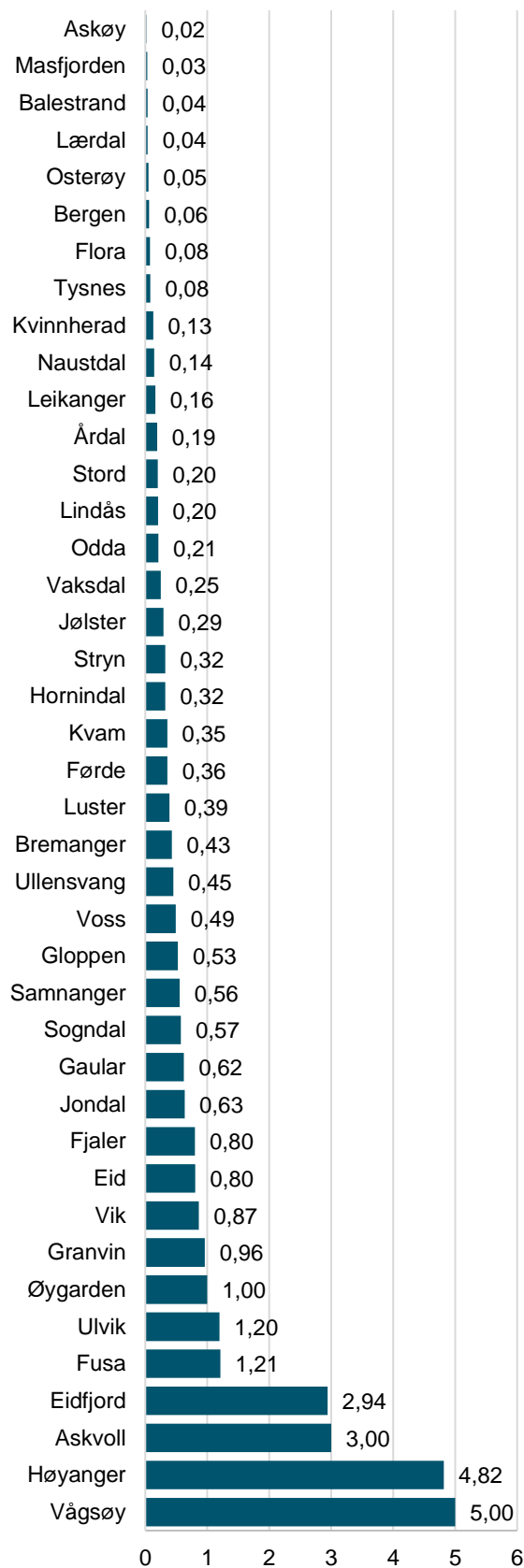
Figur 40: Anleggspoeng per 1000 innbyggere for kommunene i Vestland. Kategorien ski 2017.

Ser vi på anleggspoeng per aktive, finner vi at Vestland ligger 7 % under landsgjennomsnittet.

Når vi studerer anleggspoeng per aktive for kommunene i fylket, finner vi at noen av kommunene som hadde forholdsvis høy aktivitet, som spesielt Ulvik, Gaular Voss og Vik, scorer høyt på anleggskapasitet. 20 kommuner i Vestland har en høyere anleggsdekning forhold til antall aktive skiutøvere enn landsgjennomsnittet.

Figur 41: Anleggspoeng per aktive skiutøvere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. 2017.

Figur 42: Anleggspoeng per aktive skiutøvere (> 6 år) for kommunene i Vestland. 2017.

6. Hallidrett

Hallidrett er en samlekategori der vi har inkludert idretter som bedrives i idrettshaller og som derfor deler et felles anleggsbehov for ulike former for flerbrukshaller. Totalt er rundt 362 700 idrettsaktive brukere av idrettshaller på landsbasis. Av disse står håndball som den største av hallidrettene med 134 335 brukere, samlekategorien gym og turn står for 87 757 brukere, diverse kampsporter står for 65 054 brukere, andre ballspor (badminton, basketball, volleyball, innebandy) står for 66 140 brukere og vekt-/styrkeløft har 9 419 brukere.

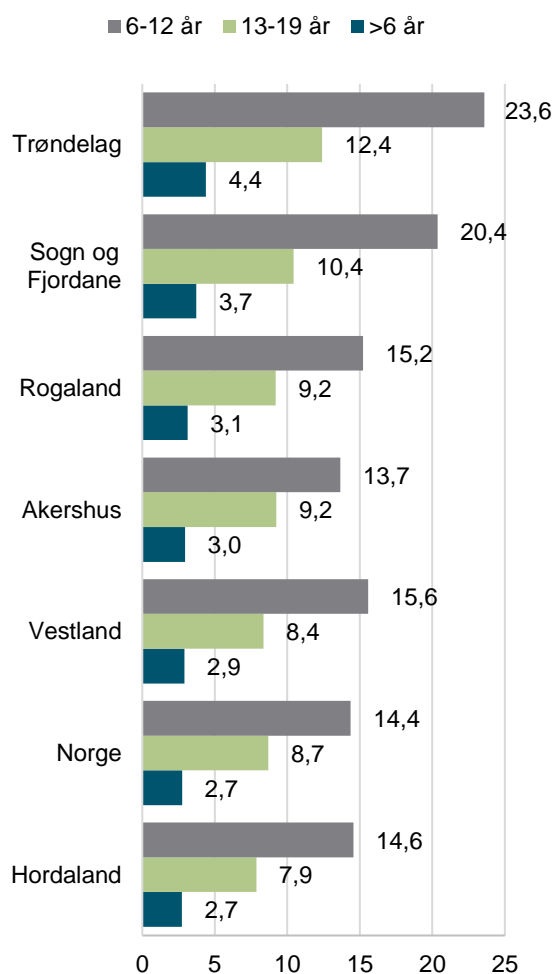
6.1 Håndball – aktivitet

Det finnes 17 025 registrerte håndballspillere i Vestland. Dette utgjør 3 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen i Vestland ligger dermed 6 % over landsgjennomsnittet på 2,7 %. Sogn og Fjordane har høyere håndballaktivitet enn Hordaland.

Blant barn i alderen 6-12 år er det 8 545 aktive innen håndball. 16 % av barn i denne aldersgruppen er aktive håndballspillere, en aktivitetsandel som ligger 9 % over landsgjennomsnittet.

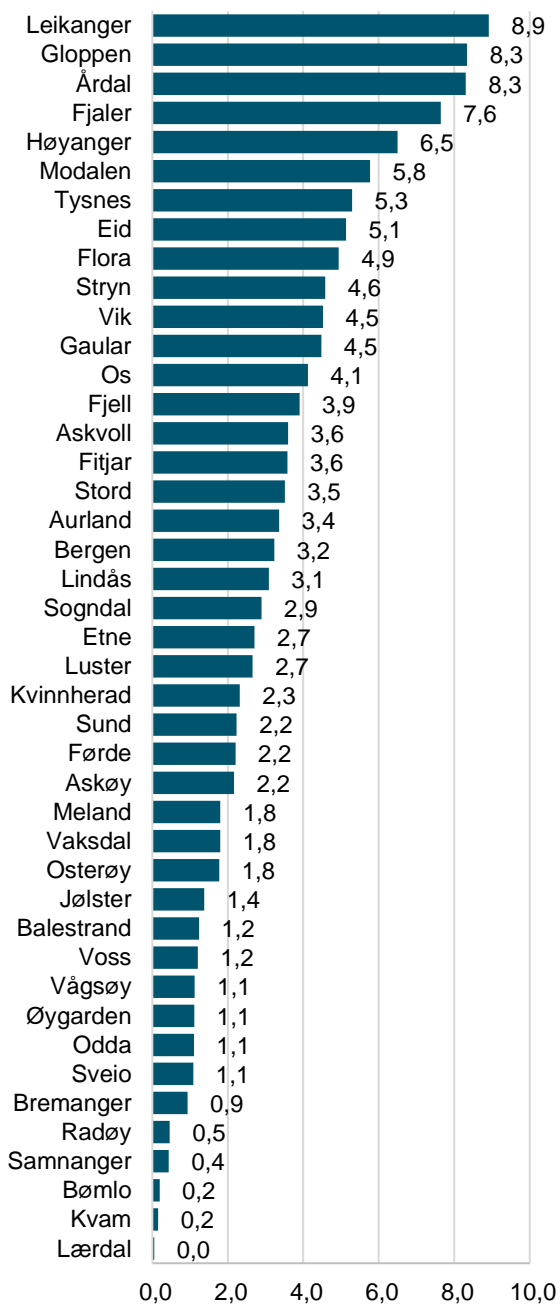
Blant ungdommen er det 4 623 aktive, en aktivitetsandel på 8,4 %. Dette er 4 % under landsgjennomsnittet.

De ti største håndballklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Bjørnar - håndball (853), Fana - håndball (716), Sotra - håndball (707), Gneist - håndball (639), Stord - håndball (580), Florø Sportsklubb - håndball (540), Askøy - håndball (538), Bjarg - håndball (510), Bønes - håndball (461), Fyllingen - håndball (437). I alt er det 111 håndballklubber registrert i vårt datagrunnlag.

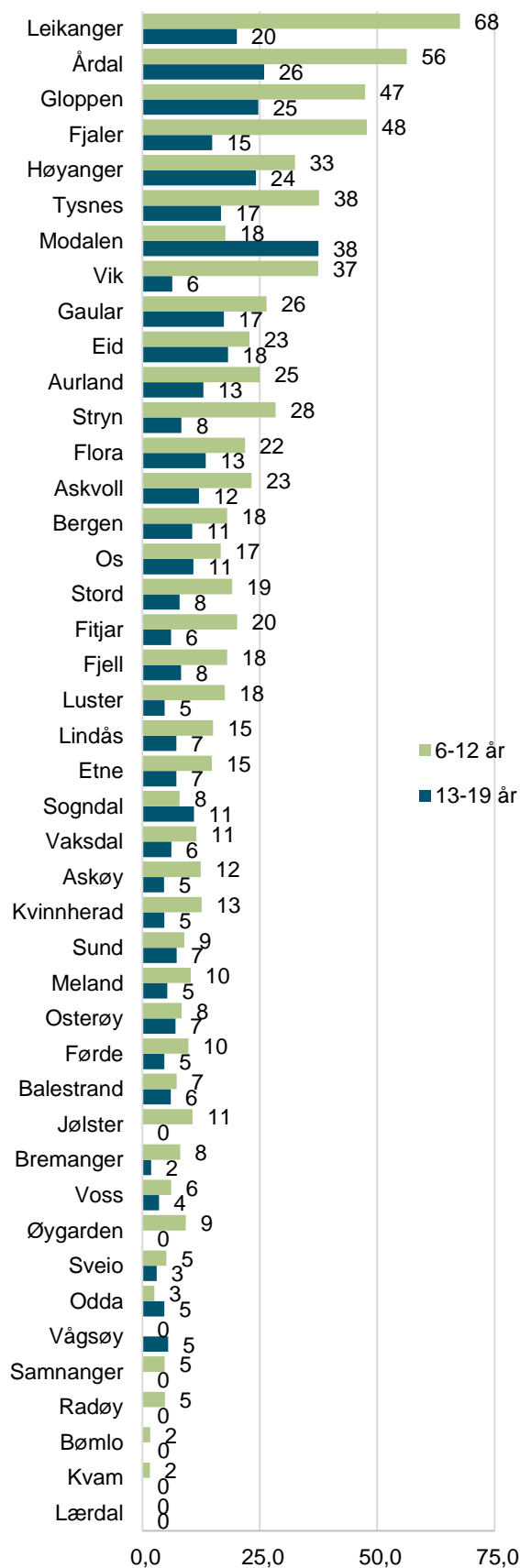

Figur 43: Aktivitetsandelen (%) for håndballspillere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

42 av kommunene i Vestland har aktive håndballspillere. Leikanger har den høyeste aktivitetsandelen totalt sett med 8,9 %, etterfulgt av Gloppen og Årdal. 20 av kommuner har en aktivitetsandel som er høyere enn landsgjennomsnittet. Leikanger og Årdal skiller seg ut med en spesielt høy andel barn på over 50 %.

Figur 44: Aktivitetsandelen (%) for håndballspillere (>6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

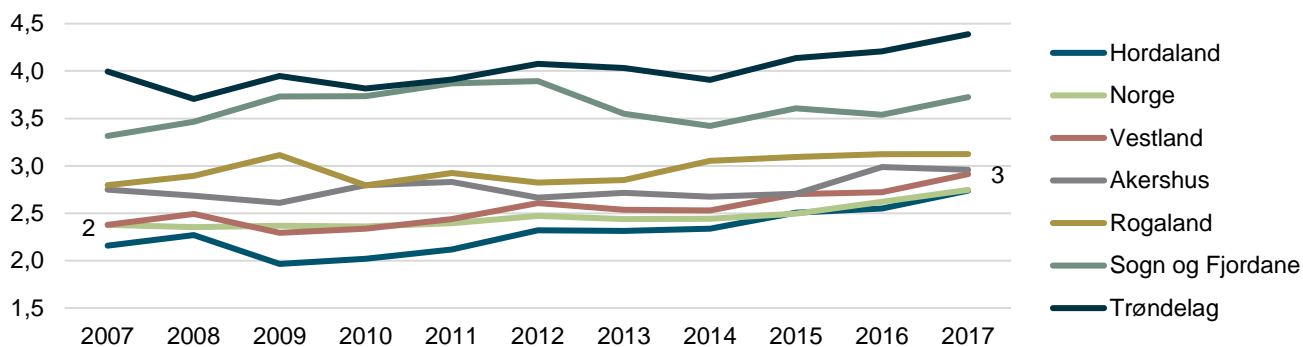

Figur 45: Aktivitetsandelen (%) for håndballspillere (barn og ungdom) i kommunene i Vestland i 2017.

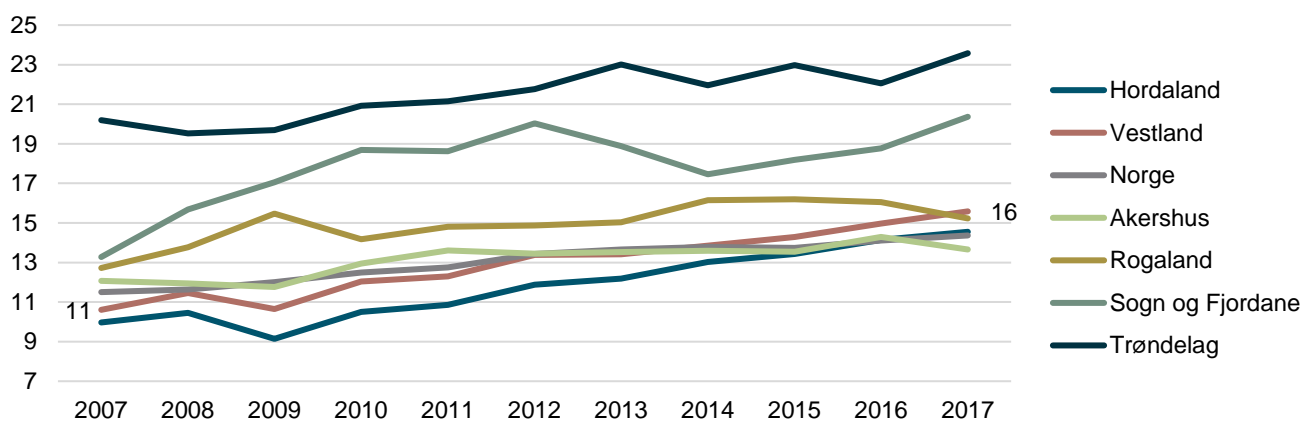
På landsbasis har det vært en økning i aktivitetsandelen de siste årene. Fra 2008 til 2017 har denne økningen vært på 16 % totalt, på 25 % for barn, mens det blant ungdom har vært en økning på 15 %.

I Vestland har utviklingen vært sterkere. Totalt sett har aktivitetsandelen gått opp med 2,4 %, mens den blant ungdom har gått ned med 6 %. Blant barn har aktivitetsandelen økt med 16 %.

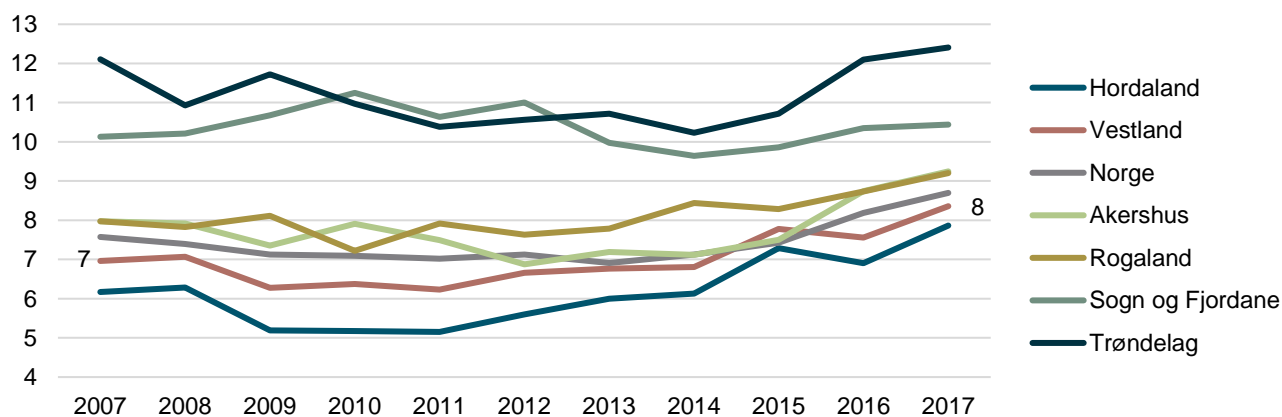
Av kommunene i Vestland har Kvinnherad, Fjaler, Lindås, Etne, Gaular og Høyanger opplevd en doubling av aktiviteten, mens Selje, Austevoll, Lærdal, Kvam og Bømlo har opplevd en halvering eller mer.

Figur 46: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for håndballspillere (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 47: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for håndballspillere (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 48: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for håndballspillere (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

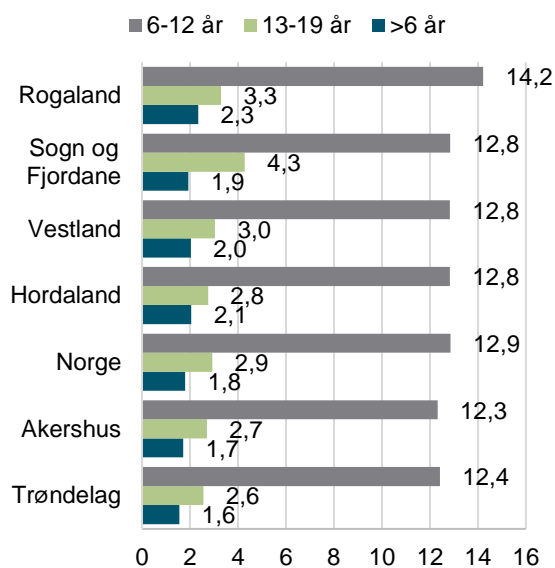
6.2 Turn og gym – aktivitet

Totalt er det registrert 11 906 aktive turnere og gymtøvere i Vestland. Dette utgjør 2 % av innbyggertallet (> 6 år). Aktivitetsandelen i Vestland ligger dermed 14 % over landsgjennomsnittet.

Blant barn i alderen 6-12 år er det 7139 aktive turnere. 12 % av barn i denne aldersgruppen er aktive turnere og gymtøvere, som er 2 % under landsgjennomsnittet.

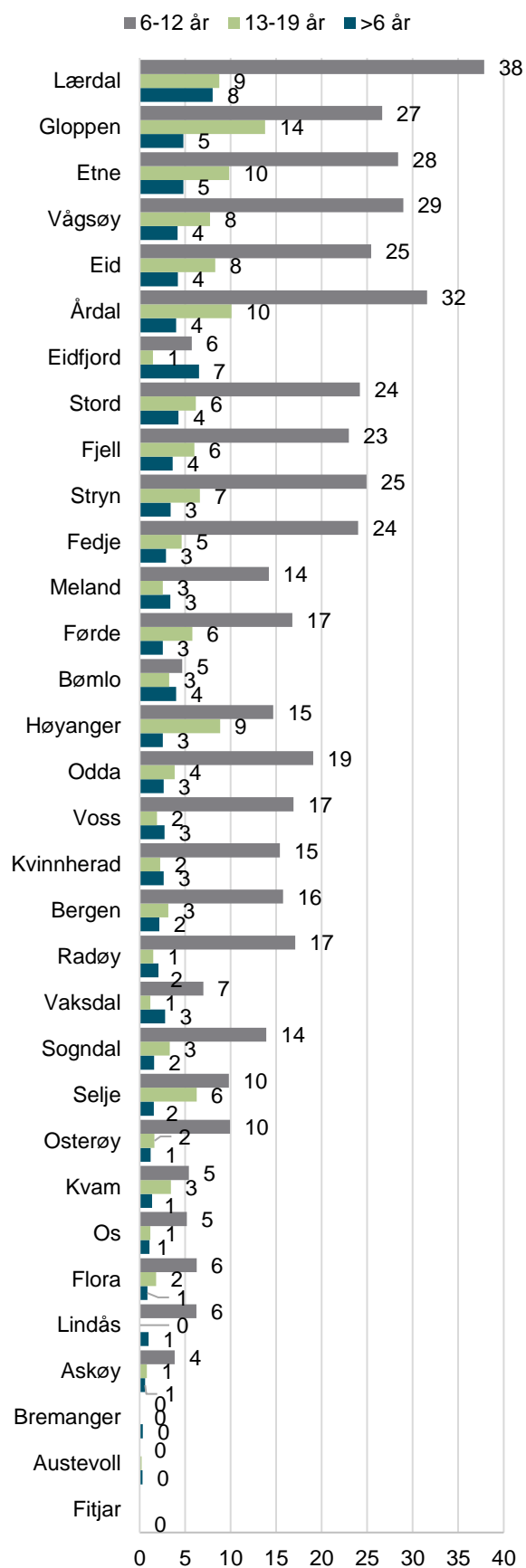
Blant ungdommen er det 1 684 aktive, en aktivitetsandel på 3 %. Dette er 4 % over landsgjennomsnittet.

De ti største turnforeninger er, rangert etter antall aktive i parentes: Bergens TF (857), Sotra Sportsklubb (724), Laksevåg TIL (568), Stord IL (Alliansidrettslag) (557), Fana IL (557), Salhus T & IL (497), Åsane Turn (383), Gneist, IL (370), Viking, TIF (338), Voss IL (338). I alt er det 86 turnforeninger registrert i vårt datagrunnlag.

Figur 49: Aktivitetsandelen (%) for turnere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

32 av kommunene i Vestland har aktive innen gymnastikk og turn.

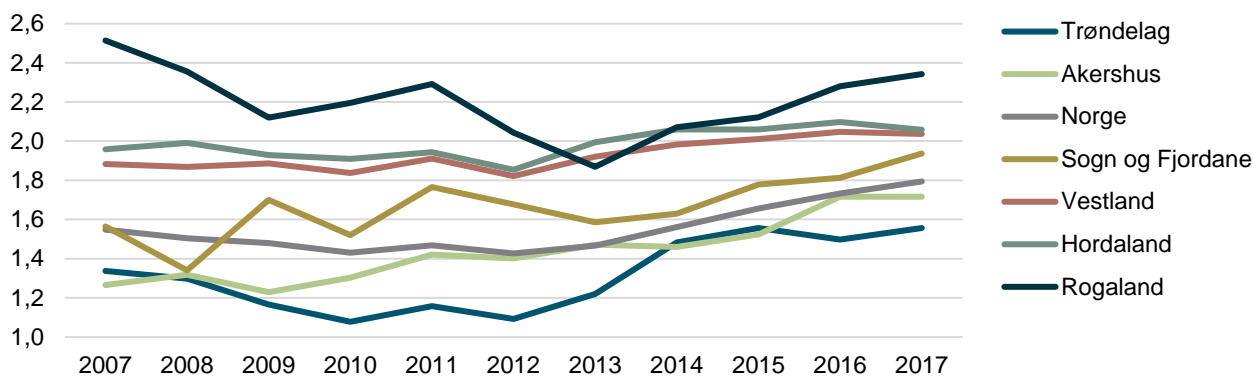

Figur 50: Aktivitetsandelen (%) for turnere i kommunene i Vestland i 2017.

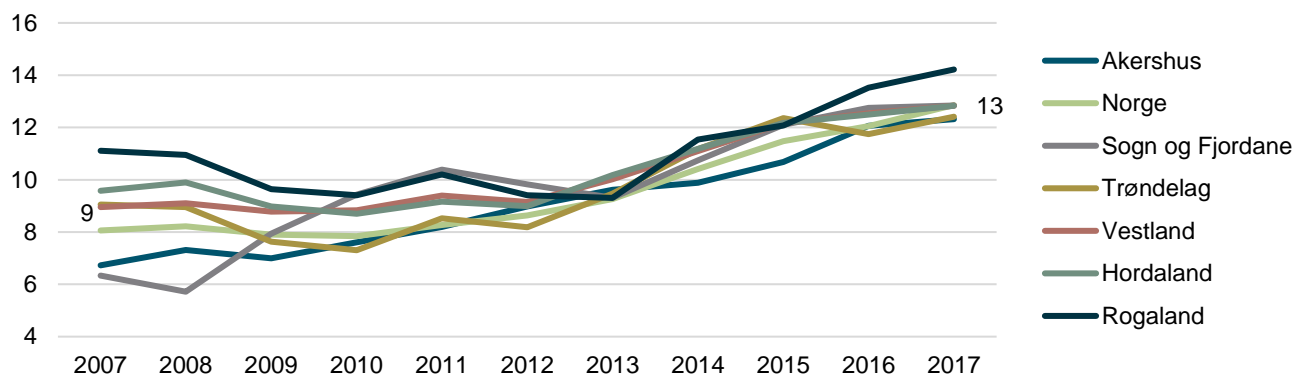
For landet totalt har aktivitetsandelen innen turn økt med 16 % i denne perioden. Blant barn finner vi en økning på 60 %, mens for ungdom er økningen på 40 %.

Vestland har en noe svakere utvikling i aktivitetsandel enn landet, men likevel en økning på 8 % totalt. Aktivitetsandelen blant barn har økt med 43 %, mens den blant ungdom har økt med 47 %.

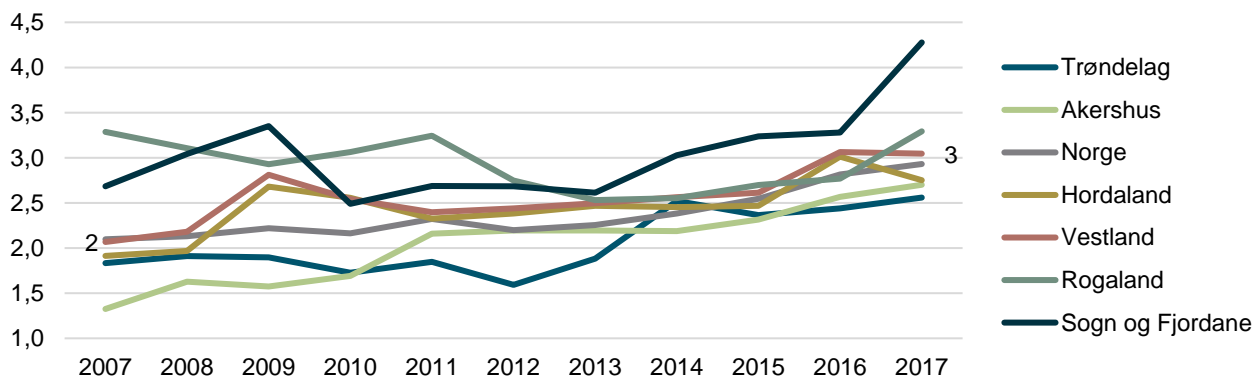
Blant kommunene i Vestland er det Fjell, Eidfjord, Meland og Stryn som har hatt størst vekst i total aktivitetsandel i perioden 2007 – 2017 sett under ett. Disse har alle hatt en dobling av aktiviteten.

Figur 51: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for turnere (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 52: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for turnere (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 53: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for turnere (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

6.3 Kampsport – aktivitet

I kategorien kampsport inngår utøvere innen boksing, kickboksing, bryting, fekting, kampsport og judo. Totalt er det registrert 9264 kampsportutøvere i Vestland. Dette utgjør 1,6 % av innbyggertallet (> 6 år). Landsgjennomsnittet er dermed 19 % lavere enn aktivitetsandelen i Vestland.

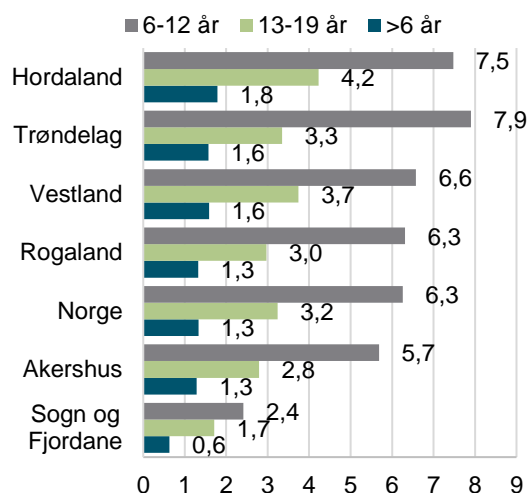
Blant barn i alderen 6-12 år er det 3605 aktive innen ulike kampsporter. 7 % av barn i denne aldersgruppen er aktive innen kampsport. Her er aktivitetsandelen på linje med landsgjennomsnittet.

Blant ungdommen er det 2071 aktive, en aktivitetsandel på 3,7 %. Dette er 15 over landsgjennomsnittet.

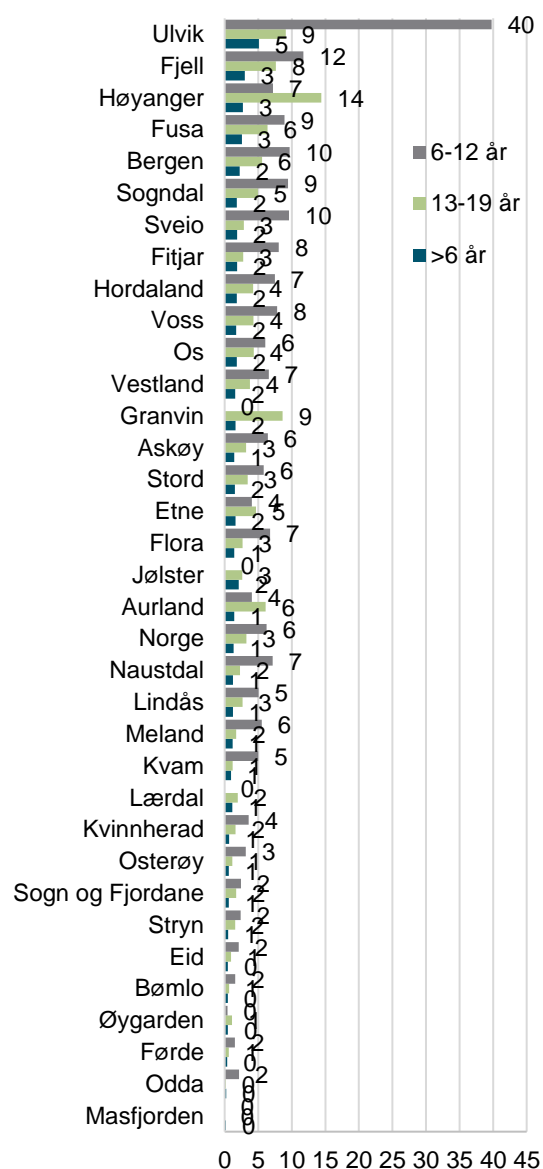
Innenfor kampsport er aktiviteten høyere i Hordaland enn i Sogn og Fjordane.

De ti største kampsportklubber er, rangert etter antall aktive i parentes: Bergen Tae Kwon-Do Klubb - (933), Fana NTN Taekwon-do klubb (538), Askøy NTN Taekwon-Do klubb (257), Sotra NTN Taekwon-Do Klubb (251), Bjørgvin Karateklubb (247), Bergens Sparta Spkl (233), Bergens Fekteklubb (217), Bergen Kickboxing Klubb (205), Nordås Karate Klubb (169), Vågen Taekwondo Klubb (163). I alt er det 112 kampsportklubber registrert i vårt datagrunnlag.

31 av kommunene i Vestland har aktive kampsportmiljøer. Ulvik gjør det klart best med en aktivitetsandel på 5 % og en aktivitet blant barn på hele 40 %. Kampsport er også en idrett der Bergen har høy aktivitet.

Figur 54: Aktivitetsandelen (%) innen kampsport i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

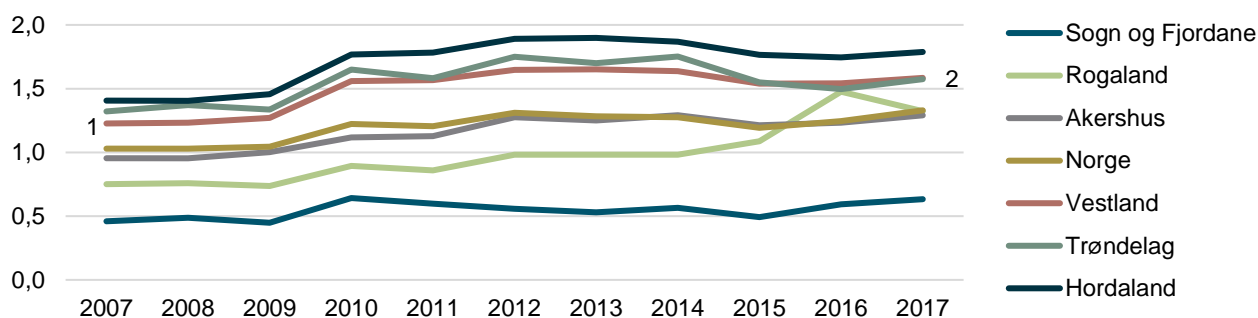
Figur 55: Aktivitetsandelen (%) innen kampsport i kommunene i Vestland i 2017.

Andelen kampsportutøvere i landet har i hovedsak vært stigende de siste ti årene fra 1 % av den totale befolkningen i 2007 til 1,3 % i 2017, en økning på 30 %. I Vestland har den totale aktivitetsandelen økt tilsvarende i denne perioden.

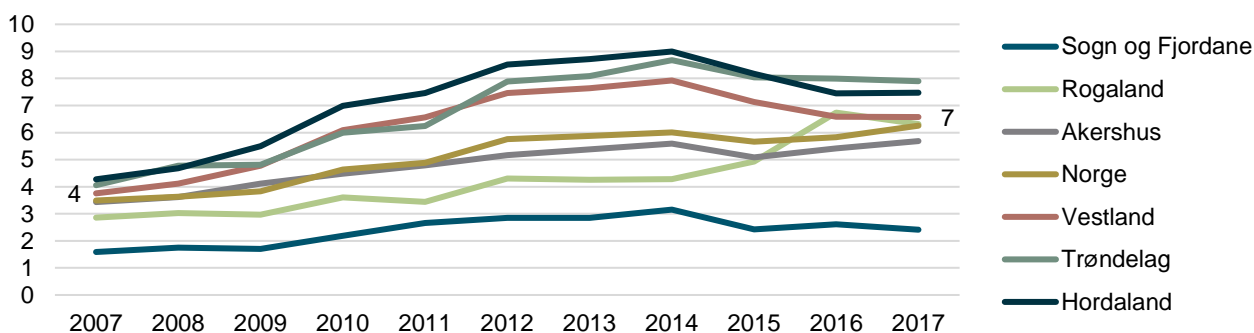
Blant barn ser vi på landsbasis en sterk vekst etter 2009, med en liten nedgang fra 2014 til 2015. Aktivitetsandelen innen kampsport for barn i Vestland har i perioden 2008 til 2017 økt med 75 %.

Blant ungdom i alderen 13-19 år har det vært en samlet økning på 27 % i perioden i Vestland. For landet i sin helhet har aktiviteten hatt en nedgang på 12 % i samme periode.

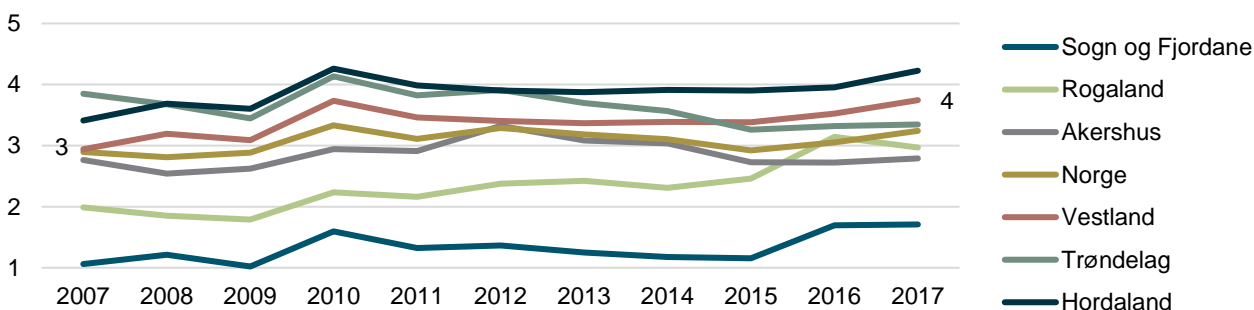
Blant kommunene i Vestland er det særlig Osterøy og Flora som har hatt størst vekst i total aktivitetsandel i perioden 2008 til 2017 sett under ett.

Figur 56: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen kampsport (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 57: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen kampsport (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 58: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen kampsport (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

6.4 Annen ballsport – aktivitet

Som annen ballsport definerer vi basketball, volleyball, badminton og innebandy.

Totalt er det registrert 9755 aktive innen disse idrettene i Vestland. Dette utgjør 1,7 % av innbyggertallet og er 23 % over landsgjennomsnittet.

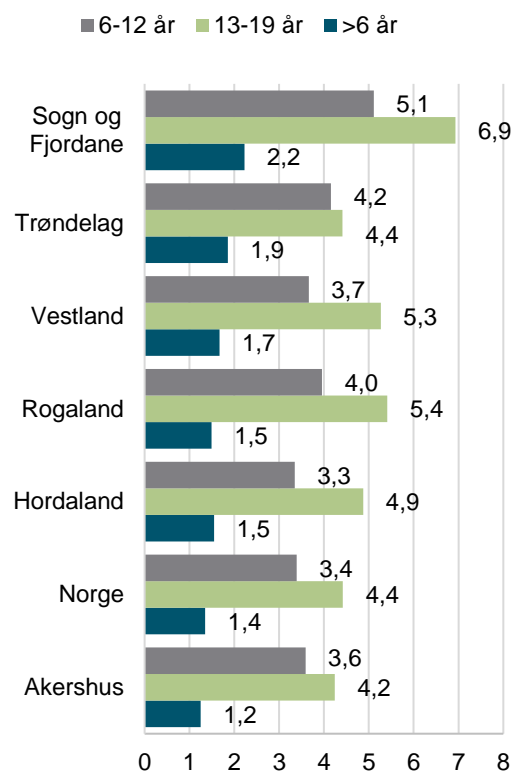
Blant barn i alderen 6-12 år er det 2007 aktive innen disse ballsportene, som gir en aktivitetsandel på 3,7 %. Dette er 8 % over landsgjennomsnittet.

Blant ungdommen er det 2914 aktive, en aktivitetsandel på 5,3 %. Dette er 19 % over landsgjennomsnittet.

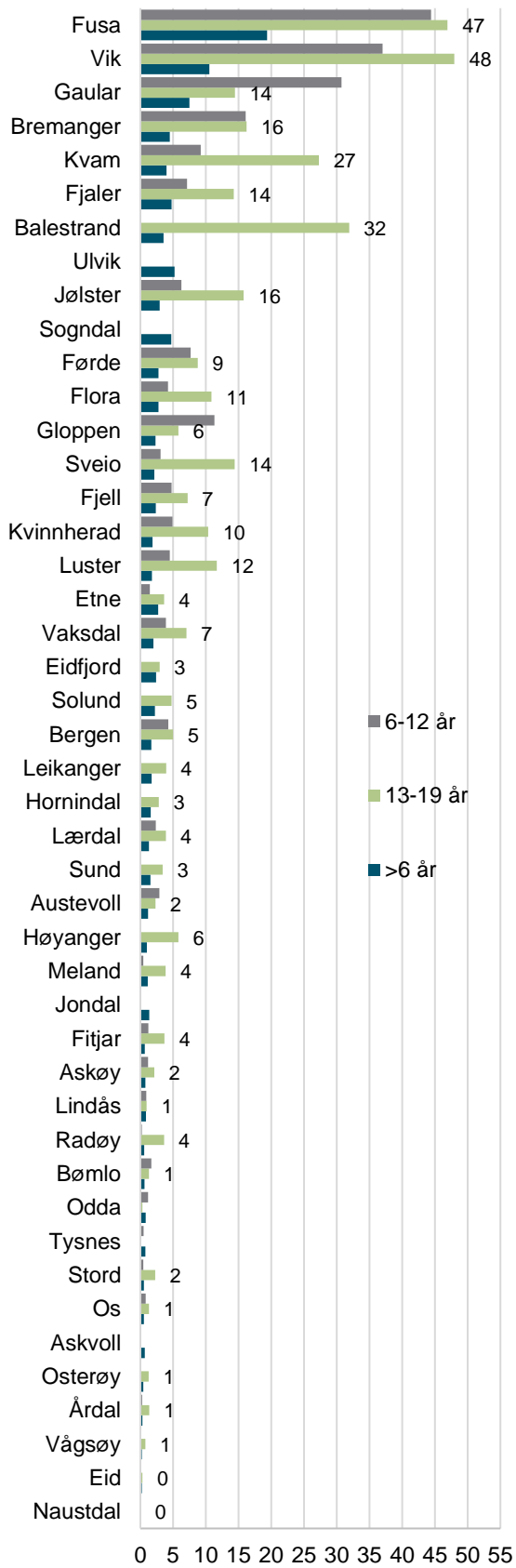
Sogn og Fjordane markerer seg som et fylke med mye annen ballsport

De ti største klubber innen annen ballsport er, rangert etter antall aktive i parentes: Strandvik IL (570), Fjellkameraterne, IL (312), Ulriken UNG (268), Hop BBK (262), Fyllingen Basketballklubb (237), Førde Volleyballklubb (225), Florø T&IF (224), Sotra Badminton Club (204), Bønes Basketballklubb (193), Gimle Basketballklubb (186). I alt er det 186 klubber innen annen ballsport registrert i vårt datagrunnlag.

45 kommuner i Vestland har aktivitet innen annen ballsport. Fusa og Vik har en høy aktivitet med holdsvist 19 % og 10,5 %. Her er aktiviteten særlig høy blant ungdom.

Figur 59: Aktivitetsandelen (%) innen annen ballsport i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

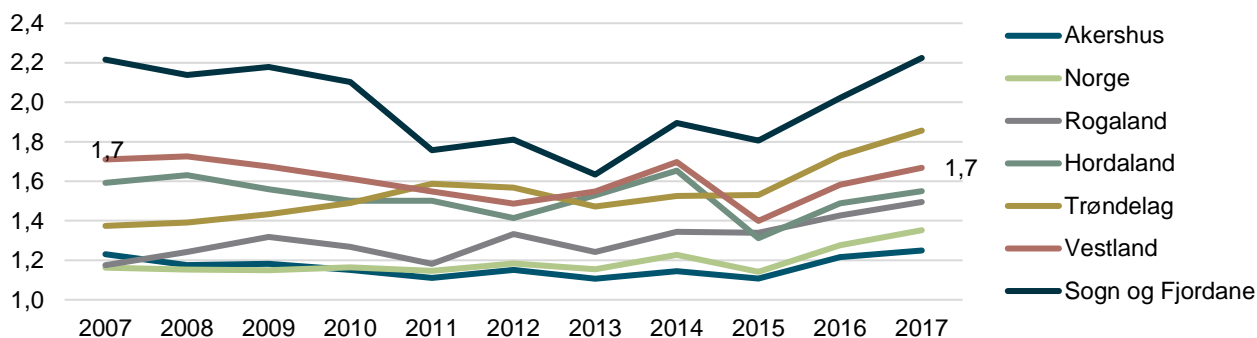

Figur 60: Aktivitetsandelen (%) innen annen ballsport i kommunene i Vestland i 2017.

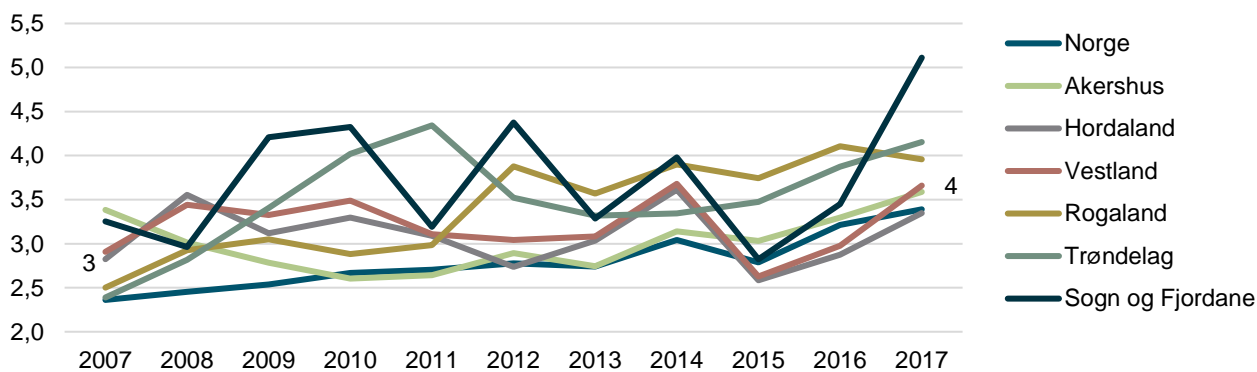
På landsbasis har det vært en liten nedgang i aktivitetsandelen innen disse idrettene fram til 2015, men de to siste årene har aktiviteten økt markant. I landet har det dermed vært en økning på 17 % totalt, på 38 % for barn, og 8 % for ungdom.

I Vestland finner vi en nedgang på 3 % fra 2008 til 2017. Barnegruppa har hatt en økning i aktivitetsandelen på 6 %, mens ungdomsgruppa har hatt en nedgang på 12 %.

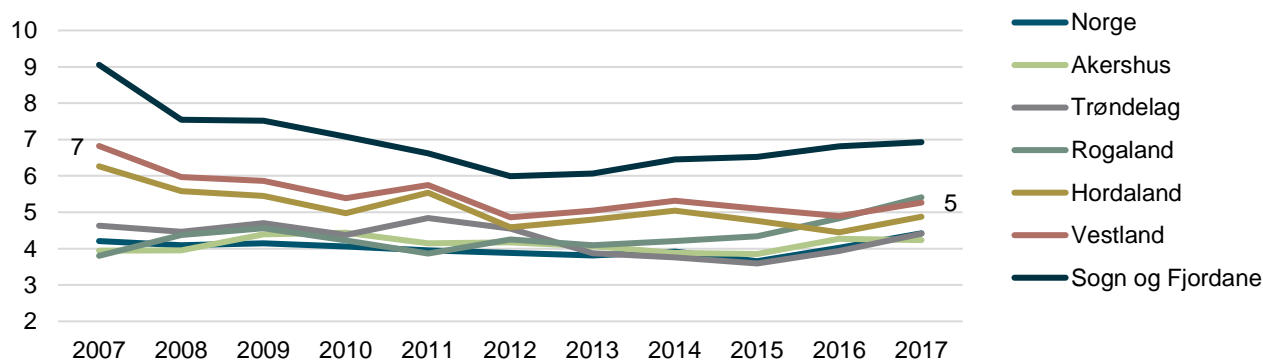
Av kommunene i Vestland har Sogndal, Fjaler, Fusa og Vik alle hatt en dobling av aktivitetsandelen fra 2008 til 2017.

Figur 61: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen annen ballsport (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 62: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen annen ballsport (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 63: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen annen ballsport (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

6.5 Anlegg – hallidrett

I denne oversikten har vi inkludert en rekke haller og anlegg der ulike hallidretter utøves. De mange flerbrukshallene rundt om i landet benyttes av en rekke ulike idretter og deres kapasitet er dermed premisset for mange former for aktivitet. Flere av idrettene i denne kategorien har egne spesialanlegg, men en rekke steder eksisterer ikke slike og aktiviteten er dermed i større grad samlokalisert i flerbrukshaller/gymsaler.

Tabell 8: Antall anlegg hallidrett fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og i hele landet i 2017.

Sted	Fler-aktivitetssal	Sandvolleyballbane	Fleridretts-hall normal	Fleridretts-hall liten	Fleridretts-hall trippel	Turnhall	Kampidrettsanlegg	Fleridretts-hall dobbel	Sandhåndballbane	Total
Norge	2867	841	724	268	60	56	55	36	30	4937
Vestland	478	123	93	40	10	6	4	3	4	761
<i>Hordaland</i>	319	68	67	36	7	5	4	2		508
Trøndelag	265	49	67	27	5	6	6	7		432
Akershus	210	89	66	20	7	3	6	8	5	414
Rogaland	169	87	80	27	5	8	3		1	380
<i>Sogn og Fjordane</i>	159	55	26	4	3	1		1	4	253

Idrettsanlegg i Norge

Rafoss og Breivik (2017) finner et klart mønster i bruk av idrettshaller. De yngste i undersøkelsen (15-24 år) bruker anleggene desidert mest, og bruken synker med økende alder. Rundt 13 % blant befolkningen på landsbasis bruker idrettshaller regelmessig (1 gang i uka eller mer).

Anleggstettheten av haller per 1000 innbyggere i Vestland er 17 % høyere enn landsgjennomsnittet. Tettheten i Hordaland er på nivå med landsgjennomsnittet, men tettheten i Sogn og Fjordane er langt høyere.

Mange av kommunene i Vestland har god anleggsdekning innen hallidretter når innbyggertallet legges til grunn. Dette gjelder særlig kommuner med få innbyggere og gjerne høye frie inntekter, men også større kommuner som Gloppen og Austevoll.

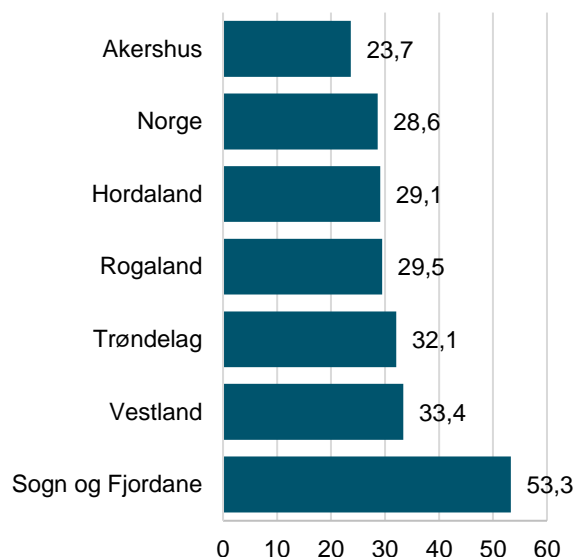
I motsatt ende finner vi Øygarden og Samnanger. Disse to kommunene samt 12 andre ligger under landsgjennomsnittet.

Når vi legger aktiviteten til grunn, er anleggssituasjonen i Vestland på nivå med landsgjennomsnittet (-19 %). Sogn og Fjordane ligger bedre an enn landsgjennomsnittet, mens Hordaland ligger svakere an.

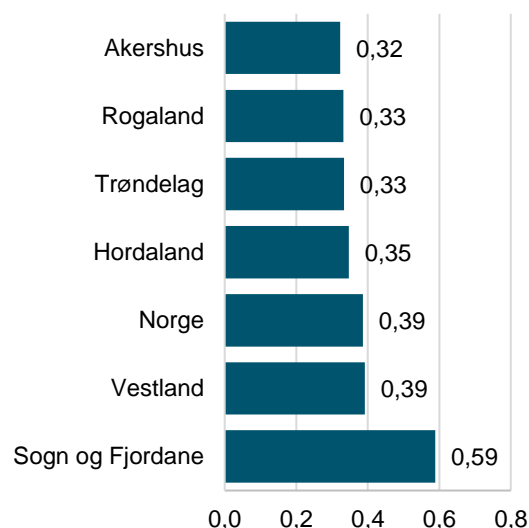
Av kommuner med høy aktivitet og lav anleggskapasitet, finner vi særlig Fusa, Årdal og Fjell.

Tabell 9: Vekting per anleggstype, hallidrett.

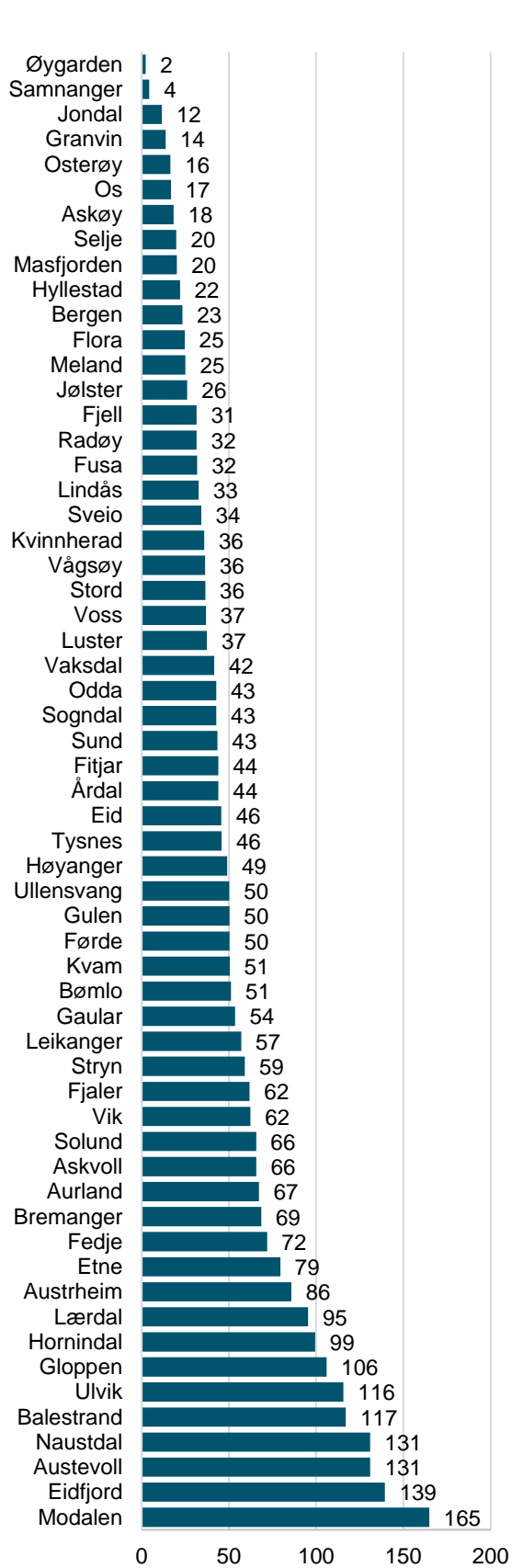
Anleggstype	Vekting
Fleridrettshall trippel	260
Fleridrettshall dobbel	180
Fleridrettshall normal	100
Turnhall	60
Fleridrettshall liten	40
Kampidrettsanlegg	20
Fleraktivitetssal	10
Sandhåndballbane	2
Sandvolleyballbane	2

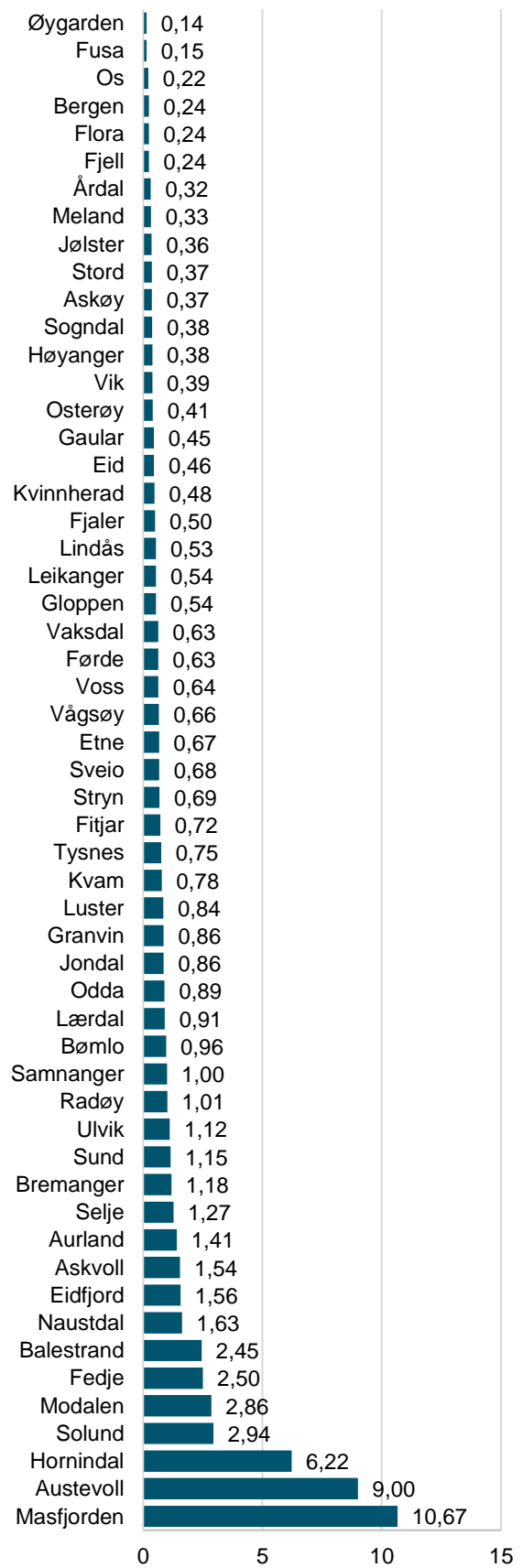
Figur 64: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Hallidrett i 2017.

Figur 65: Anleggspoeng per aktiv (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Hallidrett i 2017.

Figur 66: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for kommunene i Vestland. Hallidrett i 2017.

Figur 67: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for kommunene i Vestland. Hallidrett i 2017.

6.6 Eierskap til hallidrettsanleggene

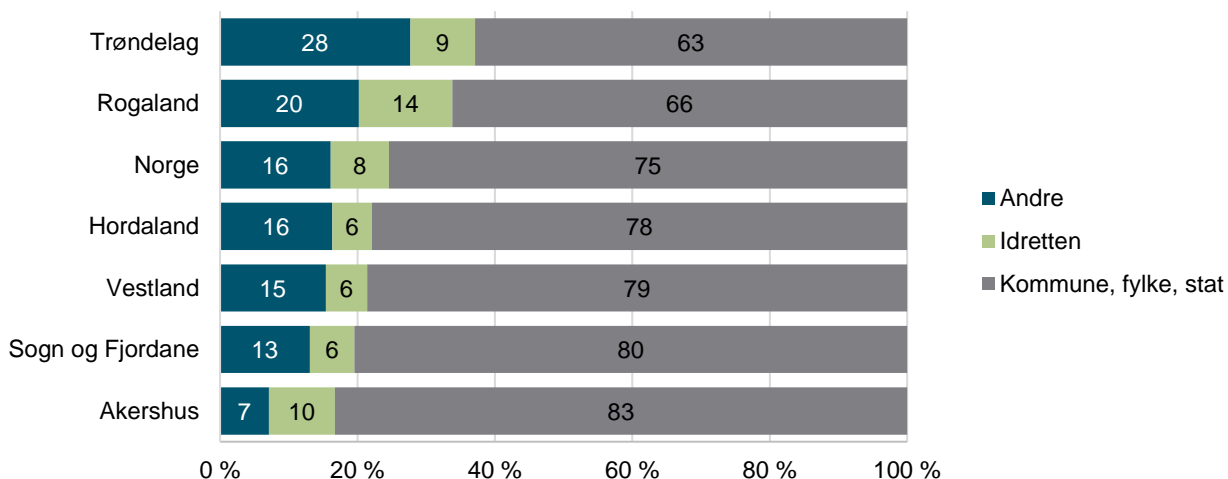
Basert på informasjon om anleggseier fra anleggsregisteret har vi klassifisert eierskapet i type eierskap. For detaljinformasjon om hva som ligger bak de ulike eiertyperne, se kapittel 2.3.

Tabellen under viser hvordan eierskapet til hallidrettsanleggene fordeler seg. Anleggene er vektet med anleggs-poeng. Hallidrettsanleggene er store, dyre anlegg med en stor andel offentlig eierskap. I Vestland ser vi at det i hovedsak er kommunene som eier anleggene (73 % av hallidrettsanleggene). Videre eier ulike selskap 7 %, idrettslag eier 6 %, andre aktører 7 % og fylkeskommunen 5 %. De resterende 2 % fordeler seg på statlig eierskap, velforening og naturorganisasjon.

Tabell 10: Totale anleggspoeng hallidrett fordelt på eiertype i % i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Sted	Kommune	Selskap	Idrettslag	Andre	Fylkeskommune	Statlig	Velforening	Skytterlag	Naturorganisasjon
Norge	70	11	8	5	4	1,0	0,7	0,009	0,003
Vestland	73	7	6	7	5	1,3	1,2		
Hordaland	72	7	6	9	4	1,9	0,5		
Sogn og Fjordane	75	8	6	2	6		3,0		
Akershus	80	5	10	2	2	0,8	0,3		
Rogaland	61	14	14	6	5	0,5	0,1		0,016
Trøndelag	54	21	9	6	8	0,7	0,4		

Grupperer vi eierskapet til *offentlig* (stat, fylke og kommune), *idrettslag* og *andre* (alle andre eiertyper) fordeler eierskapet seg som vist i figuren under. Som det kommer frem i figuren, eier det offentlige den klart største andelen i alle fylkene. I Vestland eier det offentlige 79 %. Dette er 4 prosentpoeng høyere enn landet for øvrig. Eierskapet til andre aktører er derimot litt lavere enn landsgjennomsnittet, idrettslag har et andelsmessig eierskap i Vestland som er 2 prosentpoeng lavere enn landsgjennomsnittet.

Figur 68: Eierskap i Hallidrett vist gjennom totale anleggspoeng fordelt på offentlig, idrettslig og privat/annet eierskap i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

7. Svømming

I denne aktiviteten har vi inkludert klubber med tilknytning til Norges Svømmeforbund og Norges Dykkeforbund. Totalt er det registrert 67 187 aktive innen denne kategorien i vårt datagrunnlag. Svømming er en av de få idretter der vi finner omtrent like mye aktive kvinner som menn. Svømming er en anleggskrevende idrett, samtidig er mye av aktiviteten som foregår i svømmeanleggene primært ikke knyttet til organisert idrett.

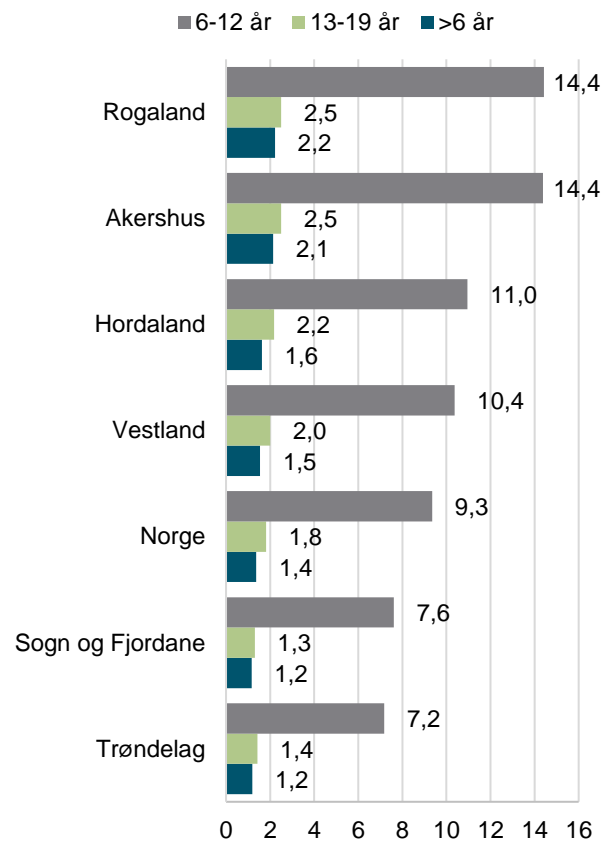
7.1 Aktivitet

I kategorien svømming inngår utøvere innen svømming, stup, synkronsvømming, vannpolo og masters.

Vestland har 9 053 aktive svømmere. Dette utgjør 1,5 % av innbyggertallet, og aktivitetsandelen svømmere i Vestland ligger 12 % over landsgjennomsnittet. Blant barn i alderen 6-12 år er det 5683 aktive svømmere, som tilsvarer at 10 % av barn i denne aldersgruppen er aktive svømmere, 11 % over landsgjennomsnittet. Blant ungdommen er det 1111 aktive svømmere, en aktivitetsandel på 2 %. Dette er 11 % over landsgjennomsnittet.

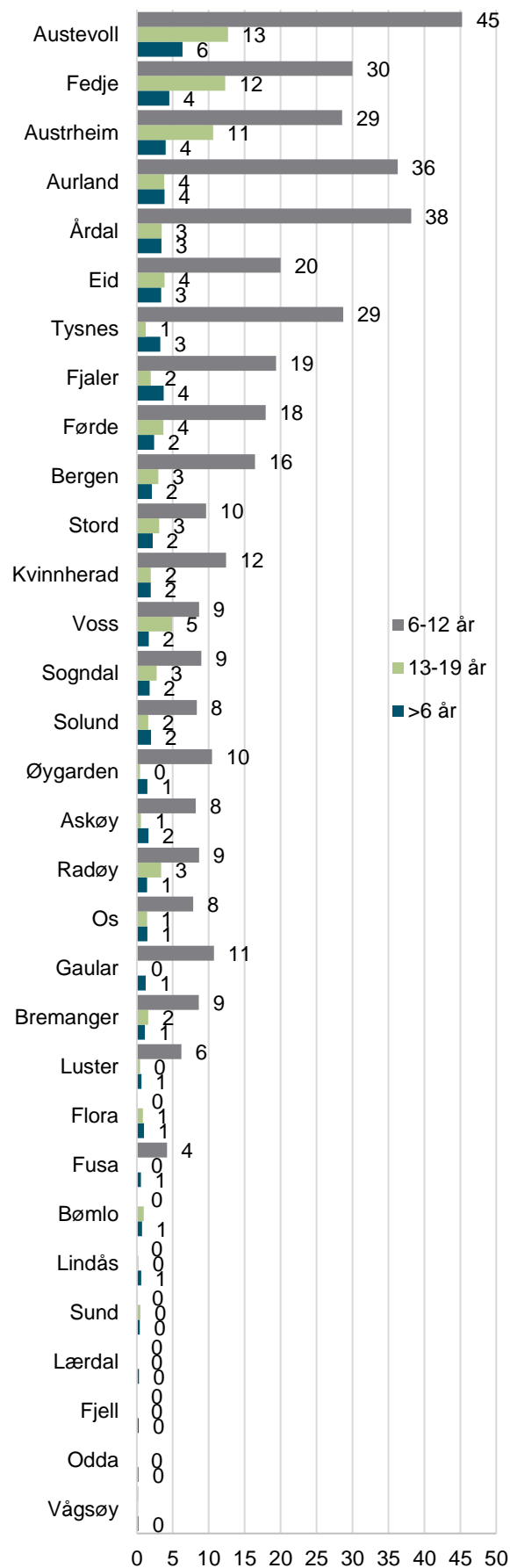
Aktiviteten er høyere i Hordaland enn i Sogn og Fjordane.

De ti største svømmeklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Delfana, SK (1077), Bergens SLK (863), Bergens Svømme Club (830), Vestkant-svømmerne (615), Åstveit Svømmeklubb (483), Arna Svømme- og Livredningsklubb (427), Bergen Stupeklubb (352), Austevoll Idrettsklubb (297), Øyane Svømmeklubb (280), Førde IL (276). I alt er det 78 svømmeklubber registrert i vårt datagrunnlag.

Figur 69: Aktivitetsandelen (%) for svømmere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

31 av fylkets kommuner har aktive svømmere. Den totale aktivitetsandelen er størst i Austevoll (6,4 %), Fedje (4,5 %) og Austrheim (4 %). Aktivitetsandelene vises i parentes bak kommunenavnet. Den største aktivitetsandelen blant barn finner vi i Austevoll, Årdal, Aurland og Fedje der over 30 % av barna er aktive svømmere.

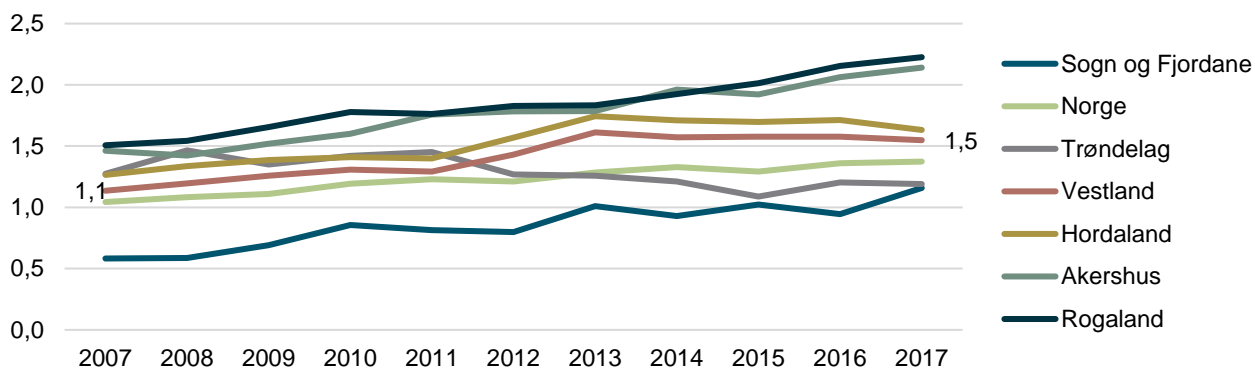

Figur 70: Aktivitetsandelen (%) for svømmere i kommunene i Vestland i 2017.

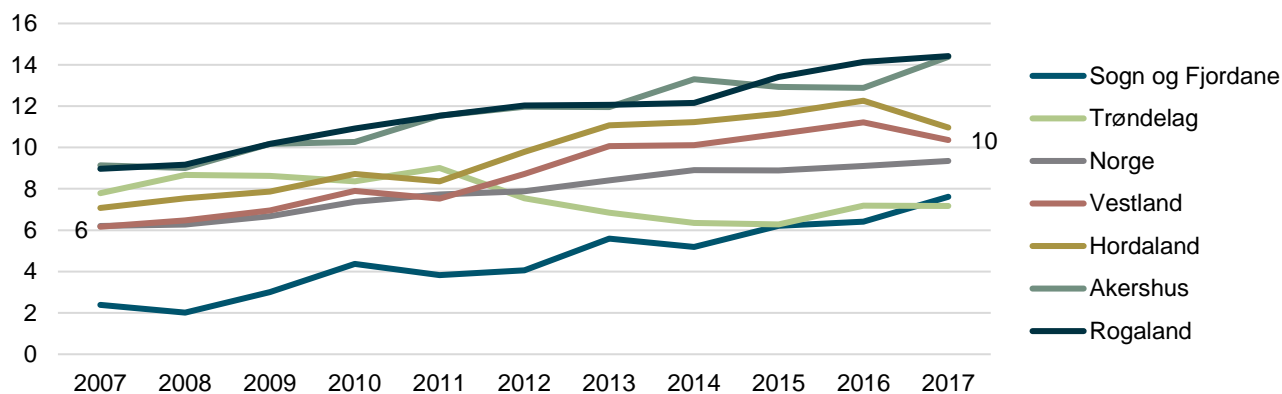
På landsbasis har det vært en økning i andel aktive svømmere de siste årene. Fra 2008 til 2017 har denne økningen vært på 31 % totalt, 50 % for barn og 30 % for ungdom.

I Vestland har utviklingen også vært svært positiv. Økningen i den totale aktivitetsandelen er på 36 %. Blant barn finner vi en økning på 68 %, mens aktivitetsandelen blant ungdom har økt med 30 %.

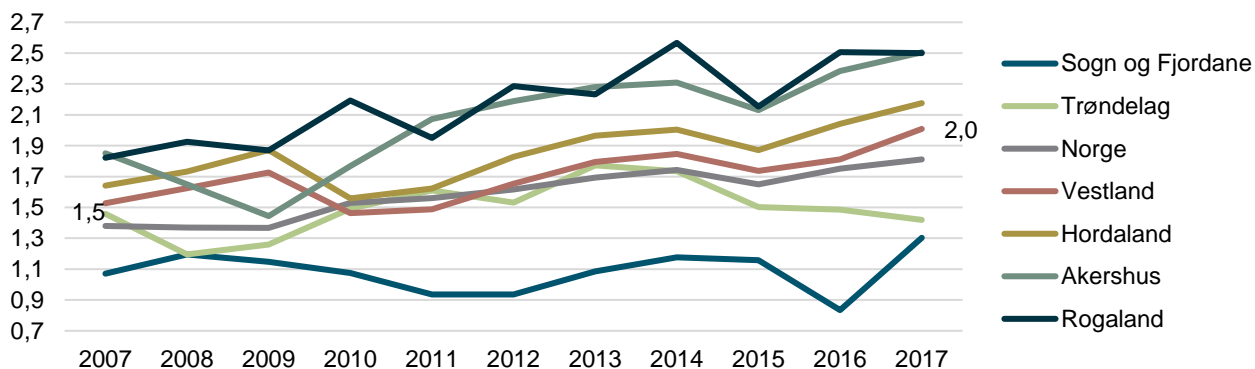
Av kommunene i Vestland har Sund, Fjaler, Flora og Lærdal hatt størst vekst i total aktivitetsandel fra 2008 til 2017. Alle disse har mer enn doblet tallet på aktive svømmere, 19 kommuner har hatt vekst, 14 kommuner har hatt nedgang i aktive svømmere fra 2015 til 2017.

Figur 71: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for svømmere (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 72: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for svømmere (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 73: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for svømmere (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

7.2 Svømmeanlegg

I denne oversikten har vi følgende anleggstyper: Svømmebasseng (under og over 25 meters lengde), utendørs svømmeanlegg samt stupeanlegg, bade-land/park og opplæringsbasseng. Anleggsoversikten for Vestland viser at det er 92 svømmeanlegg i fylket.

Vi finner ikke noen svømmeanlegg som er registrert i Balestrand, Hornindal, Naustdal, Hyllestad, Gulen, Selje eller Leikanger.

Idrettsanlegg i Norge

Rafoss og Breivik (2017) finner at 9 % av den norske befolkning bruker svømmehaller regelmessig, mens nesten halvparten benytter de av og til. Det er flest kvinner i som bruker svømmehaller regelmessig og bruken øker med alderen. Bruken er relativt lik mellom by og land.

Tabell 11: Antall svømmeanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og landet i 2017.

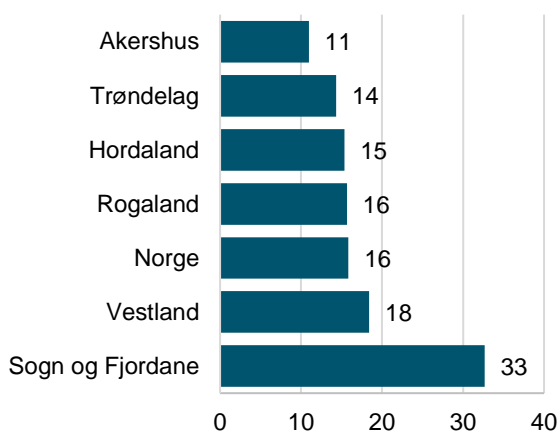
Sted	Opplæringsbasseng (inne)	Svømmebasseng 25m	Svømmeanlegg ute	Stupeanlegg inne	Stupeanlegg ute	Svømmebasseng 50m	Total
Norge	702	219	64	61	30	7	1083
Vestland	93	32	13	9	1	1	149
<i>Hordaland</i>	66	21	5	5		1	98
Rogaland	49	25	8	9	1		92
Trøndelag	64	11	1	2	1	2	81
Akershus	50	22	6		2		80
<i>Sogn og Fjordane</i>	27	11	8	4	1		51

Anleggstettheten av svømmeanlegg per 1000 innbyggere i Vestland er 16 % høyere enn landsgjennomsnittet. Sogn og Fjordane har langt bedre anleggsdekning per 1000 innbyggere enn Hordaland. Fylker med store geografiske avstander trenger også en høy anleggsdekning for å kunne ha et reelt tilbud til befolkningen.

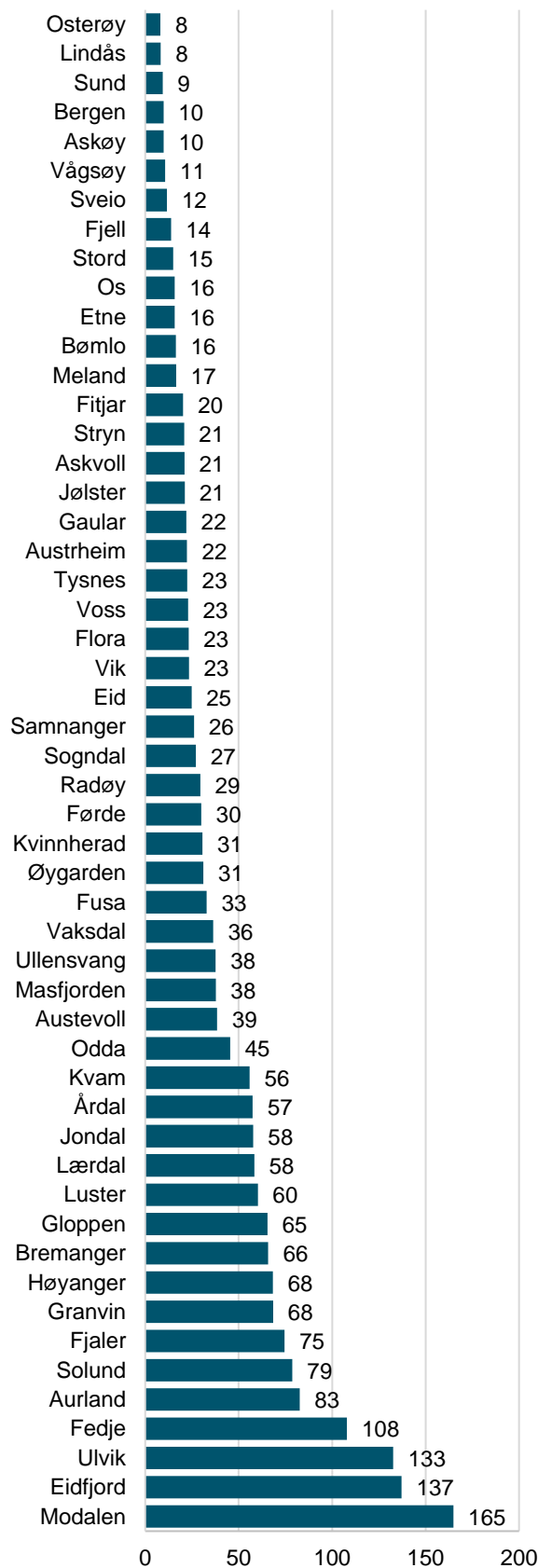
Av kommunene i Vestland kommer de aller fleste godt ut når det gjelder anlegg i forhold til folketall. 41 av de 52 kommunene med svømmeanlegg kommer bedre ut enn landsgjennomsnittet. Blant kommunene med forholdsvis svak anleggsdekning i forhold til folketallet er Fjell, Sveio, Vågsøy, Askøy, Bergen, Sund, Lindås og Osterøy.

Tabell 12: Vekting per anleggstype, svømming.

Anleggstype	Vekting
Svømmebasseng 50m	300
Svømmebasseng 25m	140
Opplæringsbasseng (inne)	60
Stupeanlegg inne	30
Svømmeanlegg ute	10
Stupeanlegg ute	5

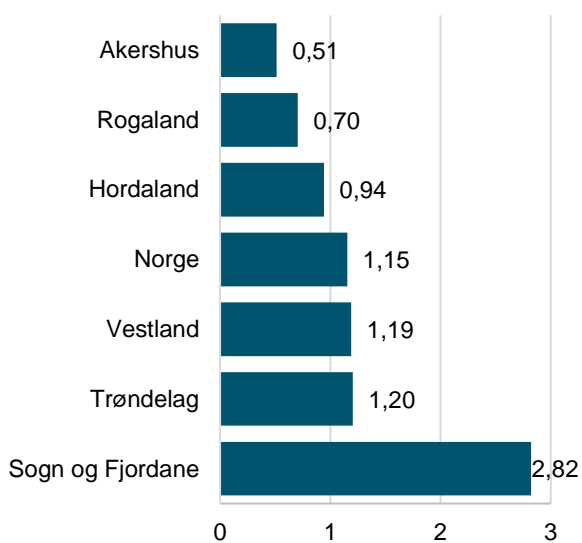
Figur 74: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Svømming i 2017

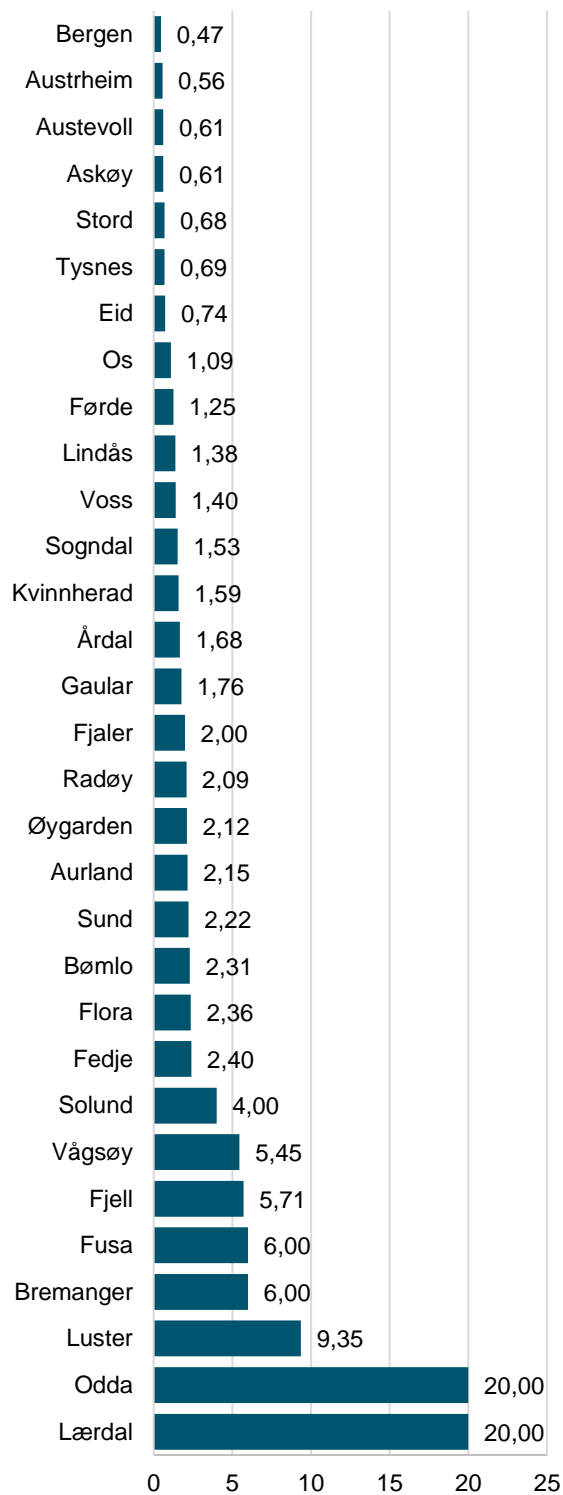
Figur 75: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (>6 år) for kommunene i Vestland. Svømming i 2017.

Når vi ser på anleggssituasjonen i forhold til antall aktive svømmere, finner vi at Vestland kommer svakere ut enn sett opp mot innbyggertallet. Vestland har en relativt høy aktivitet innen svømming, men anleggsdekningen er likevel rett over landsgjennomsnittet.

Vi ser at det er Odda og Lærdal som kommer ut best når det gjelder anleggsdekning i forhold til antall aktive. Svært mye av bruken av svømmeanlegg er imidlertid knyttet til uorganisert aktivitet og mye av kapasiteten må forbeholdes denne.

Figur 76: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Svømming i 2017

Figur 77: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for kommunene i Vestland. Svømming i 2017.

8. Skøyter

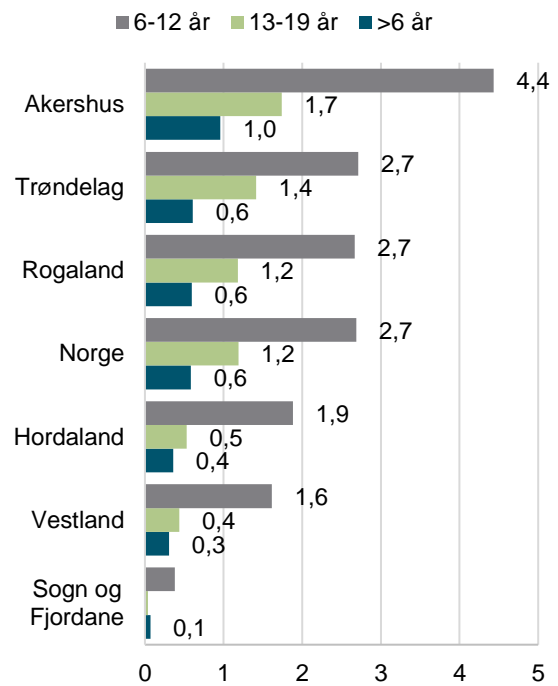
I denne kategorien har vi inkludert skøyter, ishockey og bandy. Totalt er det 28 632 utøvere i en alder over 6 år på landsbasis.

8.1 Aktivitet

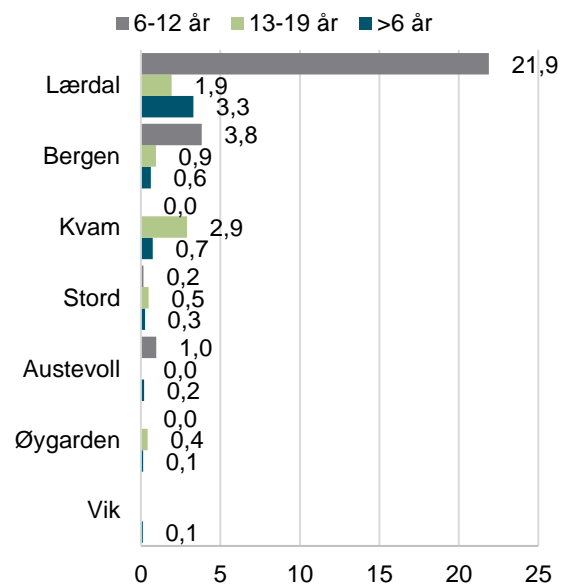
Skøyteaktiviteten begrenser seg til kun 7 kommuner i Vestland. Totalt finner vi 1802 aktive innen kategorien skøyter i Vestland i 2017, som tilsvarer en aktivitetsandel på 0,3 %, noe som er halvparten av landsgjennomsnittet.

De ti største skøyteklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Bergen Kunstløpklubb (407), Bergen Ishockeyklubb (293), Fana IL (203), Lyderhorn Ishockeyklubb (192), Loddefjord IL - kunstløp (171), Bergen Skøyteklubb (149), Lærdal IL (68), Bergen Bandyklubb (50), Bergen Roller Derby Klubb (49), Stord IL (Allianseidrettslag) (44). I alt er det 24 skøyteklubber registrert i vårt datagrunnlag.

Vik, Øygarden, Austevoll, Stord, Bergen og Lærdal har registrerte aktive. Aktivitetsandelen i Lærdal er på 3,3 noe som er svært høyt i forhold til landsgjennomsnittet. Kommunen har en særlig høy aktivitetsandel blant barna, men ligger også over landsgjennomsnittet når vi ser på ungdomsidretten innen skøyter.

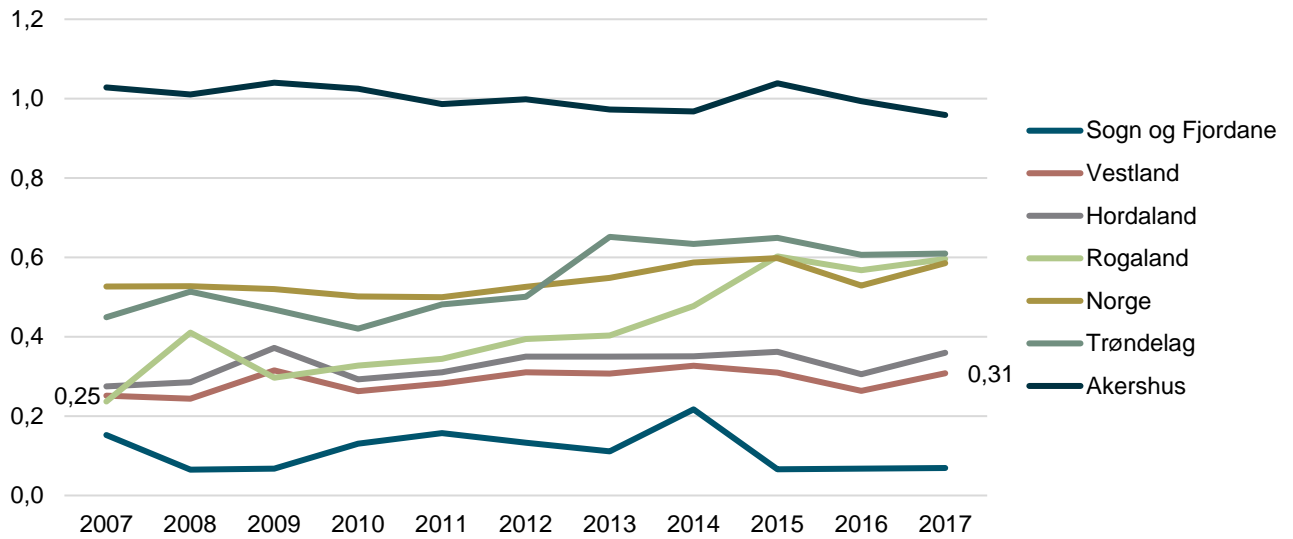

Figur 78: Aktivitetsandelen (%) for skøyte-, hockey-, og bandyutøvere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Figur 79: Aktivitetsandelen (%) for skøyte-, hockey-, og bandyutøvere i kommunene i Vestland i 2017.

Aktivitetsandelen innen skøyter, hockey og bandy i Vestland har økt fra noe fra 2008 til 2017.

Figur 80: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) innen skøyter, hockey og bandy (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

8.2 Skøyteanlegg

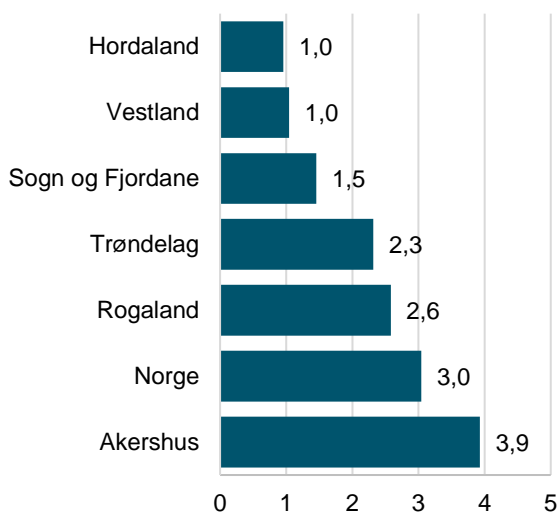
I kategorien *skøyter* har vi inkludert ishaller, isflater, hockey og bandybaner samt hurtigløpsbaner.

Anleggsoversikten for Vestland viser at vi finner ni skøyteanlegg i fylket. Tre av disse er i Bergen, tre i Lærdal, to på Stord og ett i Austrheim.

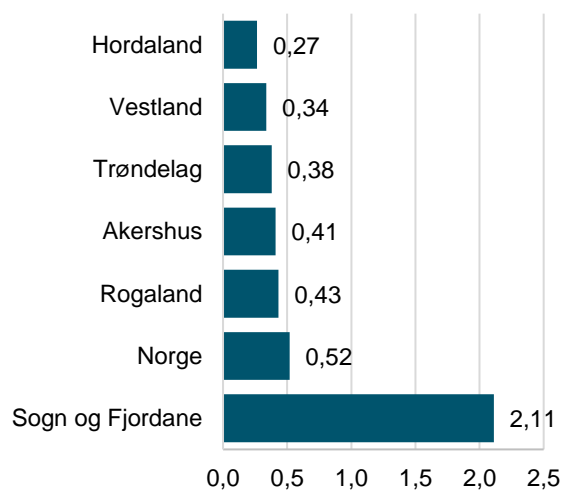
Tabell 13: Antall skøyteanlegg fordelt på Vestland, landet og utvalgte fylker i 2017.

Row Labels	Ishockey- bane (ute)	Hurtigløps- bane (ute)	Ishall	Mindre isflate (ute)	Bandy- bane (ute)	Hurtigløps- hall	Total
Norge	62	51	52	32	18	2	217
Akershus	7	2	10	5	4		28
Rogaland	1	4	5	5			15
Trøndelag	4	4	3	2		1	14
Vestland	1	4	2	2			9
<i>Hordaland</i>		2	2	2			6
<i>Sogn og Fjordane</i>	1	2					3

Vestland plasserer seg lavere enn alle utvalgte fylker når vi vurderer anleggssituasjonen innenfor skøyter opp mot innbyggertall og aktivitet.

Figur 81: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Skøyter, kunstløp, hockey og bandy 2017.

Figur 82: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Skøyter, kunstløp, hockey og bandy 2017.

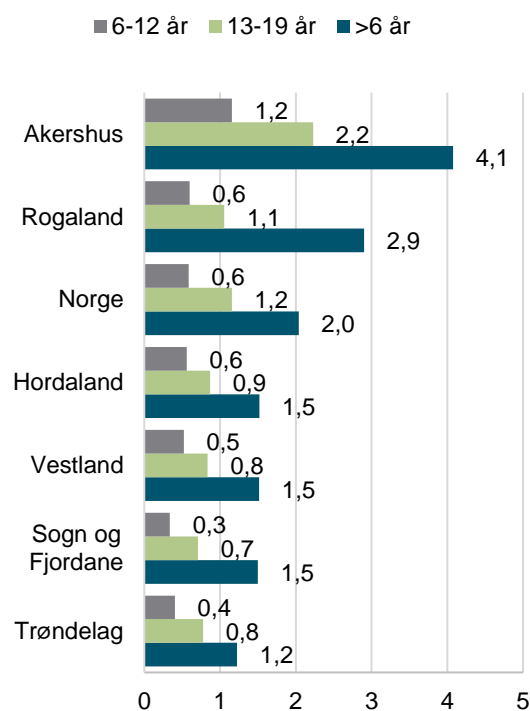
9. Golf

Golf er kjennetegnet ved at aktivitetsandelen over 19 år er høyere enn andelen blant unge aldersgrupper. Idretten har også et mer regionalt nedslagsfelt ved at golfanleggene trekker til seg aktive fra nabokommuner, men gjerne også fra andre steder i landet. Idrettsregisteringen viste at det finnes 99 730 aktive golfspillere i landet.

9.1 Aktivitet

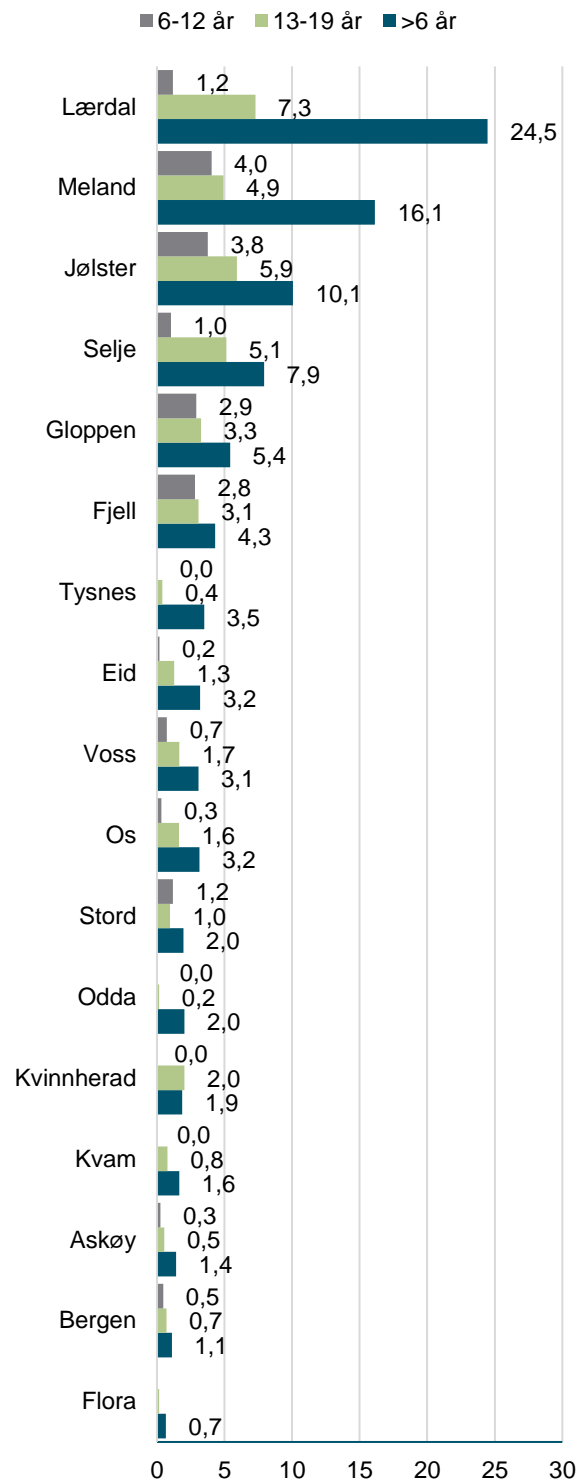
Totalt var det registrert 8866 aktive golfspillere i Vestland i 2017. Av disse var 286 barn, 463 ungdommer og resten voksne. Den totale aktiviteten tilsvarer en aktivitetsandel på 1,5 %, en aktivitet som ligger 25 % under landsgjennomsnittet. Aktivitetsandelen blant barn er 0,5 og ligger 11 % under landsgjennomsnittet, mens aktivitetsandelen blant ungdom (0,8 %) er også 28 % under landsgjennomsnittet.

De ti største golfklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Fana Golfklubb (1788), Meland Golfklubb (1172), Bergen Golfklubb (1041), Sotra Golfklubb (998), Bjørnefjorden Golfklubb (580), Lærdal Golfklubb (503), Voss Golfklubb (415), Herdla Golfklubb (374), Stord Golfklubb (342), Sandane Golfklubb (294). I alt er det 19 golfklubber registrert i vårt datagrunnlag.

Figur 83: Aktivitetsandelen (%) for golfspillere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

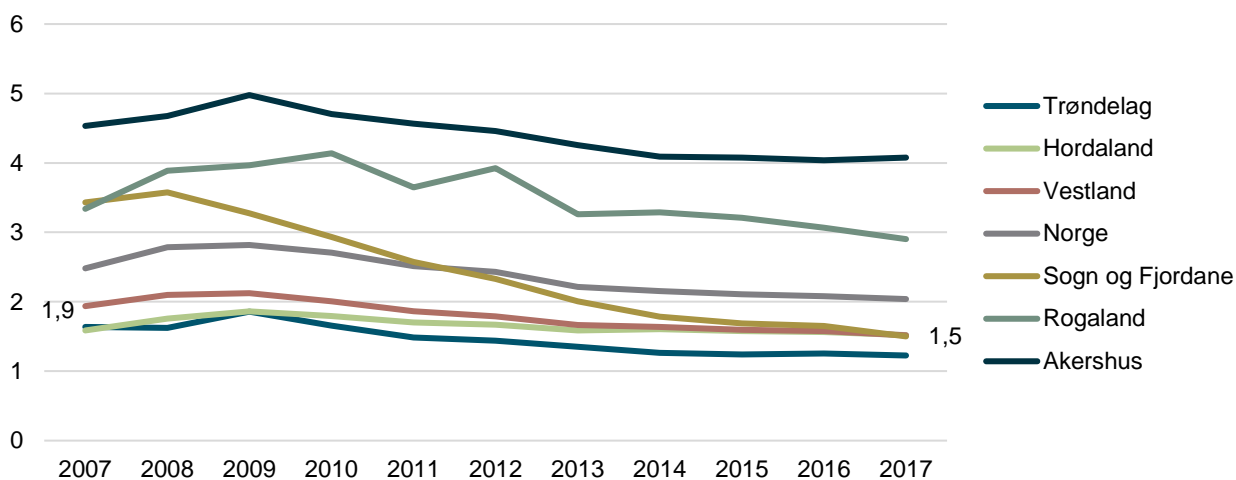
Ser vi på aktiviteten i de ulike kommunene, finner vi golfklubber og dermed aktivitet i 17 av fylkets kommuner. Den største aktivitetsandelen finner vi i Lærdal med en aktivitetsandel på 25 % (503 aktive). Meland og Jølster har også høy aktivitet.

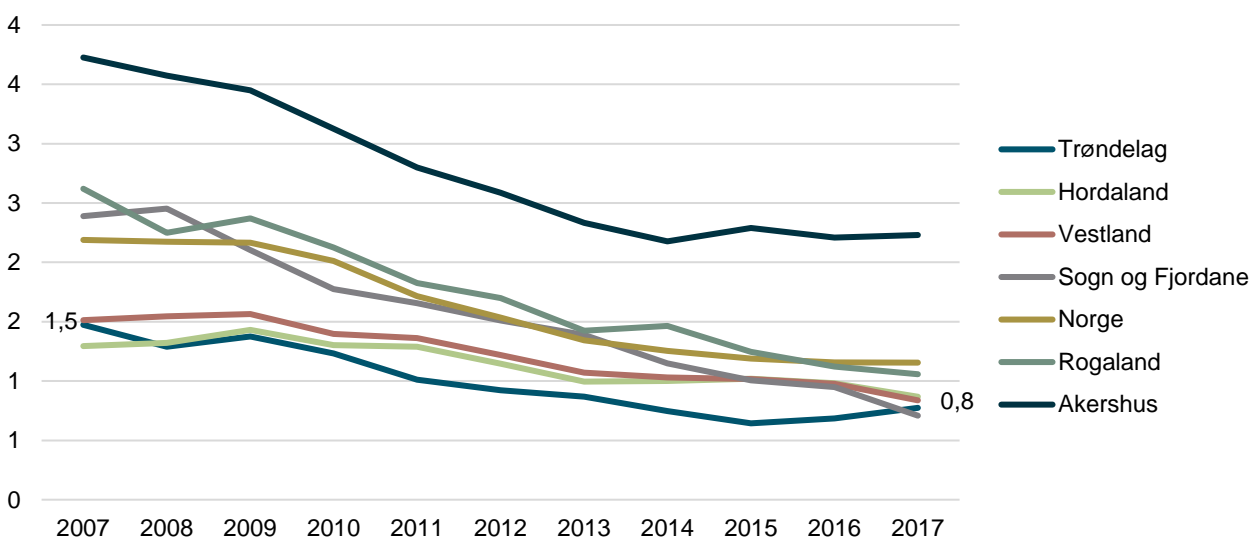
Figur 84: Aktivitetsandelen (%) for golfspillere i kommunene i Vestland i 2017.

Utviklingen innen golfsporten de siste årene viser en nedgang i andelen golfspillere på 18 % på landsbasis fra 2007 og fram til i dag. I Vestland har andelen aktive gått ned med 22 %.

Blant ungdom har aktivitetsandelen innen golf i landet totalt sunket mye (med 40 %). Blant ungdommen i Vestland har det vært en nedgang på 45 % i samme periode. Fra 1,5 % i 2007 til 0,8 % i 2017.

Figur 85: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for golfspillere (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 86: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for golfspillere (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

9.2 Golfanlegg

Golfanlegg inkluderer disse anleggstypene: Golfbaner (korthull, 6, 9 og 18-hulls), driving rang og minigolfbane. I følge anleggsregisteret er det 22 golfanlegg i fylket. 18 hullsbaner finner vi kun i Sveio og Me-land.

Idrettsanlegg i Norge

1,6 % av den voksne befolkningen bruker golfanlegg regelmessig (Rafoss og Breivik 2017). Bruken er stor blant de yngste (15-24) men Rafoss og Breivik finner en tendens til at bruken øker med økt alder blant de regelmessige brukerne. Dette gjelder ikke for sporadisk bruk.

Tabell 18. Golfanlegg i Vestland, landet og utvalgte fylker i 2017.

Sted	Golfbane 9 hull	Golfbane 18 hull	Driving range	Korthulls-bane	Minigolf-bane	Golfbane 6 hull	Total
Norge	63	49	46	42	33	17	250
Akershus	7	12	7	4	2	4	36
Trøndelag	10	2	6	3	2	3	26
Rogaland	6	3	8	3	3	1	24
Vestland	8	2	6	2	1	3	22
<i>Hordaland</i>	6	2	4	2	1	2	17
<i>Sogn og Fjordane</i>	2		2			1	5

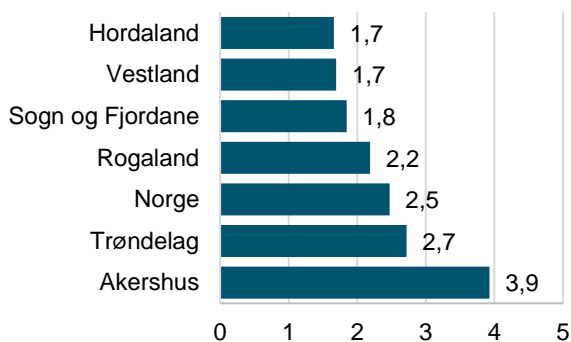
Anleggstettheten av golfanlegg i Vestland er lavere enn landsgjennomsnittet.

Golf er en idrett av en slik karakter at personer som ikke er aktive i svært liten grad kan nyttiggjøre seg av anleggene. De fleste golfbaner stiller krav til introduksjonskurs for spillere, gjerne også medlemskap i en golfklubb. Anleggene er dermed primært forbeholdt de aktive.

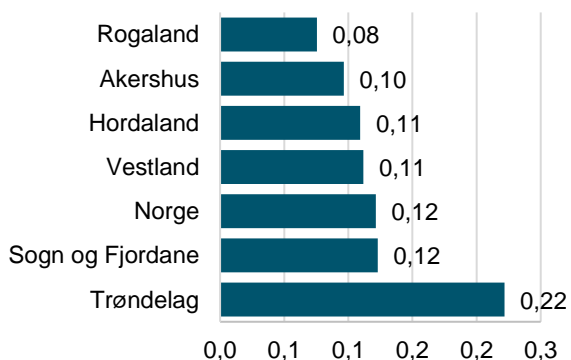
Når vi ser på anleggssituasjonen i forhold til antall aktive golfspillere, finner vi at situasjonen i Vestland er omtrent på linje med landsgjennomsnittet.

Tabell 14: Vekting per anleggstype, golf.

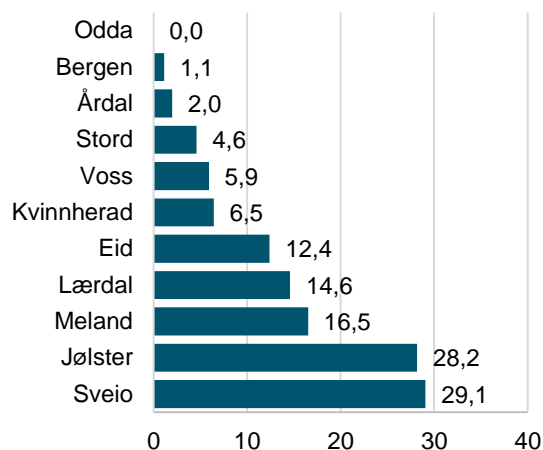
Anleggstype	Vekting
Golfbane 18 hull	120
Golfbane 9 hull	70
Golfbane 6 hull	30
Korthullsbane	20
Driving range	10
Minigolfbane	0

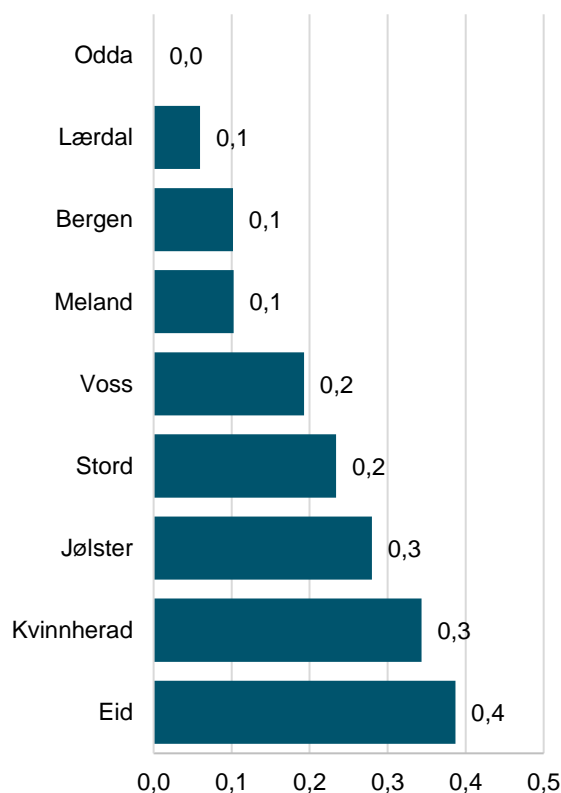
Figur 87: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Golf i 2017.

Figur 88: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Golf i 2017.

Figur 89: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for kommunene i Vestland. Golf i 2017.

Figur 90: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for kommunene i Vestland. Golf i 2017.

10. Friidrett

I denne aktiviteten har vi inkludert klubber med tilknytning til Norges Friidrettsforbund og Norges Triatlonforbund. Totalt er det registrert 68 793 aktive i en alder over 6 år innen denne kategorien, 56 % av disse er menn.

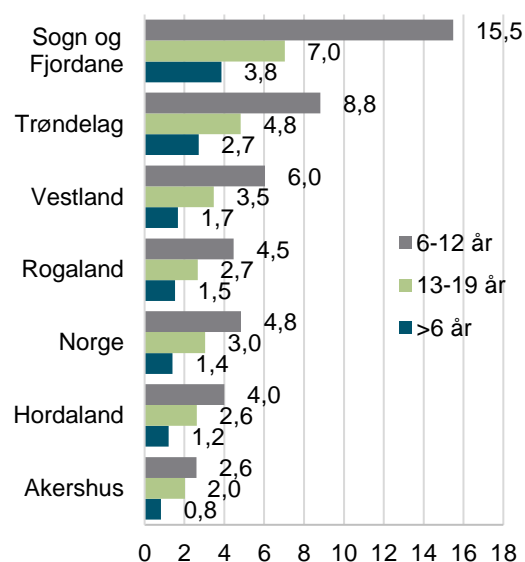
10.1 Aktivitet

Totalt er det registrert 9772 aktive friidrettsutøvere i Vestland. Dette utgjør 1,7 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen innen friidrett i Vestland er 19 % høyere enn landsgjennomsnittet. Av de aktive er 41 % kvinner og 59 % menn.

Blant barn i alderen 6-12 år er det 3315 aktive innen friidrett. 6 % av barn i denne aldersgruppen er dermed aktive friidrettsutøvere. Aktiviteten er særlig høy blant barn i Sogn og Fjordane.

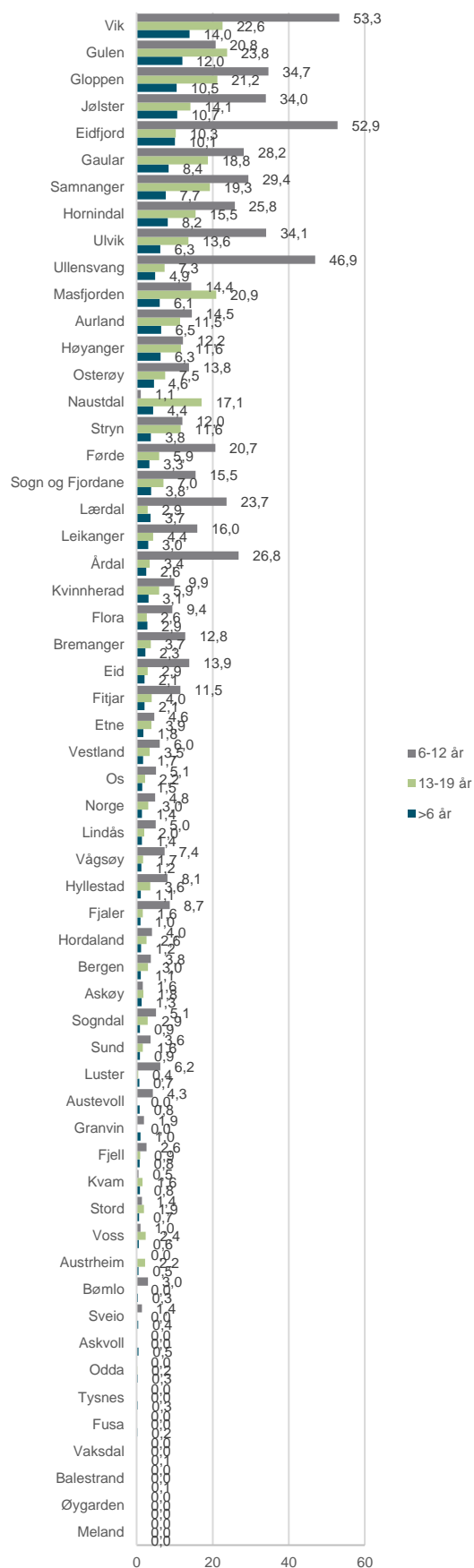
Blant ungdommen er det 1917 aktive, en aktivitetsandel på 3,5 %, noe som er lavere enn landsgjennomsnittet på 3 %.

De ti største friidrettsklubbene er, rangert etter antall aktive i parentes: Førde IL (398), Norna-Salhus IL (355), Bergen Triathlon Club (355), Fana IL (353), Ask Friidrett (308), Jølster IL (303), Eivindvik IL (264), Gneist,IL (254), Varegg Fleridrett (223), Florø Tog IF (190). I alt er det 181 friidrettsklubber registrert i vårt datagrunnlag.

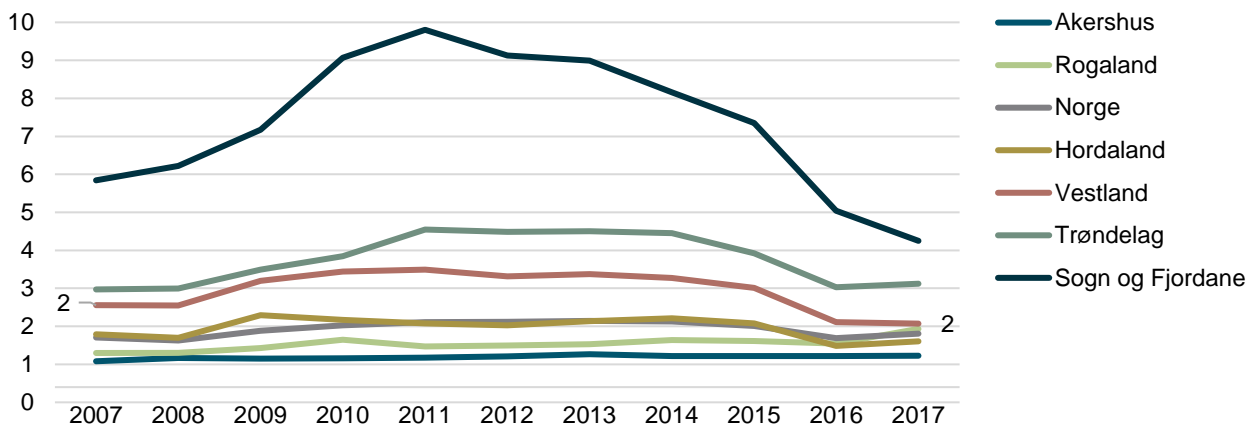
Figur 91: Aktivitetsandelen (%) for friidrettsutøvere (> 6 år) i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

53 kommuner i Vestland har aktive innen friidrett. Sett i forhold til innbyggertallet er aktivitetsandelen størst i Vik (14 %) og Gulen (12 %). Blant barn har følgende kommuner i Vestland høyest aktivtetsandel: Vik (53%), Eidfjord (53%) og Ullensvang (47 %)

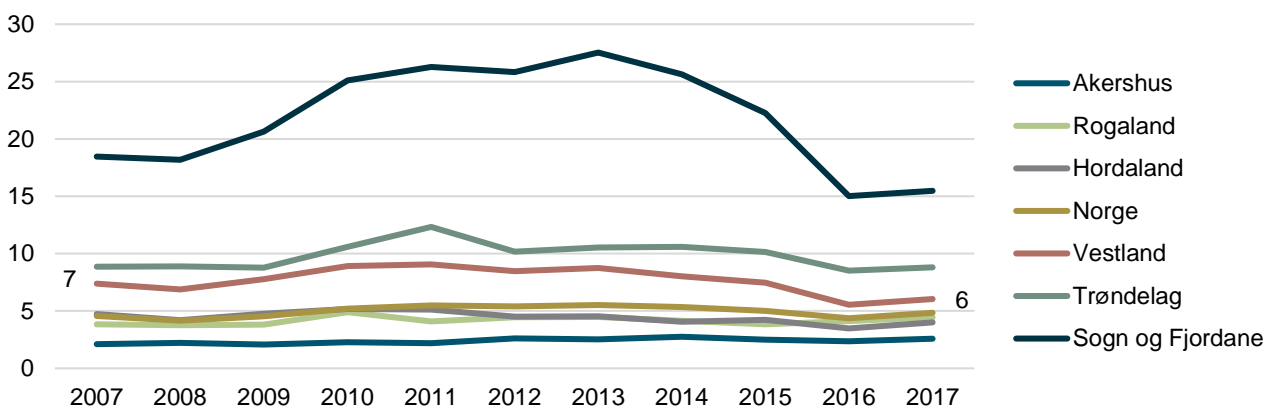

Figur 92: Aktivitetsandelen (%) for friidrettsutøvere (>6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

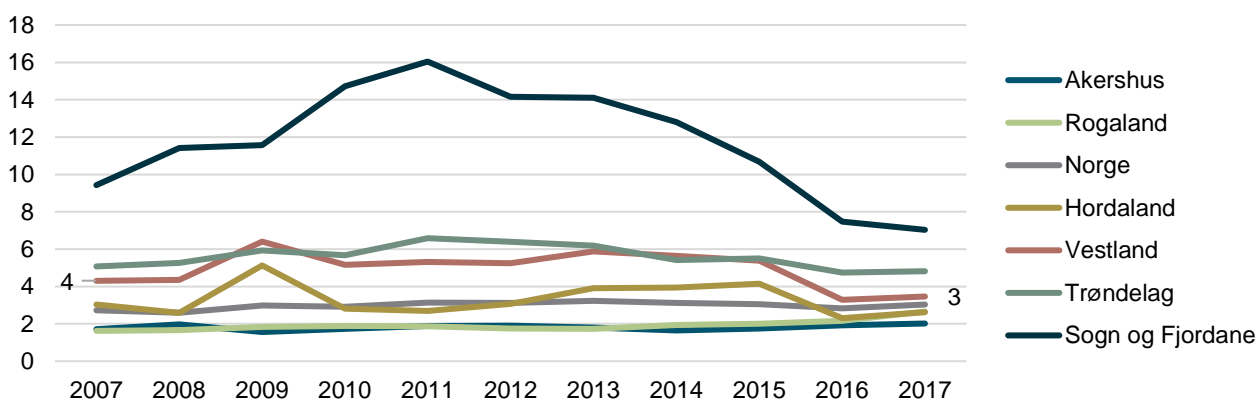
På landsbasis har aktivitetsandelen økt med 8 %. For barn har det vært en økning på 6 %, mens for ungdom har den vært på 11 %. I Vestland har aktivitetsandelen innen fridrett sunket med 23 % fra 2008 til 2017. Blant barn har andelen sunket med 18 % i samme periode. Aktivitetsandelen blant ungdom har sunket med 19 %. Som vi ser av figurene var det en sterk økning i sogn og Fjordane fra 2008 til 2011 før aktiviteten falt til under 2007 nivå.

Figur 93: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for fridrettsutøvere (> 6 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 94: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for fridrettsutøvere (6-12 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

Figur 95: Utviklingen i aktivitetsandelen (%) for fridrettsutøvere (13-19 år) fra 2008 til 2017 i Vestland, sammenligningsfylkene og i hele landet.

10.2 Friidrettsanlegg

I denne oversikten har vi samlet ulike anlegg som primært brukes til friidrett: Friidrettsstadioner, friidrettshaller, kunststoffbaner, grusbaner, idrettsparkers samt ulike delanlegg for friidrett. Det er totalt 160 anlegg i Vestland.

Tabell 15: Antall friidrettsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og hele landet i 2017.

Sted	Friidrett treningsanlegg (ute)	Friidrettsstadion grus	Friidrettsstadion kunststoff	Friidrettshall	Total
Norge	382	343	224	17	966
Vestland	67	41	48	4	160
Rogaland	60	28	22	3	113
Trøndelag	21	46	23	2	92
Hordaland	32	23	27	2	84
Sogn og Fjordane	35	18	21	2	76
Akershus	31	18	14	3	66

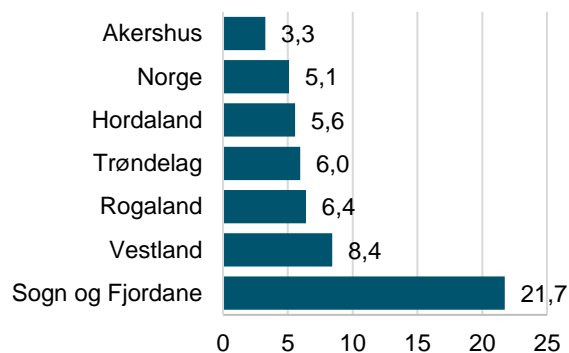
Anleggstettheten av friidrettsanlegg per 1000 innbygger i Vestland er langt høyere enn landsgjennomsnittet (+ 60 %)

Når vi ser på anleggssituasjonen i forhold til antall aktive, finner vi at anleggssituasjonen er 40 % høyere enn landsgjennomsnittet. Vestland er altså bedre dekt opp med friidrettsanlegg sett opp mot landsgjennomsnittet både når vi ser opp mot innbyggere og antallet aktive.

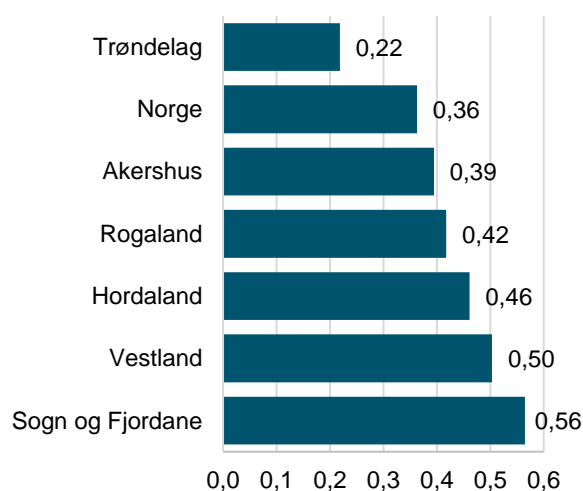
Blant kommuner med høy aktivitet og relativt lav anleggsdekning, finner vi Gule, Eidfjord, Gaular og Høyanger.

Tabell 16: Vekting per anleggstype, friidrett.

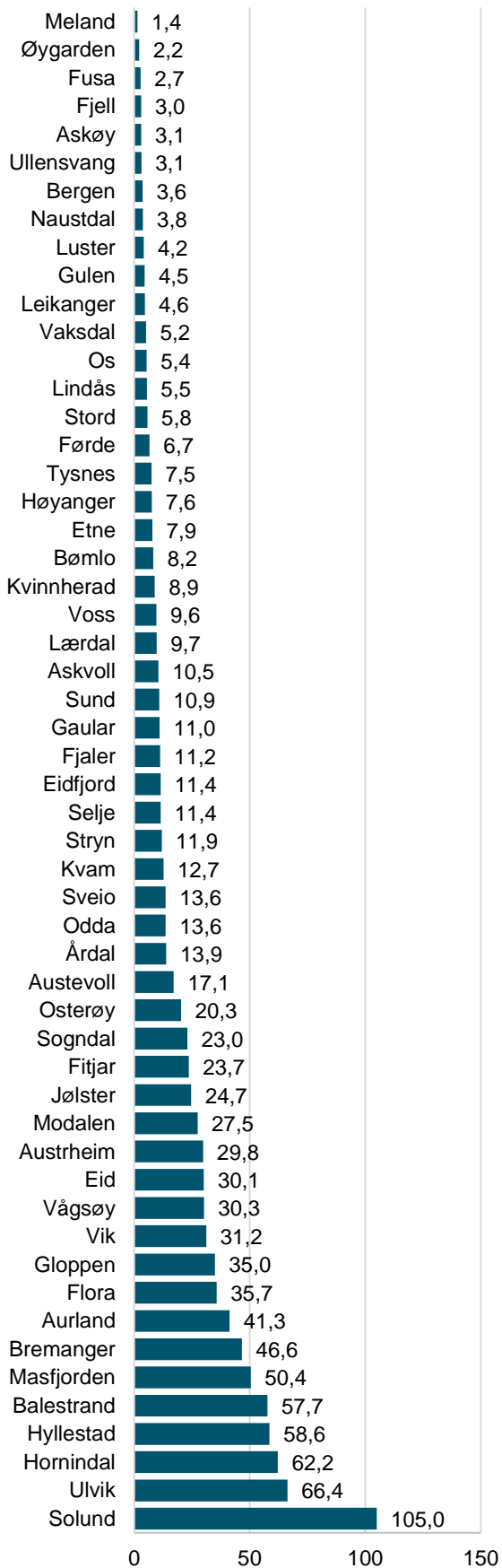
Anleggstype	Vekting
Friidrettshall	120
Friidrettsstadion kunststoff	70
Friidrett treningsanlegg (ute)	10
Friidrettsstadion grus	10

Figur 96: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Friidrett i 2017.

Figur 97: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for Vestland, hele landet og utvalgte fylker. Friidrett i 2017.

Figur 98: Anleggspoeng per 1000 innbyggere (> 6 år) for kommunene i Vestland. Friidrett i 2017.

Figur 99: Anleggspoeng per aktive (> 6 år) for kommunene i Vestland. Friidrett i 2017.

11. Orientering og friluftsport

I denne kategorien har vi inkludert orientering, klatreklubber, hundekjøring og casting. Totalt sett er det rundt 52 491 som driver med disse idrettene i Norge. Vi har også inkludert tall for antall skytebaner, men ikke for aktivitet. Aktivitetstall for skyting inkluderer kun klubber tilknyttet NIF. Dette utelukker mange. Derfor har vi ikke inkludert disse.

11.1 Aktivitet

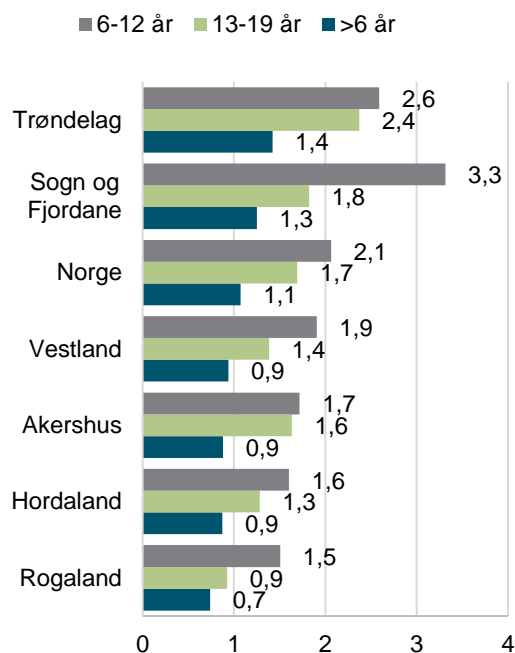
Totalt er det registrert 5490 aktive som driver med orientering eller friluftrelaterte idretter i Vestland. Dette utgjør 0,9 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen i Vestland er 12 % under landsgjennomsnittet på 1,0 %.

Blant barn i alderen 6-12 år er det 1045 aktive i denne kategorien. 1,9 % av barna i denne aldersgruppen er dermed aktive innen orientering eller friluftsliv. Dette er 8 % under landsgjennomsnittet.

Blant ungdommen er det 766 aktive, en andel på 1,4 %. Dette er 18 % under landsgjennomsnittet.

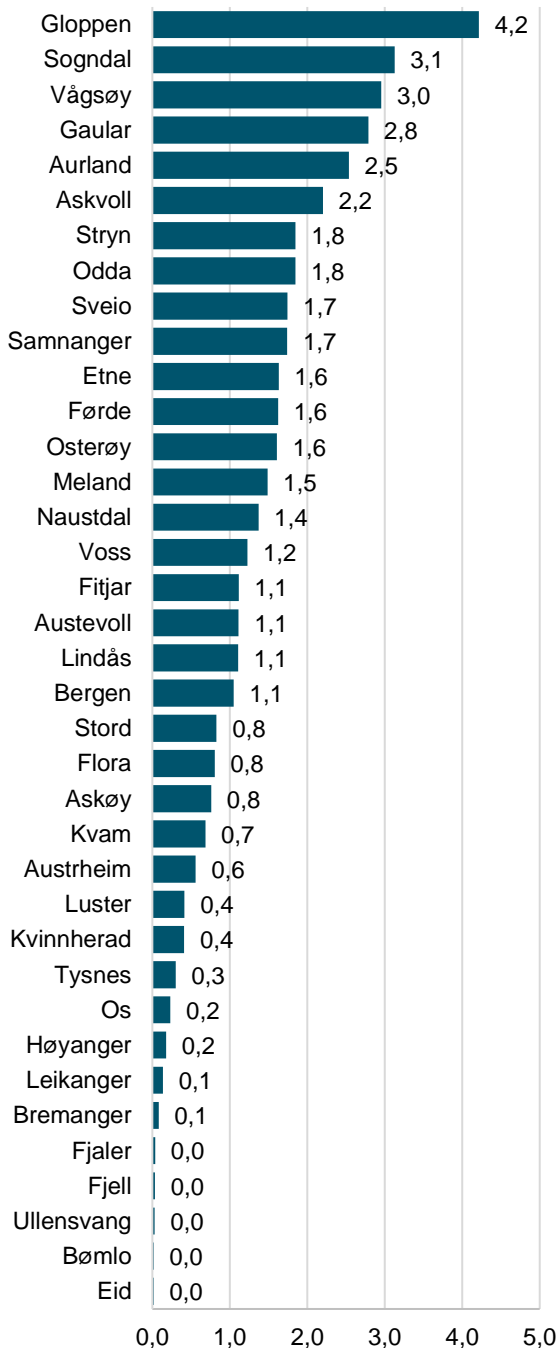
Sogn og Fjordane har høyere aktivitetsandel enn Hordaland.

De ti største klubbene innen orientering og friluftsliv er, rangert etter antall aktive i parentes: Bergen Klatreklubb (172), Varegg Fleridrett (46), Gneist, IL (45), Gloppen Klatreklubb (36), Fana IL (26), Alversund Klatreklubb (25), Gular, IL (23), Sogndal IL (21), Osterøy Klatreklubb (19), Vågsøy Klatreklubb (19). I alt er det 77 klubber innen orientering og friluftsliv registrert i vårt datagrunnlag.

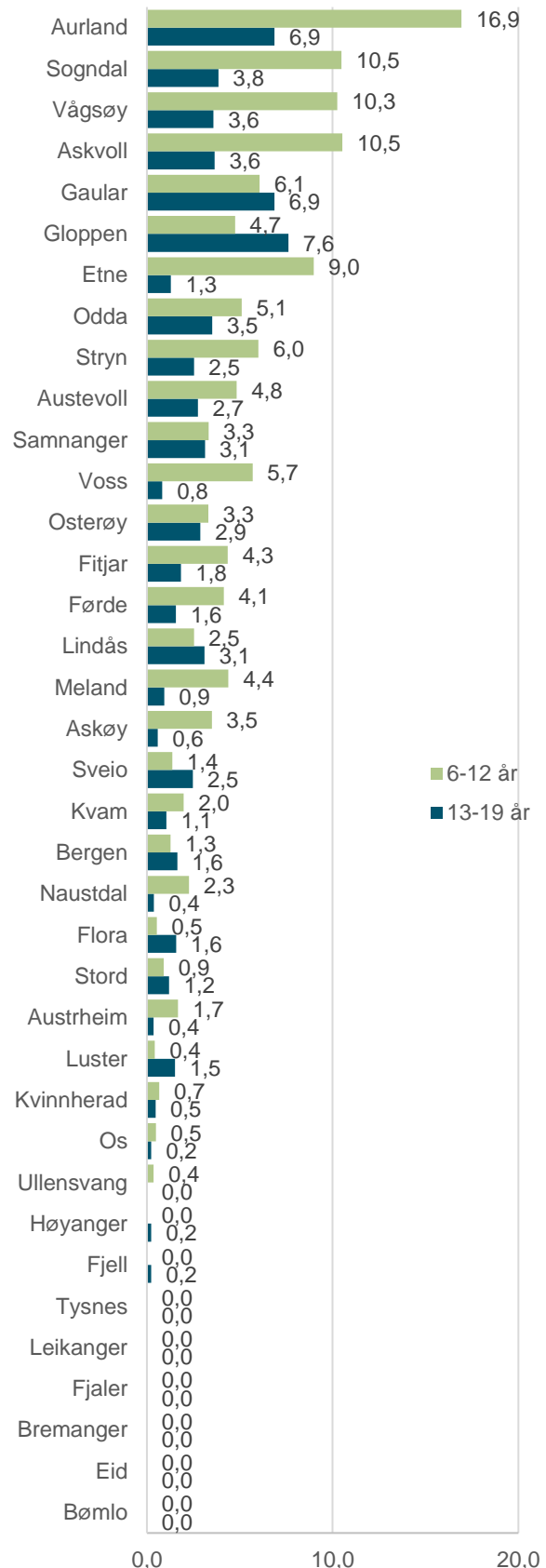

Figur 100: Aktivitetsandelen (%) innen orientering og friluftsliv i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Den totale aktivitetsandelen er størst i Gloppen, Sogndal og Vågsøy og Gaular, med en andel på henholdsvis 4,2 %, 3,1 % og 3 %. Den største aktivitetsandelen blant barn finner vi også i Aurland og Sogndal, der henholdsvis 16,9 % og 10,5 % av barna er aktive innen orientering/friluftsliv. Blant ungdom er aktiviteten størst i Sogndal og Askvoll.

Figur 101: Aktivitetsandelen (%) innen orientering og friluftsliv (>6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Figur 102: Aktivitetsandelen (%) innen orientering og friluftsliv (barn og ungdom) i kommunene i Vestland i 2017.

11.2 Kart og friluftsanlegg

Det finnes 5720 friluftsanlegg i anleggsregisteret. Hovedtyngden her er kart. I Vestland finner vi 526 kart og 109 klatreanlegg, hvorav 45 er innendørs.

Tabell 17: Antall kart og friluftsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og på landsbasis, 2017.

Sted	Kart	Klatre/ buldre- vegg (inne)	Klatre/ buldre- vegg (ute)	Casting- anlegg	Hunde- kjørings- anlegg	Total
Norge	5135	253	316	5	11	5720
Vestland	526	45	64			635
Hordaland	374	20	35			429
Trøndelag	627	15	13		1	656
Rogaland	301	24	57			382
Akershus	467	20	17		4	508
Sogn og Fjordane	152	25	29			206

11.3 Skytebaner

Det finnes 371 skytebaner i anleggsregisteret. Hovedtyngden her er utendørs riflebaner. I Vestland finner vi 232 slike hvorav 118 ligger i Hordaland og 114 i Sogn og Fjordane.

Tabell 18: Antall kart og friluftsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og på landsbasis, 2017.

Radetiketter	Bueskytter- bane	Feltskytebane (ute)	Lerdue- bane	Pistol- bane	Riflebane (ute)	Skytebane (inne)	Viltmålbane (ute)	Total- sum
Norge	34	19	291	170	1623	609	150	2896
Vestland	2	5	20	22	232	81	9	371
Trøndelag	2	3	23	29	249	107	33	446
Hordaland		4	9	15	118	46	2	194
Sogn og Fjor- dane	2	1	11	7	114	35	7	177
Akershus	5		38	16	75	25	12	171
Rogaland	6		8	4	61	34	2	115
Totalsum	49	27	380	241	2240	856	206	3999

12. Tennis

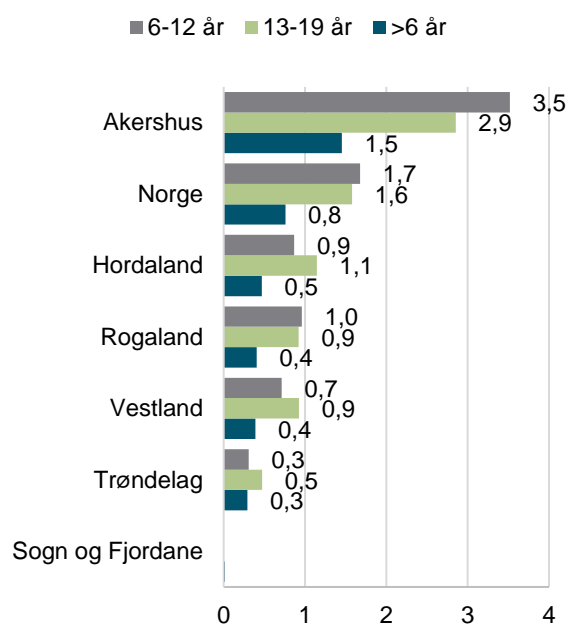
I denne kategorien har vi inkludert tennis, squash og bordtennis. Dette er alle idretter som i stor grad har behov for egne anlegg. Badminton har vi kategorisert innenfor hallidrett. Dette på grunn av idrettens anleggsbehov. Det finnes 37 134 tennisutøvere i en alder over 6 år på landsbasis, 65 % av disse er menn.

12.1 Aktivitet

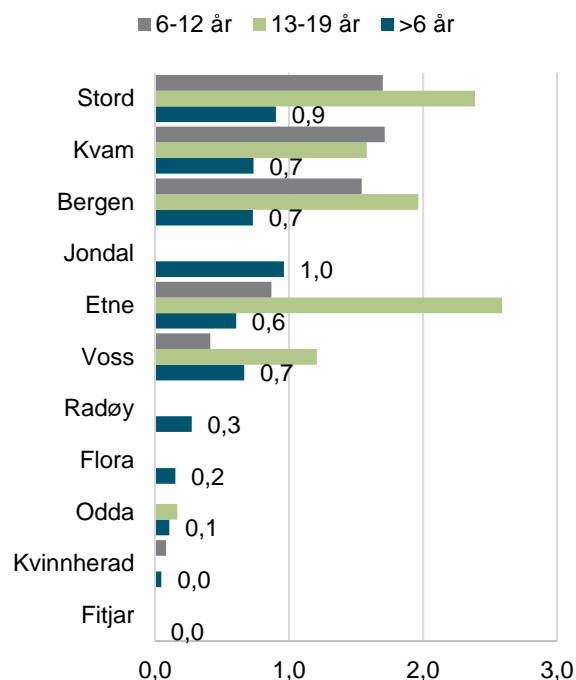
Totalt er det registrert 391 aktive innen kategorien tennis i Vestland. Dette gjør at fylket har en aktivitetsandel som er 58 % under landsgjennomsnittet. 70 % av de aktive er menn og 30 % er kvinner. Aktiviteten er fordelt på 26 klubber. All aktivitet foregår i Hordaland

De ti største klubbene innen tennis er, rangert etter antall aktive i parentes: Paradis Tennisklubb (577), Bergens Tennisklubb (269), Fana Tennisklubb (248), Nesttun Tennisklubb (222), Laksevåg BTK (140), Stord BTK (121), Fjell-Kameraterne,IL (102), Sportsklubben Heros (95), Bergen Handicapidrettslag (66), Voss IL (64

Det er bare 11 kommuner som har registrerte aktive i fylket.

Figur 103: Aktivitetsandelen (%) for tennisspillere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Figur 104: Aktivitetsandelen (%) for tennisspillere i kommunene i Vestland i 2017.

12.2 Tennisanlegg

I denne oversikten finner vi ulike anlegg tilpasset tennis, squash og bordtennis. I Norge er det i anleggsregisteret registrert 675 tennisanlegg. Bordtennisbord er en mindre investering og bordtennisaktivitet foregår også i flerbbruksanlegg som idrettshaller, gymnastikksaler/lokaler tilknyttet skoler el., altså i andre bygninger og anleggstyper enn de som er nevnt her. Det er totalt 72 tennisanlegg i Vestland. 30 av disse er i Bergen.

Tabell 19: Antall tennisanlegg fordelt på type i fylker og landsbasis, 2017.

Sted	Tennisbaner 1-4	Bordtennisbord (ute)	Squashanlegg	Tennis-hall 3+ baner	Tennisbaner 5+	Tennis-hall 1-2 baner	Bordtennis-hall	Total
Norge	393	112	62	34	37	24	13	675
Akershus	46	10	5	6	8	8	2	85
Vestland	46	9	14	2	1			72
<i>Hordaland</i>	34	5	9	2	1			51
Rogaland	31	3	6	3		4		47
Trøndelag	15	5	2	1		1		24
<i>Sogn og Fjordane</i>	12	4	5					21

13. Sykkel

Det finnes rundt 46 317 aktive syklistere i Norge, omtrent 78 % av disse er menn. Sykkelsporten skiller seg her ut ved å ha andre behov for fasiliteter enn de typiske idrettsanleggene.

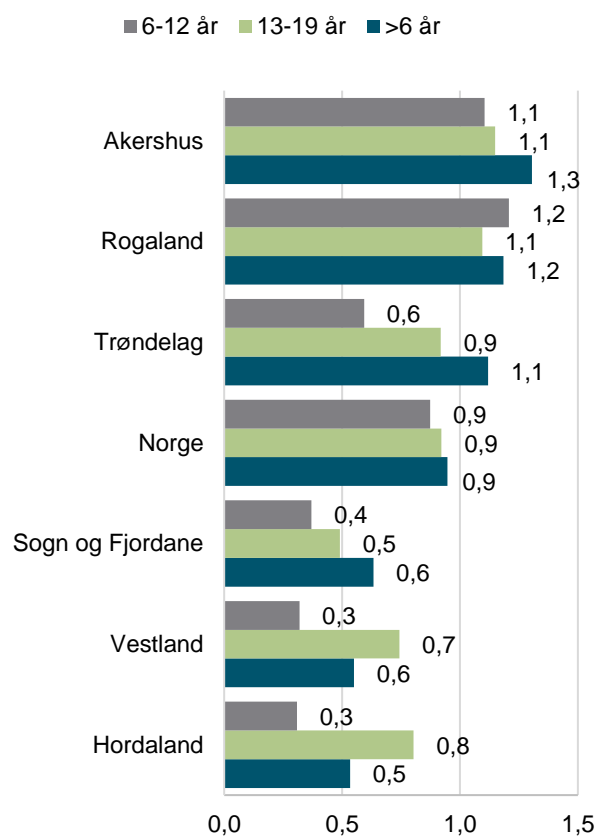
Totalt er det registrert 3221 aktive syklistere i Vestland. Dette utgjør 0,4 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen syklistere i Vestland ligger 45 % under landsgjennomsnittet.

Blant barn i alderen 6-12 år er det 175 aktive syklistere. 0,3 % av barn i denne aldersgruppen er aktive syklistere, noe som er 63 % under landsgjennomsnittet.

Vi finner 411 aktive syklistere blant ungdommen, en aktivitetsandel på 0,7 %. Aktivitetsandelen til landsgjennomsnittet er på 0,9. Vestland har med dette en 20 % lavere aktivitetsandel enn landsgjennomsnittet.

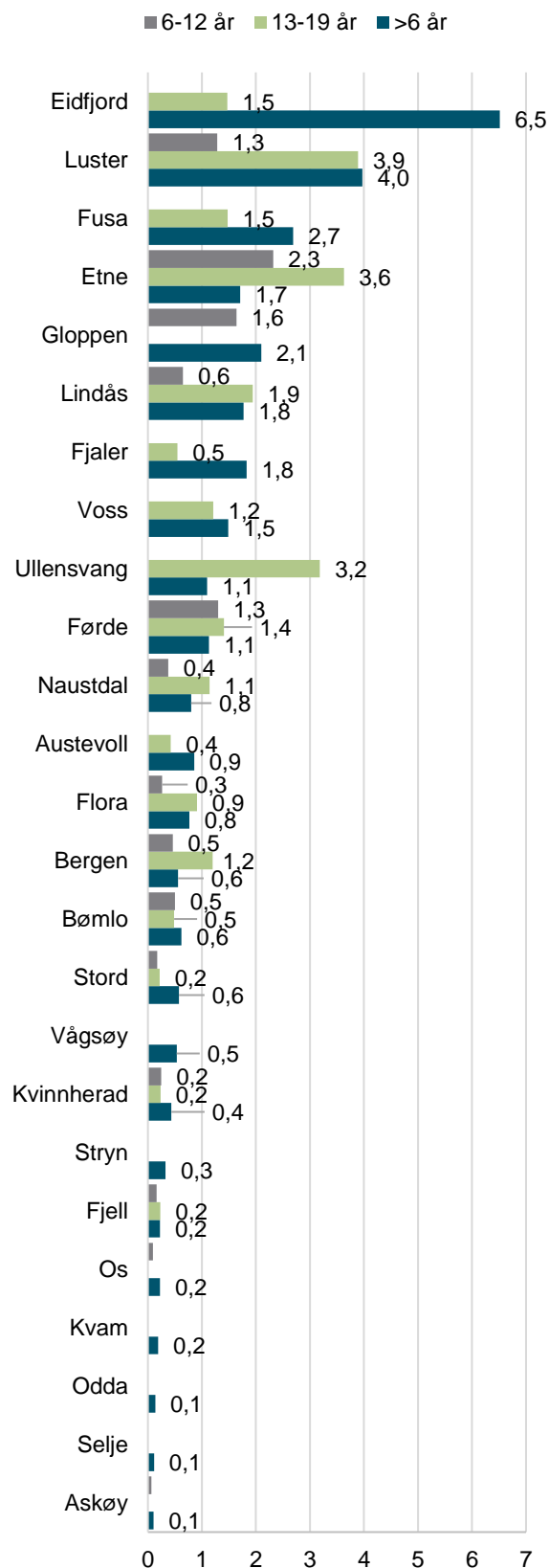
Blant fylkene vi sammenligner Vestland med, er sykkelaktiviteten langt høyere i alle de andre fylkene.

De ti største klubbene innen sykkel sport er, rangert etter antall aktive i parentes: Bergen Cykleklubb – landevei (490), Nordhordland SK (235), Åsane CK (222), Bergen Cykleklubb - sykkelcross (169), Fana IL Sykkel (144), Førde CK (136), Sogn CK (122), Sandane SK (103), Stord SK (100), Bergen Cykleklubb - terreng (99). I alt er det 55 klubber innen sykkel sport registrert i vårt datagrunnlag.

Figur 105: Aktivitetsandelen (%) for syklistere i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

25 av fylkets kommuner har aktive syklistar. Den totale aktivitetsandelen er størst i Eidfjord med 6,5 %, noe som er betydelig høyere enn landsgjennomsnittet på 0,9 %. Den største aktivitetsandelen blant barn finner vi i Fusa, mens Luster Etne og Ullensvang har den høyeste aktivitetsandelen blant ungdommer.

Figur 106: Aktivitetsandelen (%) for syklistar i kommunene i Vestland i 2017.

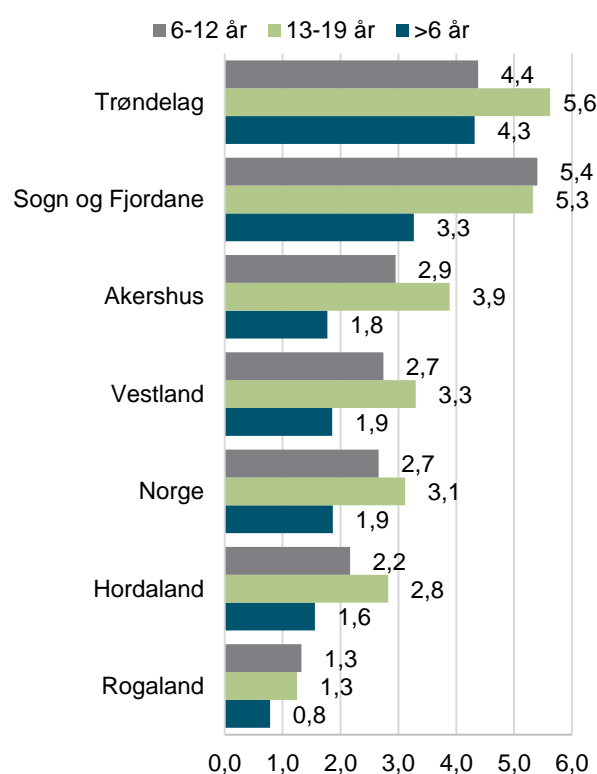
14. Diverse idrett

I denne kategorien har vi samlet opp en rekke mindre idretter som ikke hører naturlig inn under de andre kategoriene. Her har vi også plassert fleridrettene, hvor blant annet mosjonsidretter er plassert. Totalt sett for landet finner vi omtrent 91 000 aktive samlet i denne kategorien. Vi har også plassert en rekke anlegg knyttet til slike aktiviteter i denne kategorien, men siden dette bildet er relativt fragmentert, velger vi å ikke presentere noen analyse av forholdet mellom aktivitet og anlegg.

Totalt er det registrert 10 863 aktive innen diverse idretter i Vestland. Dette utgjør 1,9 % av innbyggertallet og er på linje med landsgjennomsnittet.

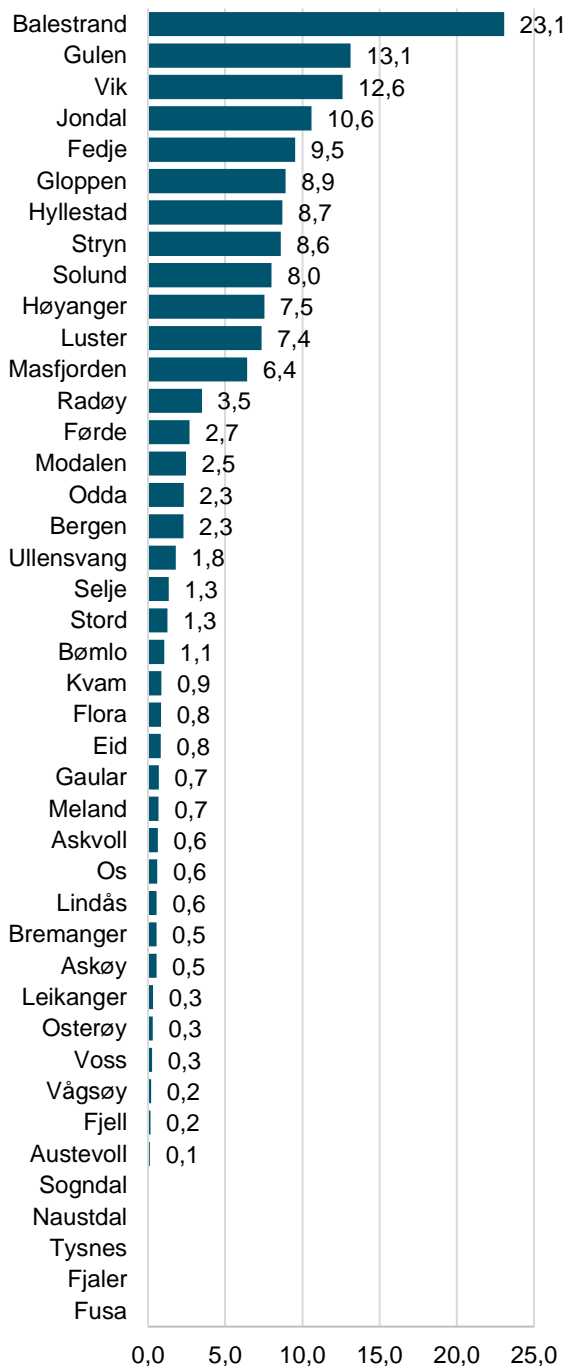
Blant barn i alderen 6-12 år er det 1503 aktive innen slike idretter, og blant ungdom finner vi 1826 aktive. Det gir en aktivitetsandel blant barn på 2,7 % (på linje med landsgjennomsnittet) og for ungdom 3,3 % (6 % over landsgjennomsnittet).

De ti største klubbene innen diverse idrett er, rangert etter antall aktive i parentes: Viking, TIF (2119), Valkyrien Idrettslag - Studentidrett (297), Friskis&Svettis Bergen (288), Balestrand IL (280), Bergen Vest Danseklubb (262), Kyrkjebø IL (256), IL Bjørn (218), Vik IL (210), Friskis&Svettis Førde (198), Dalsøyra IL (190). I alt er det 154 klubber innen diverse idrett registrert i vårt datagrunnlag.

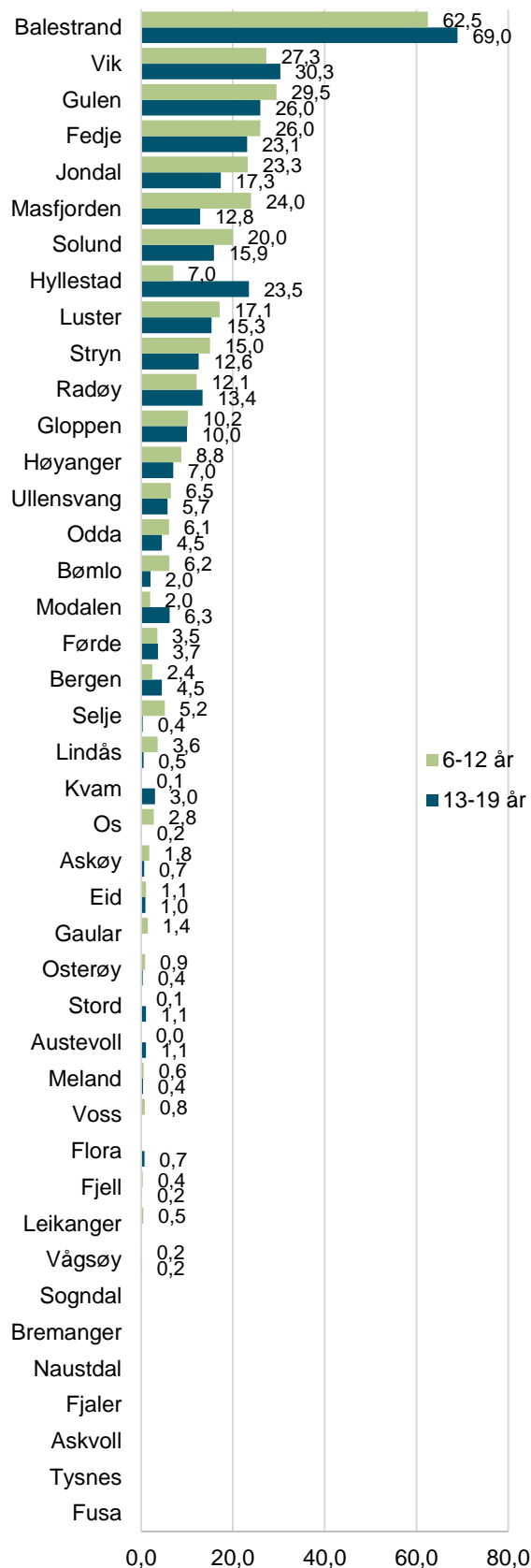

Figur 107: Aktivitetsandelen (%) innen diverse idrett i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

16 av fylkets kommuner har aktive i denne kategorien. Aktivitetsandelen er størst i Balestrand med en aktivitetsandel på henholdsvis 23 %. Som vi ser inngår treningsorganisasjoner av typen Friskis&svettis i datagrunnlaget, men ikke private treningsstudioer. Tallene påvirkes derfor mye av hvorvidt treningstilbudet er en del av Norges Idrettsforbunds tilbud.

Figur 108: Aktivitetsandelen (%) innen diverse idrett (>6 år) i kommunene i Vestland i 2017.

Figur 109: Aktivitetsandelen (%) innen diverse idrett (barn og ungdom) i kommunene i Vestland i 2017.

15. Hest, luft, vann og motor

I Norge er det rundt 32 118 aktive utøvere innen hestesport (88 % av disse er kvinner) og rundt 18 317 aktive innen luftsport (88 % av disse er menn). Luftsport inkluderer fallsjerm, seilfly, paragliding, hanggliding, luftballong, modellfly, motorfly og mikrofly. I kategorien vannsport inkluderer vi seiling, padling, roing og vannski/-brett. Totalt er det rundt 49 470 aktive vannsportutøvere på landsbasis (64 % av disse er menn). Innenfor motorsporten finner vi totalt rundt 25 050 aktive utøvere (82 % av disse er menn).

15.1 Hestesport

Totalt er det registrert 3381 aktive innen hestesport i Vestland i 2017. 91 % av disse er kvinner. Totalt utgjør de aktive 0,6 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen i Vestland er 12 % høyere enn landsgjennomsnittet. I hestesportkategorien inngår ikke trav, siden dette ikke er en aktivitet organisert innenfor NIF.

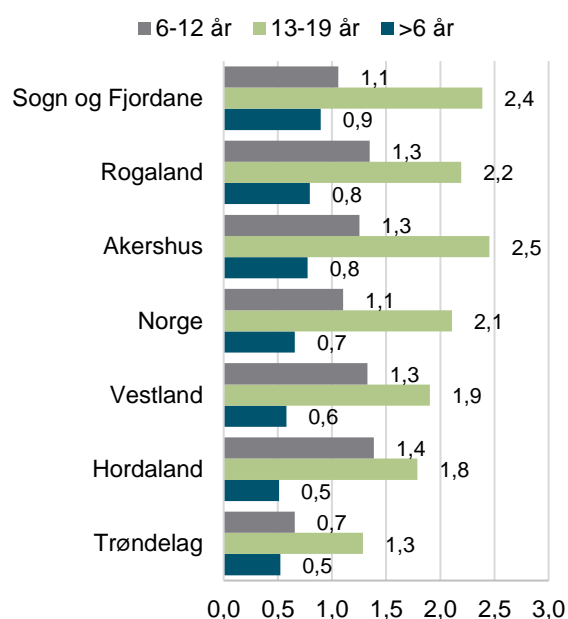
Blant barn i alderen 6-12 år er det 728 aktive innen hestesport. Dette utgjør 1,3 % av barn i denne aldersgruppen, 20 % over landsgjennomsnittet.

Blant ungdommen er det 1053 aktive innen hestesport, en aktivitetsandel på 1,9 %. Dette er 10 % under landsgjennomsnittet.

Sogn og Fjordane har langt høyere aktivitet enn Hordaland.

25 av fylkets kommuner har aktive innen hestesport. Den totale aktivitetsandelen er størst i Lærdal, Førde, Årdal og Flora. Blant barn og unge er aktiviteten også høy i Os.

De ti største klubbene innen hestesport er, rangert etter antall aktive i parentes: Alvøen Rideklubb (260), Alvøen Rideklubb (231), Epona Rideklubb (171), Bergen Rideklubb (164), Stend og Midthordland Hestesportslag (124), Bergen Rideklubb (119), Lysefjorden Ride og Kjøreklubb (99), Stord Hestesportlag (97), Åsane Rideklubb (97), Lysefjorden Ride og Kjøreklubb (93). I alt er det 113 klubber innen hestesport registrert i vårt datagrunnlag.

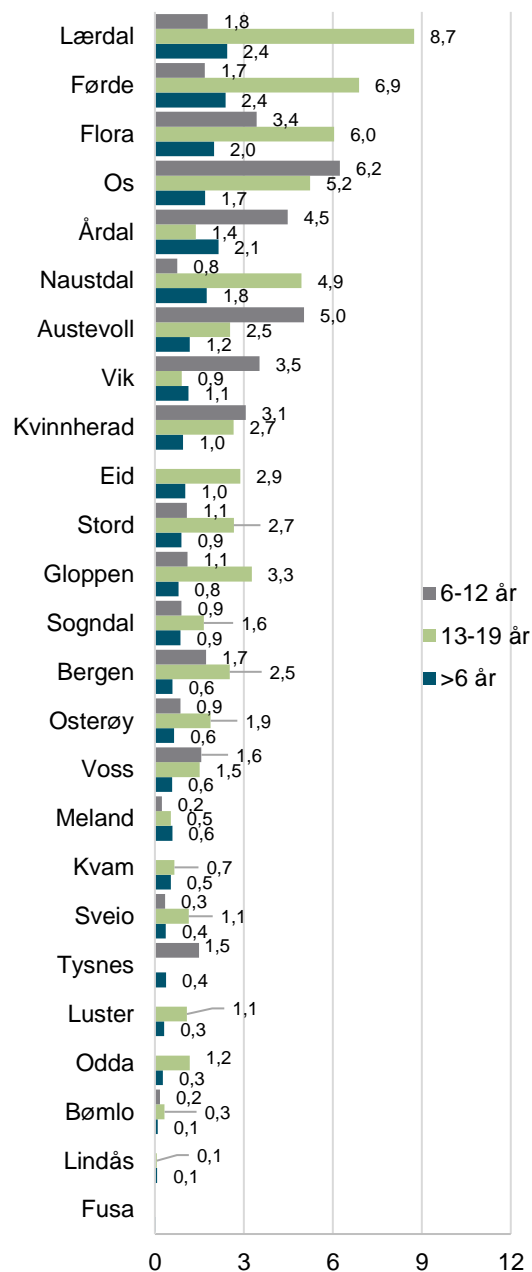

Figur 110: Aktivitetsandelen (%) innen hestesport i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Totalt finnes 621 hestesportsanlegg registrert i anleggsregisteret på landsbasis. Hovedtyngden her er ridestier og ridehaller. Det er kun ridehall vi har valgt å tildele anleggspoeng i vår oversikt. Årsaken til dette er at staller, i likhet med klubbhus, ikke direkte skaper aktivitet. Travbaner har vi valgt å holde utenfor, da travsport ikke er knyttet til aktivitet registrert i aktivitetsoversikten til NIF.

I Vestland finner vi 60 ulike anlegg for hestesport.

Sted	Ridebane / sti	Ridehall	Stall	Ga-lopp-bane	To-tal
Norge	296	134	132	2	621
Vestland	27	15	16		60
Akershus	23	14	15	2	55
Rogaland	20	13	13		50
Trøndelag	22	9	7		46
Hordaland	18	9	10		38
Sogn og Fjordane	9	6	6		22

Figur 111: Aktivitetsandelen (%) innen hestesport i kommunene i Vestland i 2017. Tabell 20: Antall hestesportsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og på landsbasis, 2017.

15.2 Luftsport

Totalt er det registrert 4136 aktive innen luftsport i Vestland i 2017. Dette utgjør nesten 0,7 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen i Vestland ligger 89 % over landsgjennomsnittet.

15 kommuner i Vestland har aktivitet innen luftsport. Det største luftsportsmiljøet i fylket sett i forhold til innbyggertallet finner vi på Voss.

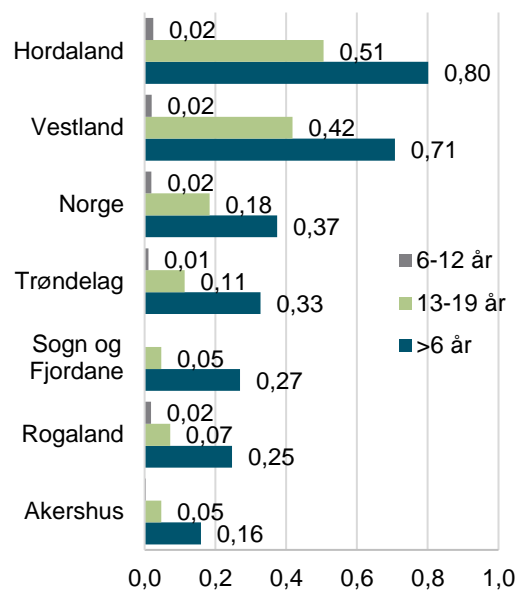
De ti største klubbene innen luftsport er, rangert etter antall aktive i parentes: Voss Fallskjemklubb (1905), Voss Hang & Paraglidgeklubb (521), Bergen Aeroklubb (229), Bergen Fallskjemklubb (226), Bergen Hang- og Paragliding Kl (193), Bergen Modellflyklubb (131), Voss Kroppsfykarlag (122), Os Aero Klubb (77), Stord Flyklubb (70), Os Aero Klubb (66). I alt er det 37 klubber innen luftsport registrert i vårt datagrunnlag.

Luftsport er ingen utpreget barne- og ungdomsidrett. Vi beskriver derfor kun totaltall i denne kategorien.

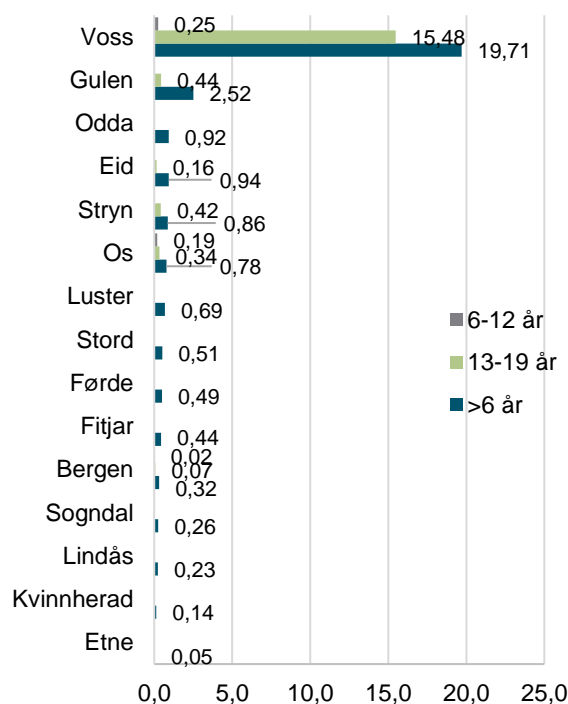
Totalt finnes det 54 luftsportsanlegg registrert i anleggsregisteret i hele landet. I Vestland finner vi 12 luftsportsanlegg.

Tabell 21: Antall luftsportsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og på landsbasis, 2017.

Sted	Avgangs- og landingsanlegg
Norge	54
Hordaland	12
Vestland	12
Trøndelag	2

Figur 112: Aktivitetsandelen (%) innen luftsport i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

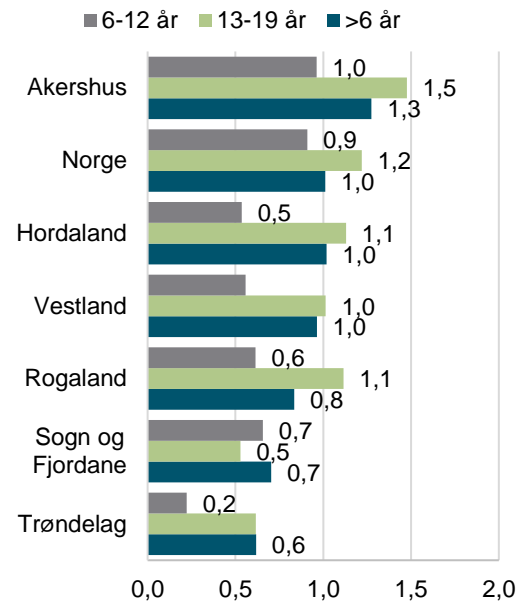
Figur 113: Aktivitetsandelen (%) innen luftsport i kommunene i Vestland i 2017.

15.3 Vannsport

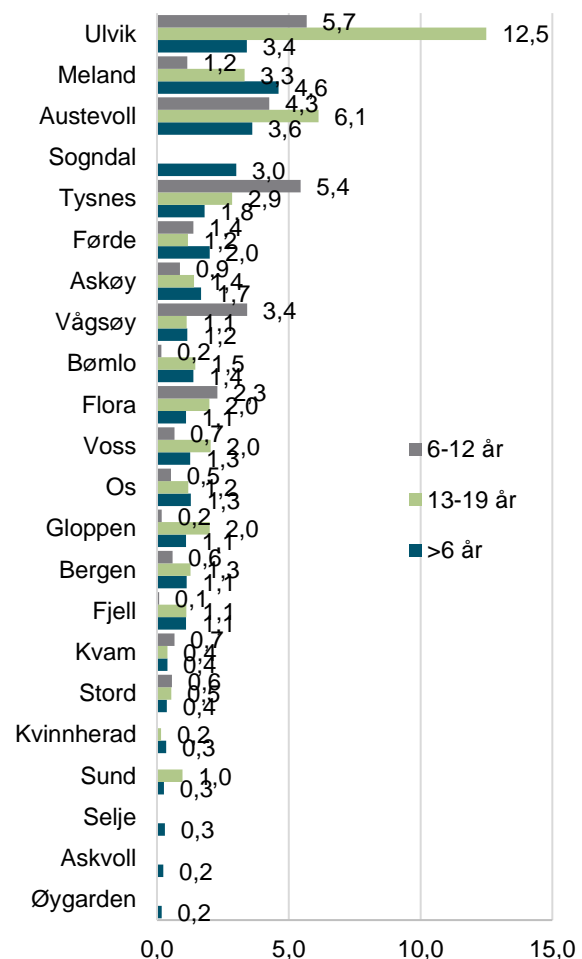
Det er registrert 5634 aktive innen vannsport i Vestland i 2017, noe som utgjør en aktivitetsandel på 5 % under landsgjennomsnittet. Av de aktive er 33 % kvinner og 67 % menn.

De ti største klubbene innen vannsport er, rangert etter antall aktive i parentes: Bergens seilforening - kjølbåt (598), Askøy Seilforening (361), Milde Båtlag (327), Nordhordland padleklubb (312), BSI Padling (295), Sunnfjord Kajakklubb (225), Ran Seilforening (218), Njörd ro og kajakklubb (216), Sjøspretten IL (209), Voss Kajakklubb (147). I alt er det 84 klubber innen vannsport registrert i vårt datagrunnlag.

6 kommuner i Vestland har aktivitet innen vannsport. Det største vannsportsmiljøet i fylket sett i forhold til innbyggertallet finner vi i Haugesund og Stavanger med en aktivitetsandel på henholdsvis 2 %, omtrent dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet på 1 %.

Figur 114: Aktivitetsandelen (%) innen vannsport i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Figur 115: Aktivitetsandelen (%) innen vannsport i kommunene i Vestland i 2017.

Totalt finnes det 783 vannsportanlegg registrert i anleggsregisteret i hele landet. Vestland har i alt 124 vannsportanlegg, hvorav største delen er småbåthavn.

Tabell 22: Antall vannsportsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og på landsbasis, 2017.

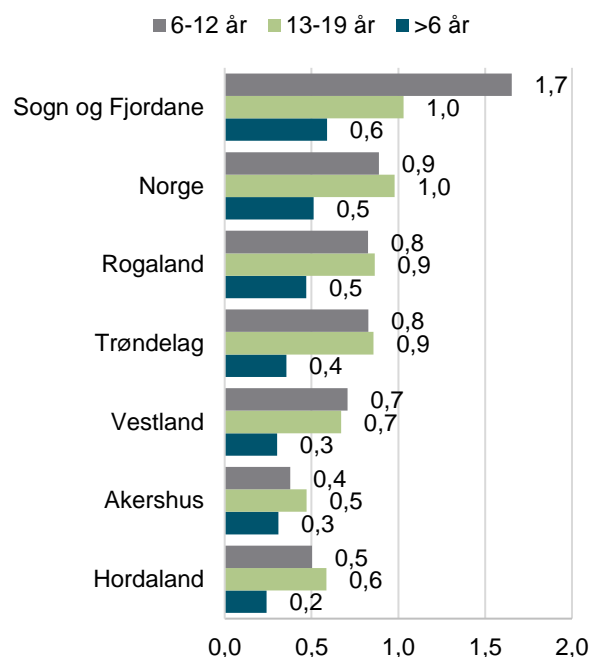
Sted	Småbåthavn	Båthus	Seilanlegg	Ro-/padleanlegg	Vannsportsanlegg	Grand Total
Norge	560	116	55	37	15	783
Vestland	83	23	6	10	2	124
<i>Hordaland</i>	39	20	6	6	2	73
Rogaland	58	9	4	2		73
<i>Sogn og Fjordane</i>	44	3		4		51
Akershus	5	7	13	5	2	32
Trøndelag	19	5		1		25

15.4 Motorsport

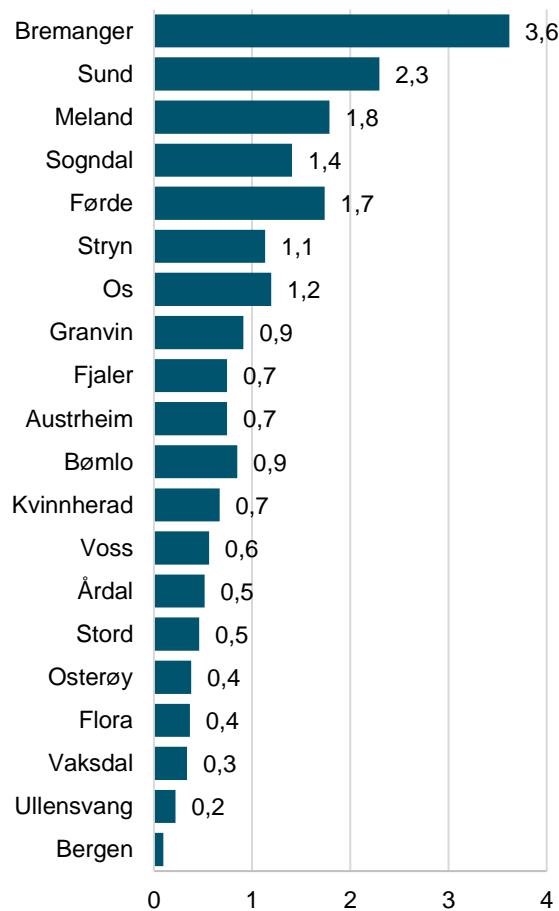
Totalt er det registrert 1769 aktive innen motorsport i Vestland i 2017. Dette utgjør 0,3 % av innbyggertallet. Aktivitetsandelen i Vestland ligger 40 % under landsgjennomsnittet på 0,4 %.

De ti største klubbene innen motorsport er, rangert etter antall aktive i parentes: Os MC og MX Klubb - motocross (211), NMK Sunnfjord - dragracing asfalt (146), Meland Motorsport Klubb - motocross (130), Vestkant Trial - trial (121), Sotra Motocrossklubb - motocross (119), Bømlo Motorsportklubb - motocross (86), IL Frøy - enduro (82), Stryn Motorsportklubb - Motocross (76), Sogn Motorsportklubb - motocross (76), Stord Motocrossklubb - motocross (65). I alt er det 43 klubber innen motorsport registrert i vårt datagrunnlag.

Det største motorsportsmiljøet i fylket sett i forhold til innbyggertallet finner vi i Bremanger, med en aktivitetsandel på henholdsvis 3,6.

Figur 116: Aktivitetsandelen (%) innen motorsport i Vestland, hele landet og utvalgte fylker i 2017.

Figur 117: Aktivitetsandelen (%) innen motorsport i kommunene i Vestland i 2017.

16. Friluftsliv

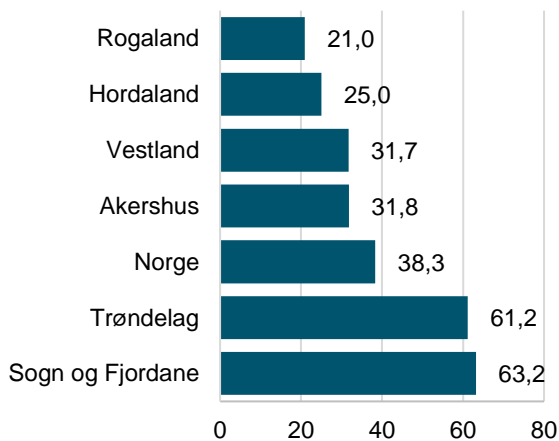
I dette avsnittet presenterer vi medlemstall i utvalgte friluftsansjoner samt friluftsanlegg som ikke er be-
regnet for organisert aktivitet.

16.1 Medlemmer i friluftslivsor- ganisasjoner

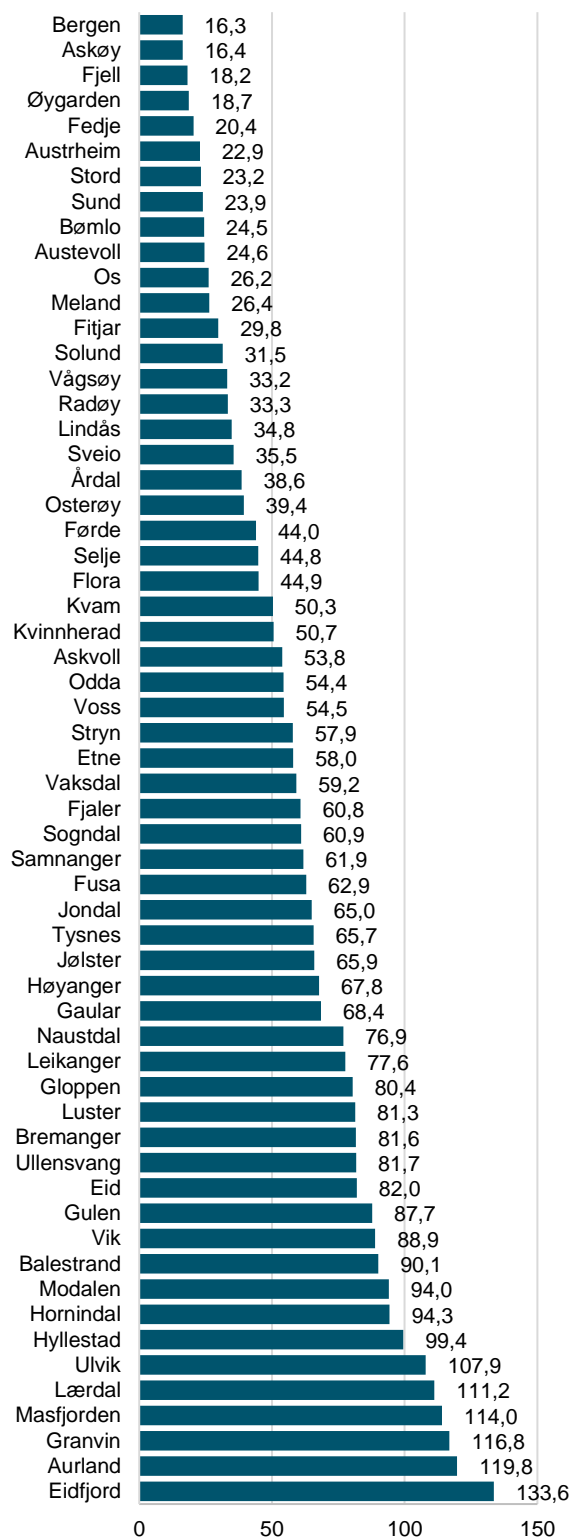
Registrerte, aktive jegere

Blant registrerte jegere som har betalt jegeravgift finner vi 19 983 jegere i Vestland. Dette utgjør 32 jegere per 1000 innbyggere, er 17 % lavere enn landsgjennomsnittet. Det er adskillig flere jegere i Sogn og Fjordane enn hva det er i Hordaland.

Blant kommunene i fylket, er det Eidfjord som har størst andel aktive jegere med 133 per 1000 innbyggere. Dette er mer enn tre ganger høyere enn landsgjennomsnittet. Bergen har færrest aktive jegere innbyggertallet tatt i betraktning med 16 per 1000 innbyggere, 57 % under landsgjennomsnittet.

Figur 118: Registrerte jegere som har betalt jegeravgift for Vestland, utvalgte fylker og landet i 2017. Antall jegere per 1000 innbyggere. Kilde: SSB.

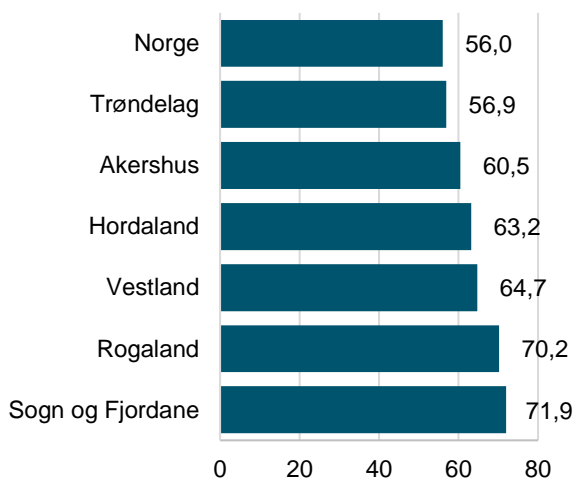

Figur 119: Registrerte jegere som har betalt jegeravgift for kommunene i Vestland i 2017. Antall jegere per 1000 innbyggere. Kilde: SSB.

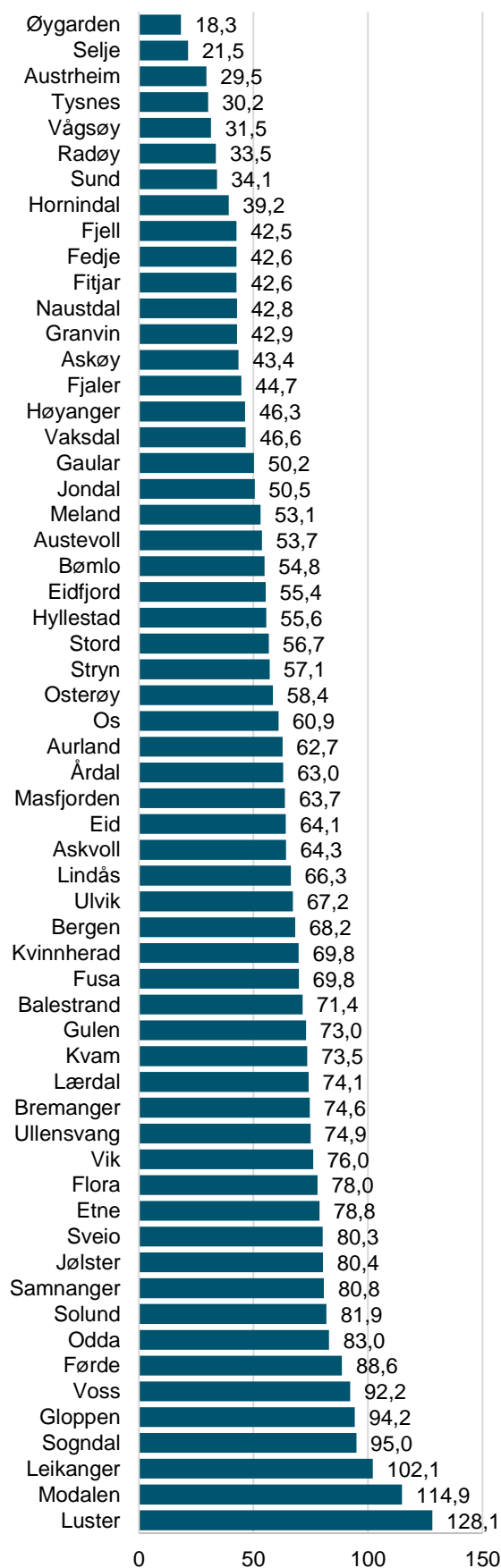
Den Norske Turistforening (DNT)

I Vestland finner vi totalt 70 787 medlemmer i DNT, tilsvarende 65 per 1000 innbyggere, noe som er 15% høyere enn landet for øvrig og også høyere enn i de fleste fylkene i utvalget.

Både Leikanger, Modalen og Luster har en aktivitet på over 100 medlemmer per 1000 innbyggere. Vi ser her at aktiviteten også er relativt høy i Bergen med 68 medlemmer per innbygger, godt over landsgjennomsnittet.

Figur 120: Registrerte medlemmer i Den Norske Turistforening (DNT) for Vestland, utvalgte fylker og landet i 2017. Antall medlemmer per 1000 innbyggere. Kilde: DNT.

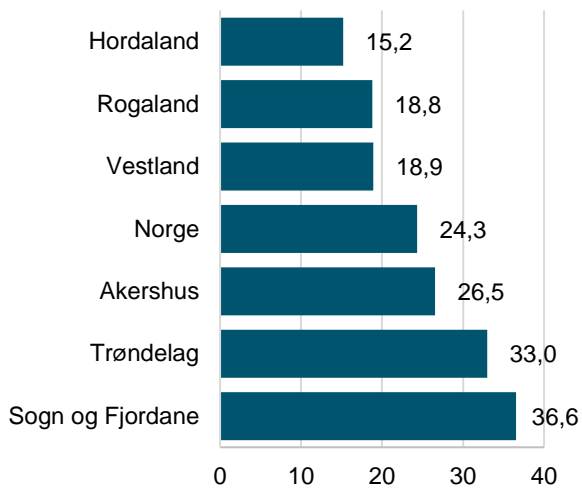

Figur 121: Registrerte medlemmer i Den Norske Turistforening (DNT) for kommunene i Vestland i 2017. Antall medlemmer per 1000 innbyggere. Kilde: DNT

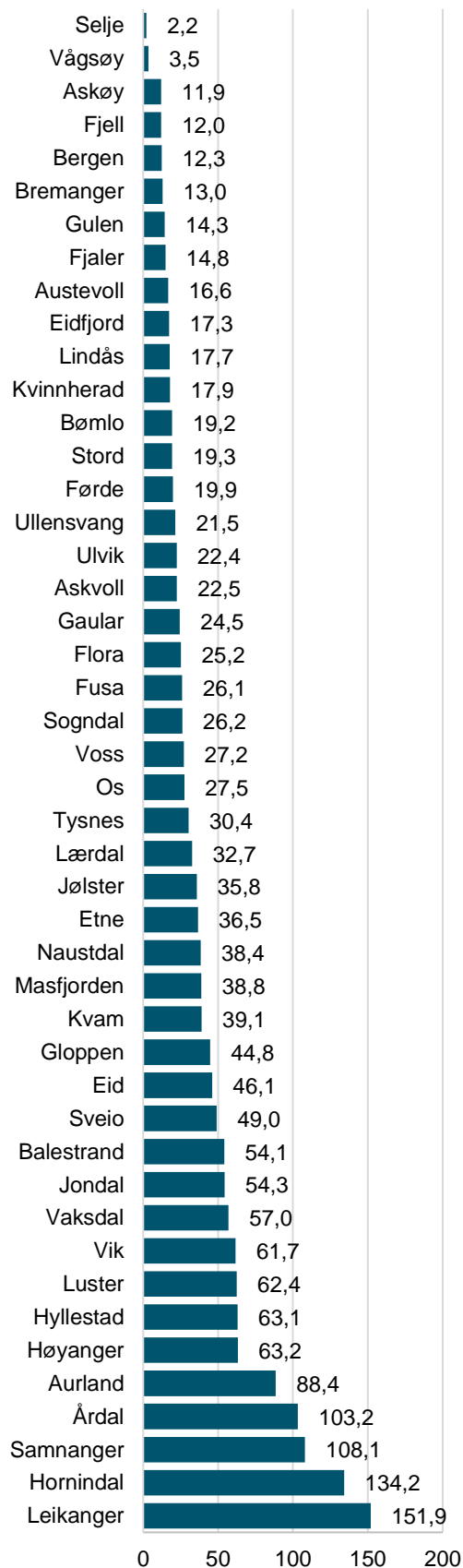
Norges Jeger- og Fiskeforbund (NJFF)

Vestland har totalt 8 829 medlemmer i NJFF. Dette utgjør 18,8 medlemmer per 1000 innbyggere, 24 % under landsgjennomsnittet.

Time har høyest medlemsandel med 103 medlemmer per 1000 innbyggere. Dette er over 3 ganger så høyt som landsgjennomsnittet.

Figur 122: Registrerte medlemmer i Norges Jeger- og Fiskeforbund (NJFF) for Vestland, utvalgte fylker og landet i 2016. 2017 tall er ikke tilgjengelig på kommunenivå. Antall medlemmer per 1000 innbyggere. Kilde: NJFF.

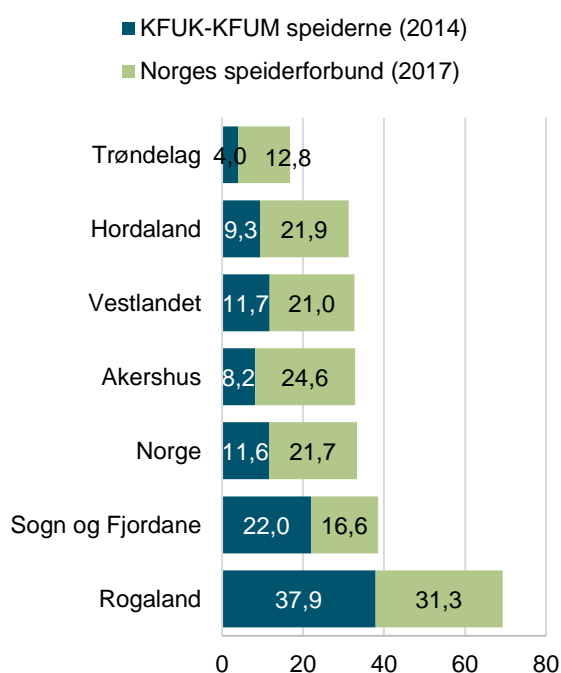

Figur 123: Registrerte medlemmer i Norges Jeger- og Fiskeforbund (NJFF) for kommunene i Vestland i 2016. 2017 tall er ikke tilgjengelig på kommunenivå. Antall medlemmer per 1000 innbyggere. Kilde: NJFF.

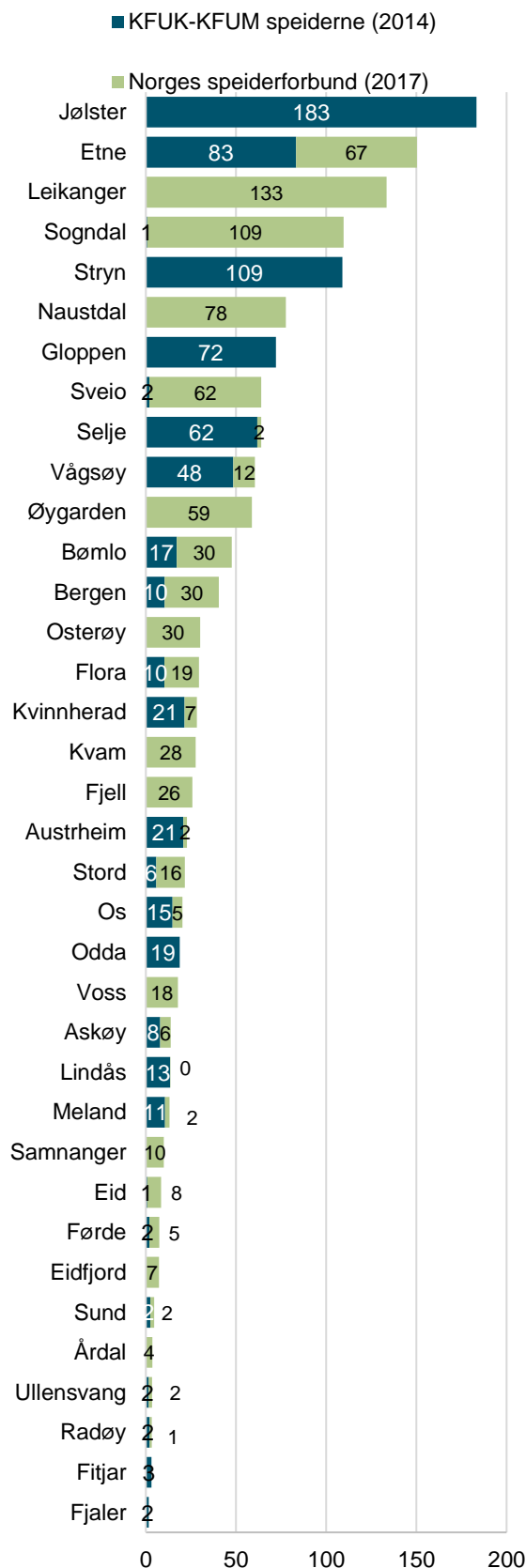
Speiderforbundene

Her presenterer vi en samlet oversikt over medlemmer i speiderforbundene, Norges speiderforbund og KFUK-KFUM. Fra Norges speiderforbund har vi fått tall hvert år, det har vi dessverre ikke fått fra KFUK-KFUM. I Vestland finner vi totalt 3589 medlemmer i, noe som utgjør 33 speidere per 1000 innbyggere i alderen 6-19 år. Dette er på linje med landsgjennomsnittet.

36 kommuner i Vestland har speidere. Jølster har flest speidere i forhold til innbyggertallet (6-19 år) Etne og Leikanger har også stor speideraktivitet.

Figur 124: Registrerte medlemmer i Speiderforbundene per 1000 innbyggere 6-19 år for Vestland, utvalgte fylker og landet i 2017 (Norges Speiderforbund) og 2014 (KFUK-KFUM). Kilde Norges Speiderforbund og KFUK-KFUM.

Figur 125: Registrerte medlemmer i Speiderforbundene per 1000 innbyggere 6-19 år for kommunene i Vestland i 2017 (Norges Speiderforbund) og 2014 (KFUK-KFUM). Kilde Norges Speiderforbund og KFUK-KFUM.

16.2 Friluftsanlegg

Det finnes 1156 friluftsanlegg i anleggsregisteret som ikke er beregnet på organisert aktivitet. I vår poenggiving har ikke disse anleggene blitt tildelt anleggspoeng. Det er mye som tyder på at registreringen i denne kategorien er noe tilfeldig for de anleggene som ikke har mottatt tippemidler. Anleggsoversikten for Vestland viser blant annet at vi finner en rekke turstier og badeplasser.

Tabell 23: Antall kart og friluftsanlegg fordelt på type i Vestland, utvalgte fylker og på landsbasis, 2017.

Sted	Bade- plass	Friluft- område	Tur- hytte	Tur- sti	Tur- vei	Total
Norge	1235	764	1022	3224	1061	7306
Vestland	173	125	157	541	160	1156
<i>Hordaland</i>	136	90	103	191	124	644
Trøndelag	19	50	97	187	55	408
Rogaland	109	73	56	191	202	631
Akershus	114	20	49	66	115	364
<i>Sogn og Fjordane</i>	37	35	54	350	36	512

17. Sysselsatte innen idrett

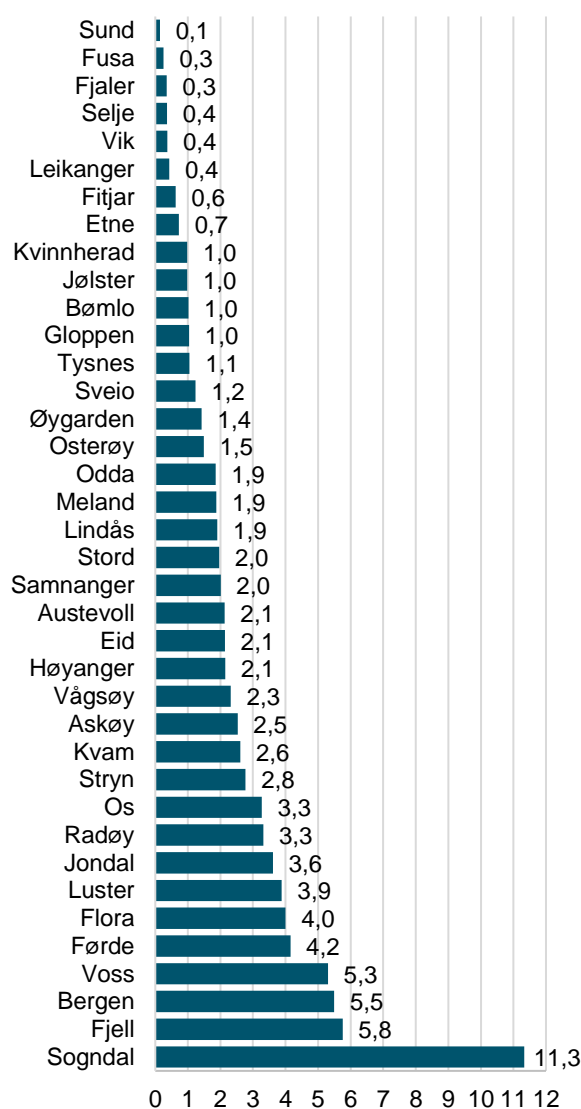
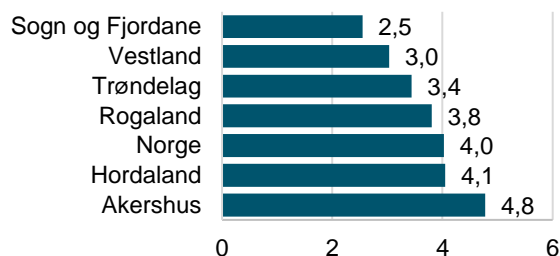
På landsbasis er totalt 21 174 sysselsatt innen idrett i 2017. Disse tall er fra den registerbaserte sysselsettingsstatistikk (SSB).

Totalt var 1911 personer sysselsatt innen idrettsrelaterte yrker i Vestland i 2017, derav jobbet 684 personer med idrettslag og -klubber, 663 med drift av idrettsanlegg, 422 med treningssentre og 142 med andre sportsaktiviteter. Det tilsvarer 3 av 1000 innbyggere i Vestland med idrettsrelaterte yrker. Dette er lavere enn landsgjennomsnittet og lavere enn de andre fylkene i utvalget. Særlig i Sogn og Fjordane er det få sysselsatte innen idrett.

Den høyeste andelen sysselsatte finner vi i Sogndal, fjell, Bergen og Voss.

Tabell 24: Foretakskategorier (SN2007) vi definerer som idrett.

SN2007	Beskrivelse
93.110	Drift av idrettsanlegg
93.120	Idrettslag og -klubber
93.130	Treningssentre
93.190	Andre sportsaktiviteter

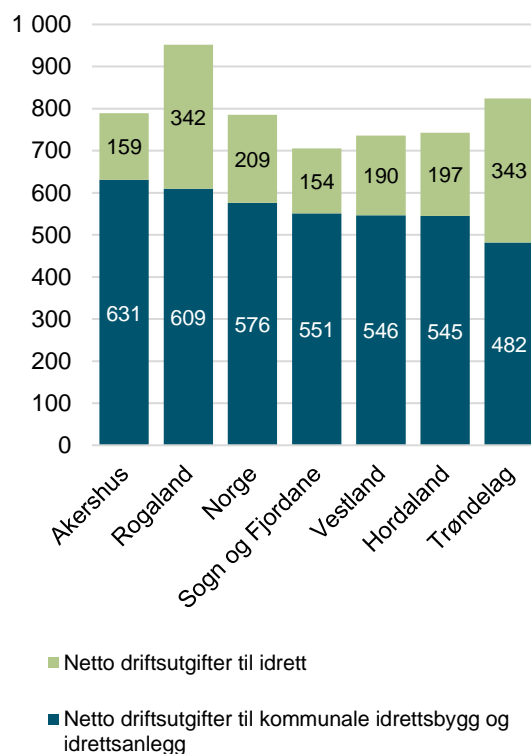

Figur 126: Antall sysselsatte innen idrett per 1000 innbyggere i 2017.

18. Kommunale utgifter til idrett

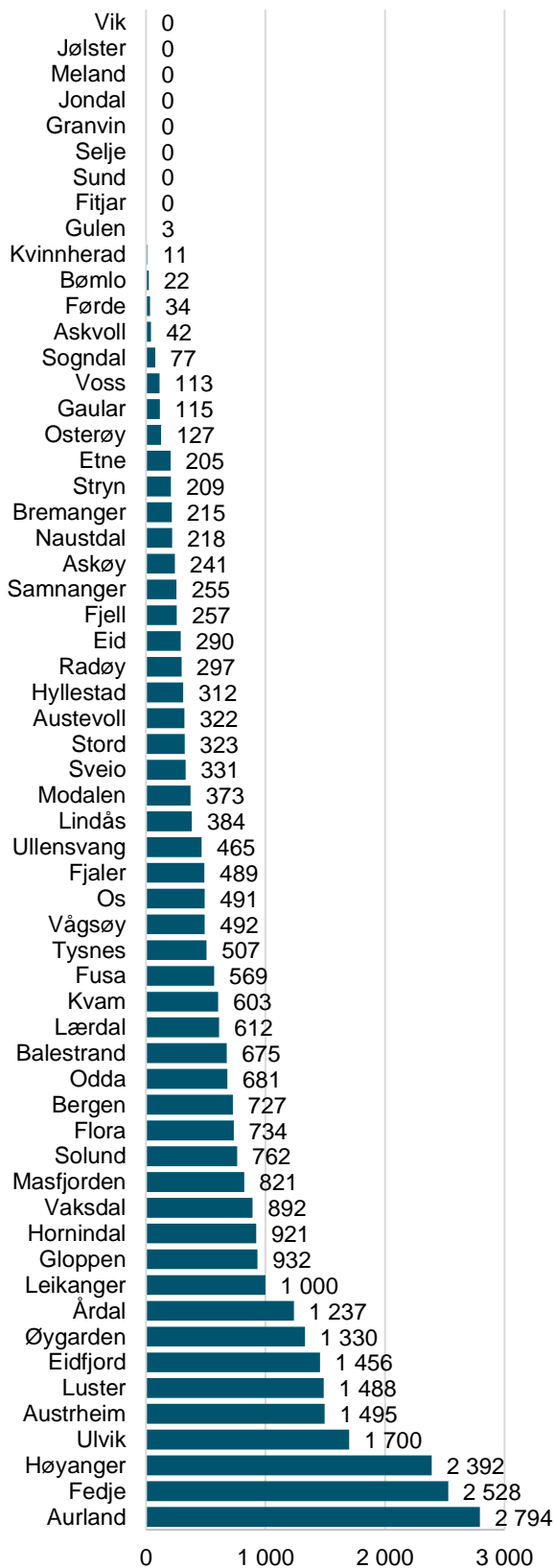
Vi skal her se litt på hvordan pengebruken på idrett er i Vestland. Alle tall er netto driftsutgifter per innbygger. Vi har her inkludert netto driftsutgifter (konsern) til idrett og idrettsbygg og idrettsanlegg.

Samlede netto kommunale driftsutgifter per innbygger til idrett i 2017 i Vestland er 736 kroner. Av disse gikk 546 kroner til idrettsanlegg og 190 kroner til idrett. Vi ser at Vestland ligger under nivået for landet for øvrig og de andre fylkene i utvalget når vi ser på totalsum.

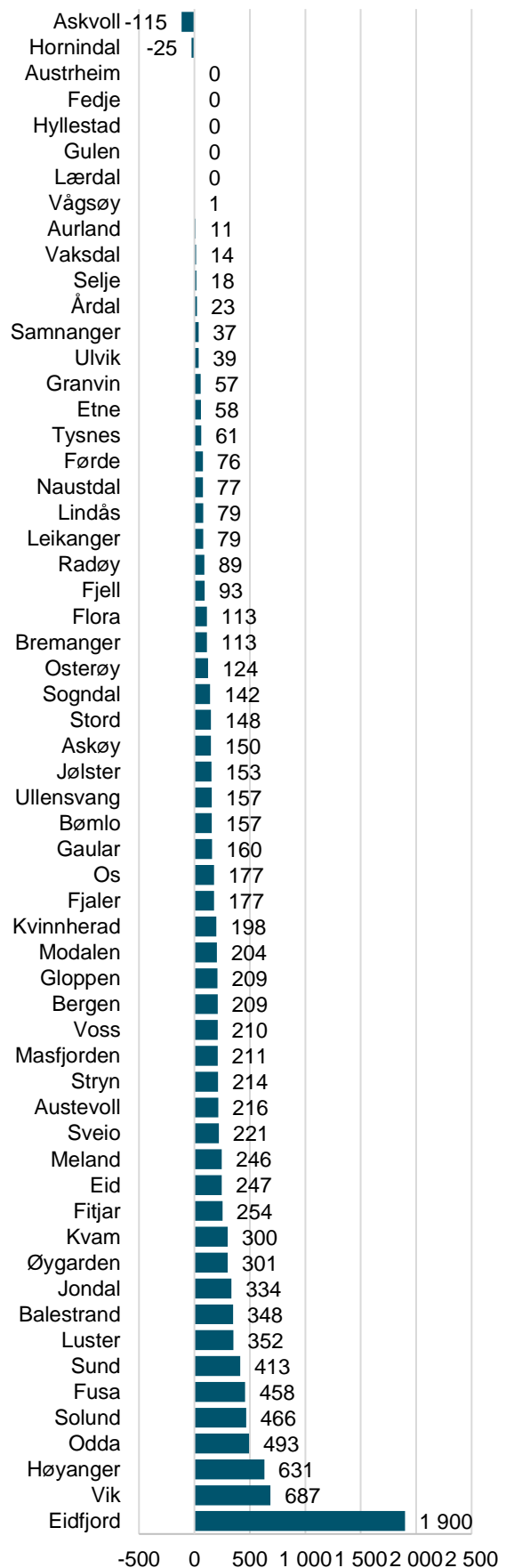

Figur 127: Netto driftsutgifter til idrett (blå) og idrettsanlegg (grønn) per innbygger fordelt på områder 2017. Vestland, utvalgte fylker og landsgjennomsnittet.

Av kommunene i Vestland er det Eidfjord, Høyanger, Fedje og Aurland som bruker mest kommunale penger på idrett og idrettsanlegg (> 1000 kroner per innbygger).

Figur 128: Netto driftsutgifter til idrettsanlegg per innbygger fordelt på områder 2017. Kommunene i Vestland.

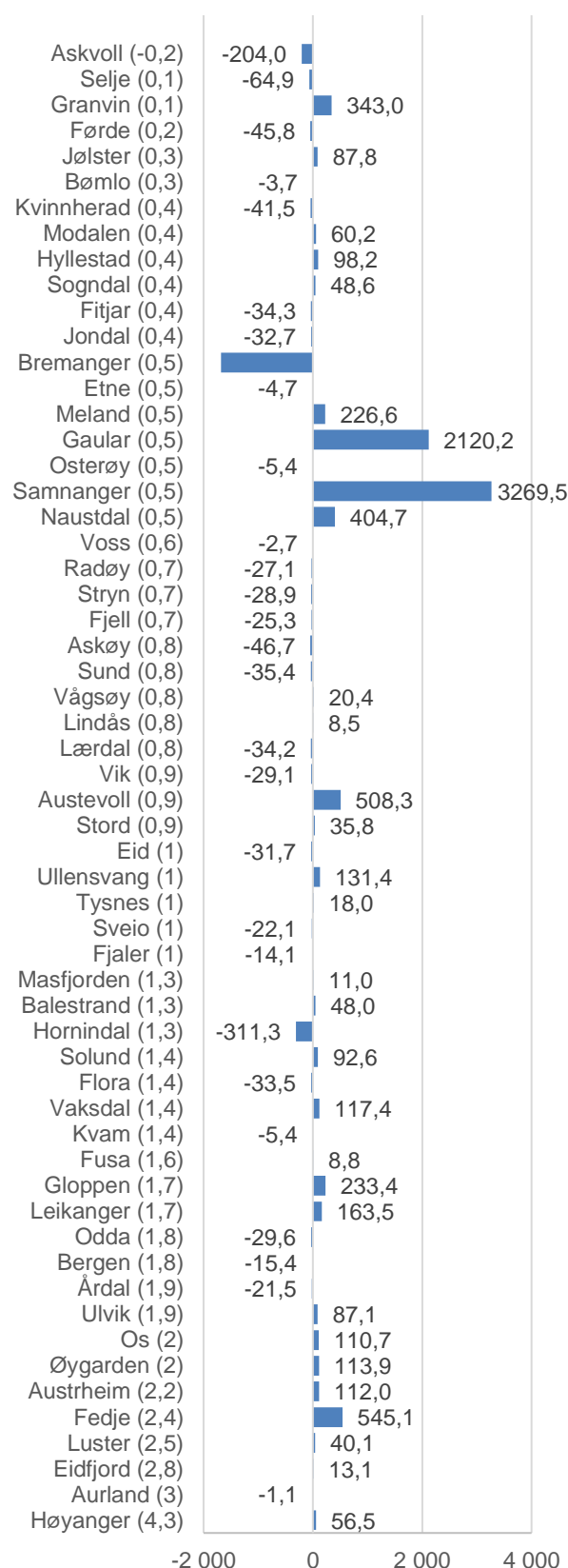

Figur 129: Netto driftsutgifter til idrett per innbygger fordelt på områder 2017. Kommunene i Vestland.

Dersom man ser på netto driftsutgifter til idrett og idrettsanlegg som andel totale netto driftsutgifter, finner vi at Høyanger er den kommunen som bruker størst andel av driftsbudsjettet på idrett, etterfulgt av Aurland og Eidfjord. I 2017 gikk 4,3 % av totale netto driftsutgifter til idrett i Høyanger, mens det var 3 % i Aurland og 2,8 % i Eidfjord. Lavest pengebruk finner vi i Askvoll, Selje og Granvin.

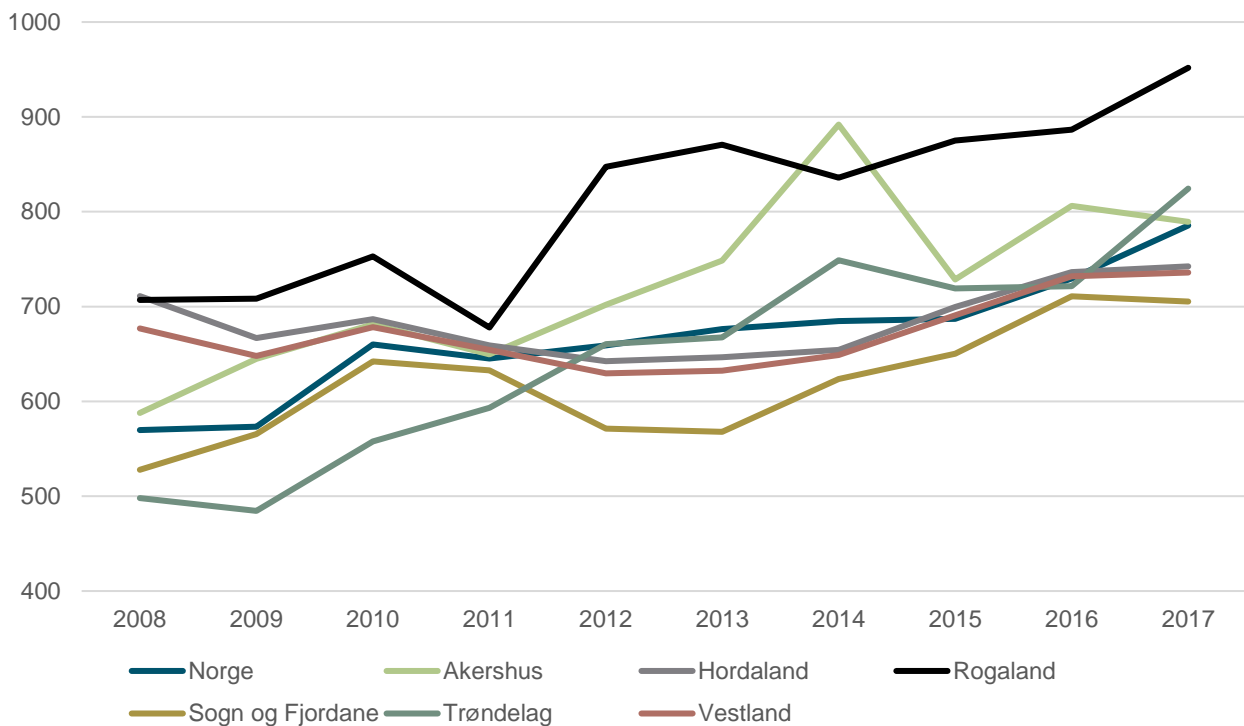
Ser vi på netto driftsutgifter til idrett som andel av totale netto driftsutgifter over de siste årene (fra 2008 til 2017), finner vi at 30 av kommunene i Vestland har hatt en nedgang i andelen av samlede kommunale utgifter som går til idrett.

Økningen har vært størst i Samnanger og Gaular.

Figur 130: Endring (i %) i netto driftsutgifter til idrett totalt sett som andel av totale netto driftsutgifter fra 2008 til 2017. Kommunene er rangert etter andel av totale nettodriftsutgifter (i %) i 2017, verdien er angitt i parentes bak kommunenavnet.

Ser vi på utviklingen i driftsutgifter til idrett totalt sett fra 2008 til 2017, finner vi at Vestland samlet sett har hatt en årlig gjennomsnittlig vekst på 4,2 %. Dette er lavere enn landsgjennomsnittet på 7 %, men noe høyere enn lønns- og prisveksten i kommunene (kommunal deflator var 3,4 % årlig i samme perioden). Dette gir en årlig realvekst tilsvarende 0,5 % i Vestland i samme perioden.

Figur 131: Netto kommunale driftsutgifter til idrett og idrettsbygg/-anlegg i kroner per innbygger justert for lønns- og prisvekst (kommunal deflator) i perioden 2008-2017.

19. Tilfredshet

Direktoratet for forvaltning og IKT (Difi) gjennomførte i 2010, 2013, 2015 og 2018 en innbyggerundersøkelse, som måler tilfredshet med ulike tjenestetilbud. Undersøkelsen inneholder blant annet én del som tar for seg idrett. Nedenfor presenterer vi innbyggernes svar på 2 spørsmål som tar for seg tilfredshet med ulike deler av idrettstilbudet.

Spørsmålene knyttet til idrett i denne undersøkelsen var som følger:

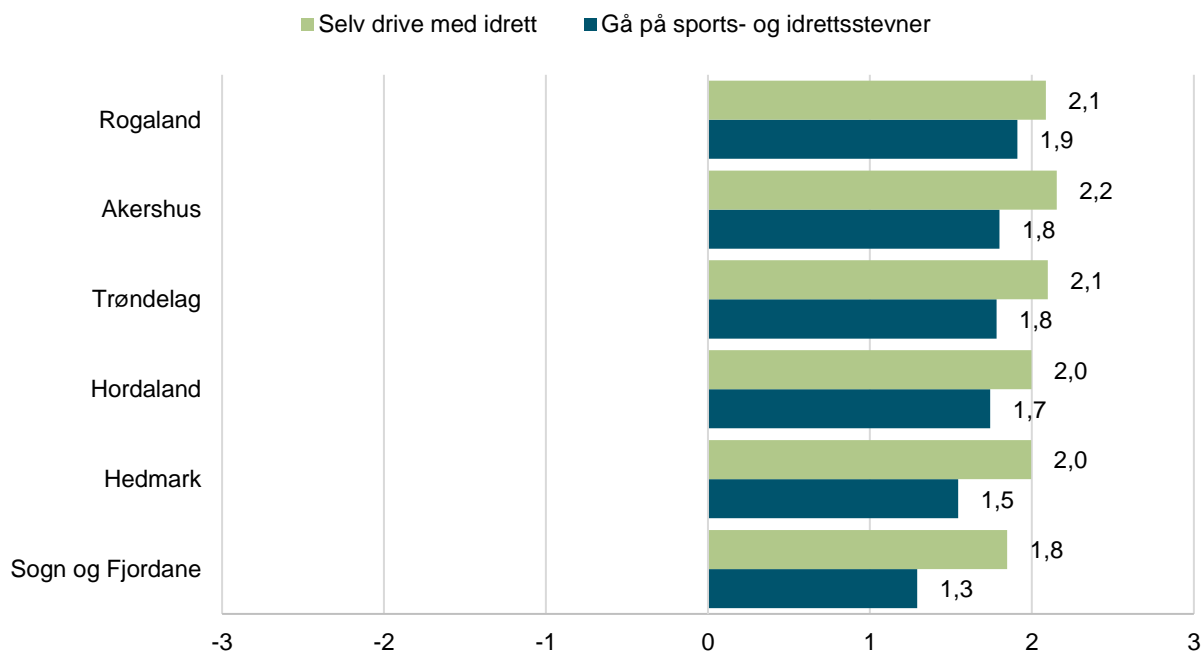
Hvor godt eller dårlig mener du at det følgende er i din kommune?

- 1) Mulighetene til å gå på sports- og idrettsstevner
- 2) Mulighetene til selv å drive idrett

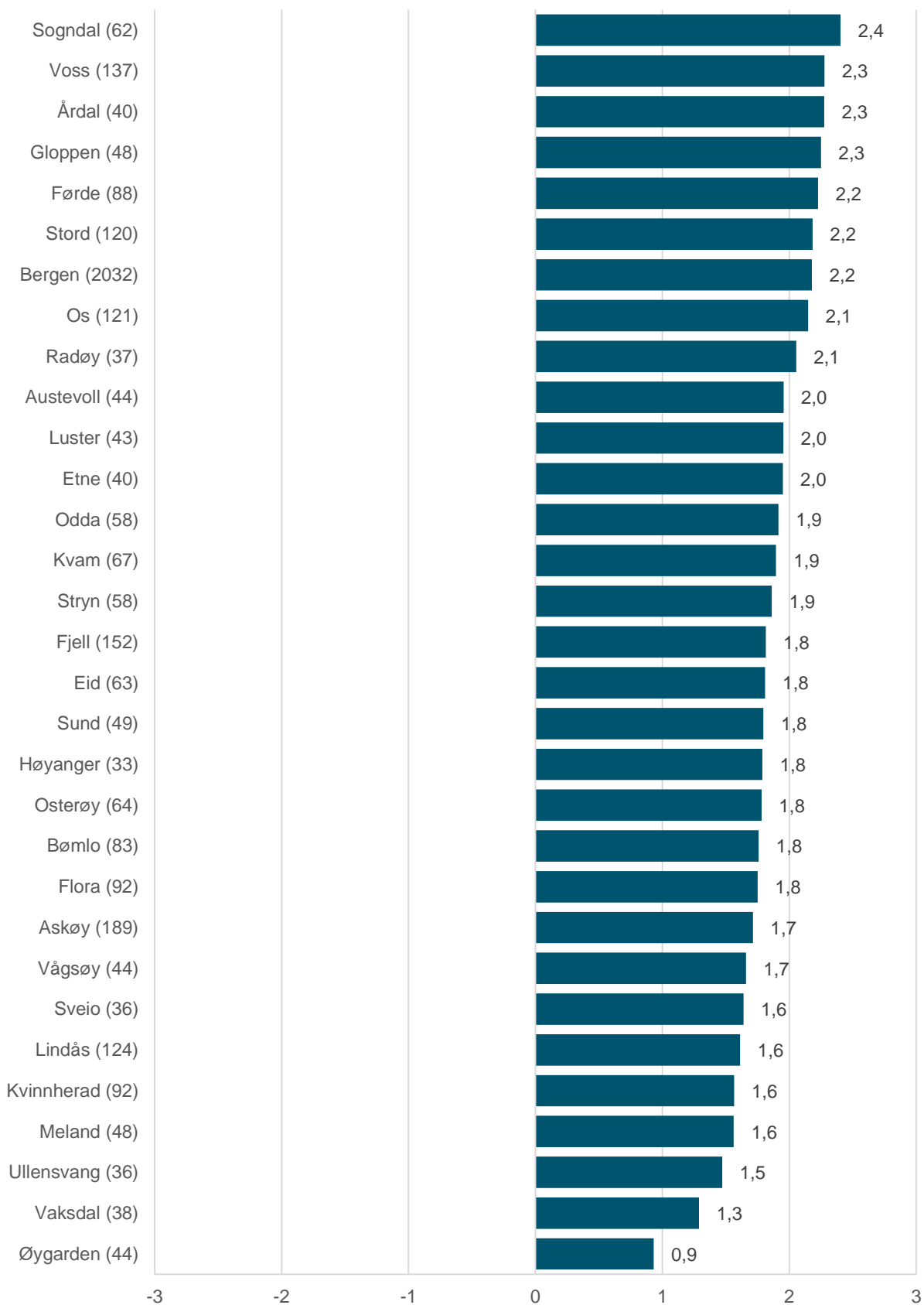
Vi presenterer her svarene på en skala mellom -3 (svært dårlig) og +3 (svært bra). Vi har ikke hatt mulighet til å slå sammen tall for disse dataene, derfor vises tall for Hordaland og Sogn og Fjordane.

På tross av høyere aktivitet i Sogn og Fjordane enn Hordaland, er tilfredsheten blant innbyggere lavere med muligheten til både å utøve og oppleve idrett. Sammenlignet med de andre fylkene, er tilfredsheten noe høyere i de andre fylkene.

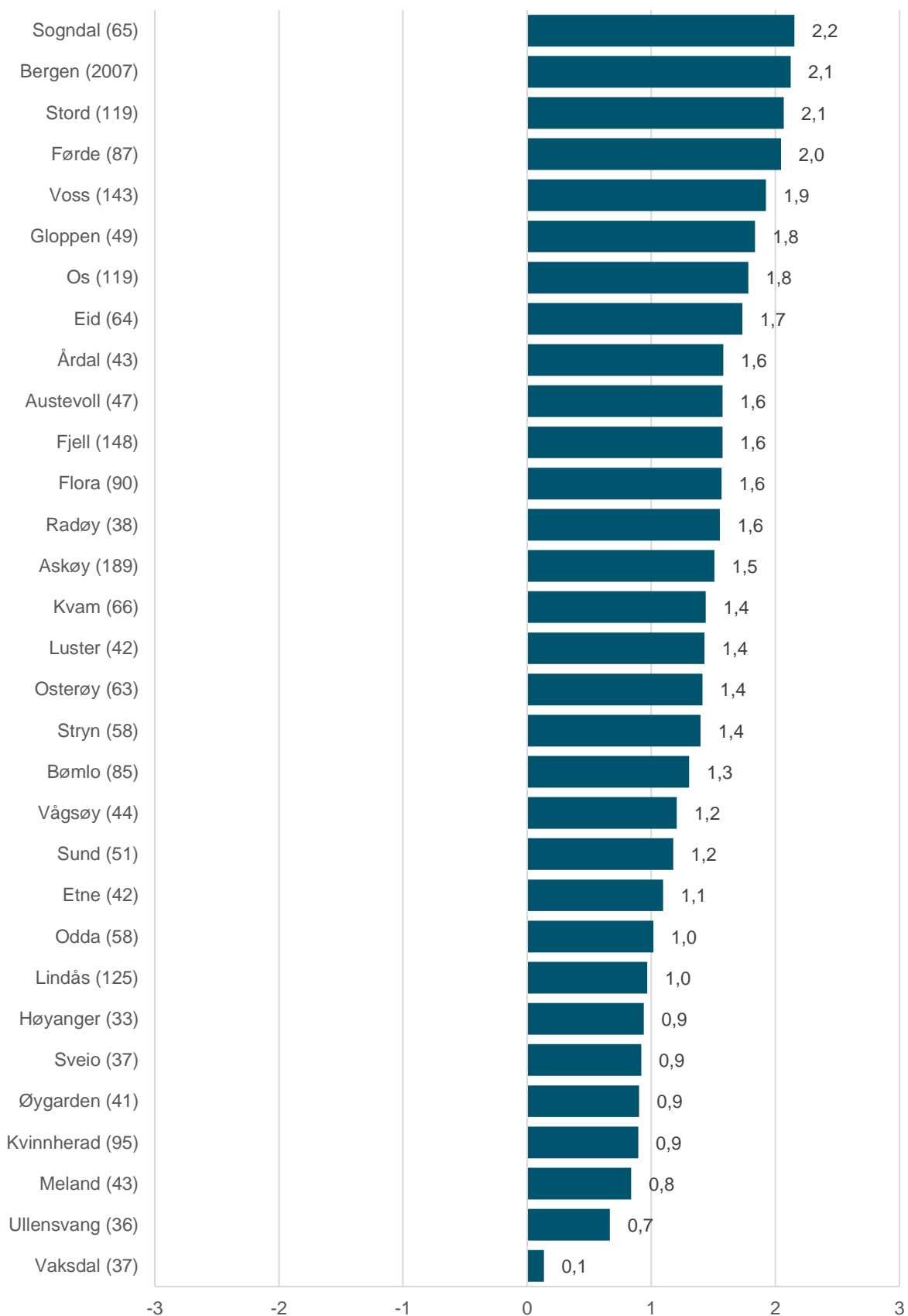
I den kommunevise oversikten viser vi kun kommuner som har mer enn 30 svar. Blant kommunene i Vestland ser vi at tilfredsheten med muligheten til å drive idrett er størst i Sogndal, Voss, Årdal og Gloppen. Muligheten til å oppleve idrett som publikum er størst i Sogndal og Bergen.

Figur 132: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å delta i ulike idrettsaktiviteter. Gjennomsnitt av skår på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Antall respondenter i parentes til høyre for fylkesnavnet. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2018, Difi.

Figur 133: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til selv å drive idrett. Gjennomsnitt av skår på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Antall respondenter i parentes til høyre for kommunenavnet. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2018, Difi.

Figur 134: Innbyggere sine svar på spørsmål om muligheten til å delta som publikum på idrettsarrangement. Gjennomsnitt av skår på en skala fra -3 til 3, der -3 er svært dårlig og 3 er svært godt. Antall respondenter i parentes til høyre for kommunenavnet. Kilde: Innbyggerundersøkelsene for 2010, 2013, 2015 og 2018, Difi.

20. Oppsummering

Hva sier så tallene i Norsk idrettsindeks om idrettssituasjonen for det nye fylket Vestland? Her vil vi trekke fram noen funn fra rapporten. Dette er punkter som fylket og kommunene gjerne kan følge opp i videre strategiarbeid på idrettsfeltet eller områder der det er behov for mer kunnskap.

- Det totale omfanget av idrettsaktiviteten i det nye Vestland fylket er på linje med landet for øvrig. Dette gjelder aktivitetsandelen for alle aldersgrupper. Aktivitetsandelen er høyere i Sogn og Fjordane enn den er i Hordaland. Generelt ser vi ofte at idrettsaktiviteten er lavere i store byer. Bergen, med en aktivitetsandel på 30 %, trekker gjennomsnittet noe ned, men ikke særlig mye. Aktivitetsandelen uten Bergen er 33%, kun et prosentpoeng høyere enn om man holdt Bergen utenfor.
- Det er likevel stor forskjell mellom kommunene hva gjelder aktivitet. Gloppen og Vik har begge en aktivitetsandel på over 70 %, mens Askvoll, Radøy, Fitjar, Sund, Granvin, Sveio, Austrheim, Øygarden og Solund alle har en aktivitetsandel under 20 %.
- Vik, Årdal, Gaular, Leikanger, Gloppen, Ulvik og Stryn har alle en aktivitetsandel blant barn som tilsier at hvert barn i snitt deltar i mer enn to aktiviteter.
- Balestrand, Vik, Gloppen, Masfjorden, Gaular, Ulvik og Stryn har den høyeste aktiviteten blant ungdom.
- Anleggsdekningen i Vestland målt i antall anleggspoeng per 1000 innbyggere er på linje med landsgjennomsnittet. Situasjonen er bedre i Sogn og Fjordane enn i Hordaland, men også her er det store variasjoner mellom kommunene. Det er imidlertid mange stordrifts- og sentraliseringsfordeler ved idrett, noe som gjør at mindre, desentrale kommuner trenger høyere anleggsdekning for å gi et tilsvarende tilbud. For å vurdere anleggssituasjonen rundt om i fylket, må man derfor gjøre en nøye vurdering der man sammenligner relativt like kommuner.
- Av de mer folkerike kommunene, som likevel ser ut til å ha en god anleggssituasjonen, finner vi Gloppen, Stryn og Sogndal.
- Av kommuner med høy aktivitet uten tilsvarende høy anleggsdekning, kan vi trekke fram Meland, Voss, Vik og Jølster.
- Blant de store idrettene er fotball, gymnastikk og turn, svømming, friidrett, kampsport og annen ballsport overrepresentert i fylket. Fotball er særlig populært blant barn i Sogn og Fjordane der aktivitetsandelen ligger på over 50 %. Også i Hordaland er aktivitetsandelen høyere blant barn enn i resten av landet. Innenfor basketball, volleyball, badminton og innebandy er aktiviteten 23 % høyere enn i landet som helhet.
- Ski og golf er to store idretter der Vestland har relativt lav aktivitet. Innenfor ski er det naturlig nok store geografiske skiller. Aktiviteten i Sogn og Fjordane er høy, mens aktiviteten i Hordaland, og da særlig i de befolkningsrike områdene langs kysten, er lav. Golf er også en idrett der det er mindre aktivitet innenfor enn i resten av landet. Det er kun to fulle golfbaner i fylket. Dette begrenser nok aktiviteten noe, men dette er også en idrett som har hatt tilbakegang.
- Av de mindre idrettene er luftsport og vektløfting populært i Vestland, mens tennis, skøyter, skyting, sykkel og motorsport har en lavere aktivitet.